

ÅRSREDOVISNING

2013

Mittuniversitetet

MID SWEDEN UNIVERSITY

Mittuniversitetets årsredovisning 2013

Dnr: MIUN 2014/9

Omslagsbild: Söktrycket till Mittuniversitetets utbildningar har ökat under flera år i rad. Inför höstterminen 2013 ökade antalet sökande med 36 procent jämfört med 2012.

Foto: Tina Stafren.

Kontaktperson för årsredovisningen 2013 är avdelningschef Kristina Albertsson, Universitetsledningens kansli.

Innehållsförteckning

FÖRORD

Rektor har ordet	3
------------------	---

RESULTATREDOVISNING

1.	2013 – fortsatt nyorientering	5
2.	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	9
	2.1 Utbildningsuppdraget	9
	2.2 Söktryck och rekrytering	12
	2.3 Utveckling av utbildningen	15
	2.4 Distansutbildning och e-lärande	22
	2.5 Arbetslivsanknytning	25
	2.6 Kvalitetsarbete inom utbildningen	27
	2.7 Examina	29
3.	Utbildning på forskarnivå	33
	3.1 Kvalitetssäkring	33
	3.2 Forskarstuderande och examina	35
4.	Forskning	39
	4.1 Granskning av forskningens kvalitet	39
	4.2 Vetenskaplig produktion	41
	4.3 Forskningskompetens och forskningsresurser	43
	4.4 Innovation och nyttiggörande	46
5.	Gemensamt för utbildning och forskning	49
	5.1 Studentmedverkan	49
	5.2 Internationalisering	50
	5.3 Jämställdhet och arbete för lika villkor	52
	5.4 Bibliotek	54
	5.5 Personal och kompetensförsörjning	55
6.	Ekonomisk utveckling 2013	61
7.	Verksamhetens resultat	67
8.	Styrning och kontroll	77
	EKONOMISK REDOVISNING	81
	UNIVERSITETSSTYRELSENS BESLUT	96

Bilagor

Bilaga 1	Sammanställning av anslagsbelastning
Bilaga 2	Organisationsplaner för Mittuniversitetet 2013
Bilaga 3	Sammanställning av tabeller och diagram
Bilaga 4	Struktur för åiterrapportering i resultatredovisningen

Förkortningar

ÅRK	används som markering för de avsnitt som redovisar åiterrapporteringskrav i regleringsbrevet.
HUV	Fakulteten för humanvetenskap
NMT	Fakulteten för naturvetenskap, teknik och medier
Hst	Helårsstudent, det vill säga antalet studenter som är förstagångs- och fortsättningsregistrerade på ett kurstillfälle multiplicerat med kurstillfällets omfattning i högskolepoäng under en viss period dividerat med 60. Studenter som avbrutit studierna inom tre veckor efter påbörjad kurs ska inte ingå i beräkningen.
Hpr	Helårsprestation en hpr motsvarar 60 avklarade högskolepoäng oavsett hur många studenter som bedrivit studierna och oavsett hur lång tid studierna tagit.

Datainsamling

För datainsamlingen har följande administrativa system använts:

- Ladok (studiedokumentationssystemet) för uppgifter om studenter och deras studier och examina på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå,
- NyA (Universitets- och högskolerådets antagningssystem)
- Palasso (personalsystemet) för uppgifter om personal,
- Agresso (ekonomisystemet) för ekonomiunderlaget,
- DiVa (bibliotekens uppföljningssystem) för uppgifter om publikationer.
- LISA är Mittuniversitetets ledningsinformationssystem, en systemlösning baserad på Diver Solution som implementerats 2010 och 2011. Systemet presenterar och analyserar information från Mittuniversitetets källsystem.

Uppgifterna i Ladok läses vid årets slut. Eventuella felaktigheter rättas bakåt men var 2013 endast 1-2 hst på totalnivå.

Vetenskapliga publikationer som publicerats tidigare år registreras kontinuerligt. Det innebär att dessa uppgifter förändras från en årsredovisning till en annan.

Specialkörningar om studenters bakgrund, val av studieinriktning, ålder etc. har beställts från SCB liksom statistik avseende övergångsfrekvenser i regionen.

Uppgifter och analyser rörande utvecklingen internt har lämnats bland annat av nämndkanslierna och specialistfunktioner inom förvaltning och bibliotek.

Underlag för indikatorer och index liksom hanteringen av uppgifterna om kostnad per prestation framgår i *Kapitel 7*.

Rektors förord

År 2013 blev ett år som präglades av att bli ”mindre men bättre”, vilket innebar arbete för att öka kvaliteten i den verksamhetsmässigt mindre organisationen.

Det omställningsarbete som inleddes 2011 pågick även 2013 och fortsätter 2014. En viktig del i detta är att forma utbildningsportföljen så att den svarar mot arbetsmarknadens behov och studenternas efterfrågan. Den nya organisationsstrukturen gör universitetet bättre rustat för att möta krav om ökad flexibilitet och styrbarhet.

Vi är stolta över att Mittuniversitetet har slagit alla tidigare rekord när det gäller antalet sökande till de utbildningar vi erbjuder. De senaste årens insatser och aktiviteter för högre kvalitet i utbildning, bättre bemötande av studenter och rekrytering har gett resultat. Vi är ett erkänt universitet och ett seriöst utbildningsalternativ både i regionen och i resten av landet. Att vi så tydligt jobbar med arbetslivsanknytning och att vi i många ämnen erbjuder både campus- och distansutbildningar är också en förklaring till den höga populariteten. Det är viktigt att förvalta detta under de kommande åren.

Styrelsen fattade i början av året beslut om att flytta verksamheten i Härnösand till Sundsvall, ett svårt men samtidigt nödvändigt beslut för att säkra universitetets långsiktiga kvalitetsambitioner. Vi måste ha attraktiva utbildningsmiljöer kring våra tunga forskningsmiljöer och forskningsinsatser kring våra volymmässigt starka utbildningsmiljöer.

För att utveckla den framtida kvaliteten i forskningen och för att bättre kunna arbeta med profilering och excellenssatsningar genomfördes en extern utvärdering av all forskning, Assessment of Research and Coproduction, förkortat ARC13. Ett femtiotal experter från hela världen anlätades och deras besök på plats i forskningsmiljöerna föregicks av ett intensivt arbete i ämneskollegierna för att ta fram underlag och utarbeta självvärderingar. Experternas rapporter från ARC13 väntas i början av 2014 och blir viktiga verktyg för strategiska överväganden inom ämnen och för att forma utvecklingsinsatser också på universitetsnivå.

År 2013 var således ännu ett intensivt år med många förändringar. Under 2014 ska Mittuniversitetet slutföra arbetet med den nya organisationen. Bland annat kommer styrning och organisering av det centrala verksamhetsstödet att utredas.

De närmaste åren står dock utbildning och forskning i förgrunden. De utvecklingsinsatser som föranletts och föranleds av utbildnings- respektive forskningsstrategin ska göra det möjligt att förverkliga våra höga kvalitetsambitioner.

Anders Söderholm
Rektor

1. 2013 – fortsatt nyorientering

Mittuniversitetets utvecklingssatsningar följer sedan 2009 en av styrelsen fastställd utvecklingsplan med övergripande mål för verksamheten. Den bildar utgångspunkten för såväl universitetets utbildnings- och forskningsstrategier som för arbetet med strategin för verksamhetens förutsättningar.

År 2013 kom att präglas av det fortsatta arbetet för att anpassa organisationen till ett sjunkande takbelopp och att implementera en ny organisation från den 1 april. Regeringen har beslutat sänka takbeloppet för Mittuniversitetet med cirka 50 miljoner kronor eller tio procent fram till 2017. Summan är beräknad med hänsyn tagen till både anslagsminskningar och konsekvenser av pris- och löneomräkningar. Detta påverkar alla delar av verksamheten.

Fortsatt ökande ansökningssiffror

Söktrycket till Mittuniversitetets utbildningar på grundnivå och avancerad nivå fortsätter att ligga högt. Inför vårterminen 2014 ökade det totala antalet sökande med 37 procent mot 4,7 procent i riket. Antalet förstahandssökande fortsatte att öka trots ett snävare utbildningsutbud. Inför vårterminen 2014 ökade antalet förstahandssökande med 19 procent jämfört vårterminen 2013.

Halvtid i arbetet med att implementera utbildningsstrategin

I oktober redovisades arbetet med att implementera *Mittuniversitetets utbildningsstrategi 2011-2015*, vilken universitetsstyrelsen fattade beslut om i december 2010. Rapporten avspeglade arbetet i halvtid, dvs fram till månadsskiftet juni-juli 2013. Det är ett mångfacetterat arbete som genomförts och genomförs i cirka 50 projekt inom fem processområden.

I många avseenden är det en framgångsrik satsning som engagerat medarbetare och fått genomslag i det dagliga arbetet. De resurser som universitetsstyrelsen ställde till förfogande har utnyttjats effektivt och projekten följer projektplanerna.

I slutet av startåret 2011 infördes funktionen processledare vilket har varit avgörande för att implementeringsarbetet skulle bli universitetsövergripande. Funktionen är viktig för att samordna och driva på projekt inom processområdena och processledarna har fått och tagit ett stort ansvar för att genom inspiration och uppföljning främja arbetet i projekten.

Universitetskanslersämbetets kvalitetsgranskningar i fokus

Högskoleverket utvärderade 2012 humanistiska och samhällsvetenskapliga utbildningar. På Mittuniversitetet bedömdes två ha mycket hög kvalitet och sex högkvalitet. Nio examina fick omdömet bristande kvalitet. Under 2013 arbetade ämnena intensivt med handlingsplaner och åtgärder. I slutet av året visade en förnyad granskning att alla hade nått hög kvalitet.

Under 2013 granskades tekniska och naturvetenskapliga utbildningar. Nio examina fick högt betyg. Det gäller bland andra högskoleingenjörsutbildningarna i maskinteknik och byggnadsteknik. Åtta utbildningar fick sammantaget bristande kvalitet, fyra av dem därför att de ansågs innehålla för litet teknik i förhållande till området. Bedömningen av övriga kriterier visade hög eller mycket hög kvalitet. En förnyad granskning görs om ett år.

Internationell prövning av forskningskvaliteten

Mittuniversitetets forskningsstrategi 2012–2016 började implementeras 2012. Som ett led i detta genomfördes ARC 13 - Assessment of Research and Coproduction.

Granskningen omfattade alla forskningsämnen och forskningscentra. I november 2013 genomförde knappt 50 experter från hela världen platsbesök på Mittuniversitetet. En gruppering bedömde centrumbildningarnas samhällsrelevans. Platsbesöken hade föregåtts av ett omfattande arbete med självvärderingar i ämneskollegierna. Expertgruppernas rapporter kommer att utgöra underlag för såväl lärosätesövergripande insatser som för att forma en utvecklingsagenda inom respektive ämnen och centrumbildningar. En samlad redovisning publiceras i slutet av februari 2014.

Samverkan ger ökad attraktivitet

Samverkan med företag, myndigheter och organisationer finns både inom forskning och utbildning och är en viktig del av universitetets ambition att vara till nytta i samhället.

De flesta av universitetets forskningsprojekt drivs i samarbete med företag eller myndigheter. Mittuniversitetet har en KK-miljö bestående av forskningscentra FSCN och STC, något som innebär en kvalitetsstämpel och som samtidigt medför en nära relation till en nyckelfinansiär som långsiktigt vill stödja forskningen. Turismforskningsinstitutet Etour mäter och utvärderar exempelvis evenemang eller forskar kring popkulturturism, något som ofta uppmärksammas i media. Vid Nationellt Vintersportcentrum forskar man om idrott och träning och utför samtidigt allt från enklare hälsotester till avancerade elittester.

Under 2013 har universitetet jobbat vidare med arbetslivsanknytning i utbildningar. Coaching, mentorprogram och nätverk för alumner är några exempel på universitetsövergripande verksamheter. Inom enskilda utbildningsprogram finns spännande exempel som referensarbetsplatser och simuleringsverktyg. Att samverka med regionens gymnasieskolor är viktigt för att höja övergångsfrekvensen och etablera Mittuniversitetet som förstahandsalternativet för studenter i regionen, men också för att universitetet ska få kunskap om skolans utveckling och aktuella utbildningsbehov bland lärarna.

En väntad utveckling av ekonomin

Universitetet befinner sig i en situation som innebär att verksamheten under ett antal år ska anpassas till krympande ekonomiska ramar. Under 2013 har kostnadsmassan totalt sett legat på den nivå som beslutades i budgeten inför verksamhetsåret. Verksamhetens intäkter har dock hamnat på en högre nivå än den som bedömdes. Universitetet erhöll tilläggsanslag inom grundutbildningen under våren. Detta tillsammans med högre externa intäkter inom såväl verksamhetsgren forskning som verksamhetsgren utbildning har inneburit en tydlig resultatförbättring gentemot det som redovisades i budget.

Fortsatt utveckling av organisationen

Det stora omställningsarbete under 2012 resulterade i en ny organisation som implementerades från den 1 april 2013. Till detta kom styrelsens beslut om förändrad lokalisering av utbildning och forskning från 2016. Omställningsarbetet präglade i hög grad verksamheten under 2013.

Universitetet har nu en två-nivåorganisation med två fakulteter som grundläggande uppdelning av verksamheten. Det administrativa stödet till kärnverksamheten har samlats till fakultetskanslierna. Syftet var att öka professionalisering och flexibilitet samt att minska sårbarheten.

Fakulteterna är organiserade med ämnesbaserade avdelningar och den kollegiala strukturen har setts över.

I likhet med de flesta nya organisationsstrukturer fanns inledningsvis otydligheter och frågor som blivit otillräckligt belysta. Inom akademien innebar omorganisationen att det administrativa stödet för lärare och forskare samlades till fakultetskanslierna medan det tidigare varit tillgängligt på avdelningarna. Kraven på att all personal ska kunna sköta sin egen administration har inte alltid fallit i god jord.

I omställningsarbetet ingick också en utredning av den framtida lokalförsörjningen. Det förslag som lämnades från ledningen efter utredningar och flera diskussioner i styrelsen var, att verksamheten på Campus Härnösand från 2016 ska bedrivas på Campus Sundsvall. Detta blev också universitetsstyrelsens beslut.

Beslutet är framtidsinriktat och baseras på en samlad bedömning som vägrade in kvalitet, attraktivitet och framtida ekonomiska restriktioner. I beslutet ingår också en satsning för att utveckla den pedagogiska modellen för lärarutbildningen och på anknytande forskning.

Intensifierat samarbete inom Fyrklövern

Under året har samarbetet mellan de fyra nya universiteten, Mittuniversitet, Karlstad och Örebro universitet samt Linnéuniversitetet fortsatt och intensifierats. Det gemensamma innovationskontoret *Fyrklövern* har fått ge namn åt samarbetet.

I november gjordes en föredragning för utbildningsutskottet om de nya universitetens roll och status i det svenska högskolelandskapet. Föredragningen möttes av ett positivt och intresserat gensvar.

Många karaktäristika och utvecklingsfrågor är gemensamma: Nya, moderna, universitet med en tydlig ambition att koppla akademi och omgivande samhälle till varandra, stora professionsutbildningar för regionala och nationella behov, forskningsverksamhet som inte är "färdigbyggd" men med flera framgångsrika forskningsmiljöer. De fyra universiteten är viktiga i regionerna och i de regionala strategierna.

Sammantaget har Fyrklövern också stora utbildningsvolymerna inom flera professionsområden som vård, lärare och socionomer. Men på forskningsidan har de fyra nya universiteten tillsammans knappt sex procent av det totala statliga anslaget. Forskningsanslagen är cirka 30 procent av utbildningsanslaget vilket är betydligt lägre än övriga universitet. Fyrklövern ligger trots detta på tredje plats i landet när det bibliometriska index som regeringen använder sig av viktas mot de direkta anslagen för forskning.

2 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

2.1 Utbildningsuppdraget

Minskat antal helårsstudenter

Under 2013 minskade antalet helårsstudenter, hst, på anslag med 662 hst eller minus nio procent jämfört med året innan. Sedan 2010 är minskningen knappt 2 300 hst eller 25 procent, en följd av att regeringen sänkt Mittuniversitetets takbelopp för utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Antalet registrerade individer minskade under året med 16 procent och sedan 2010 har antalet studenter minskat med 9000 individer.

TABELL 1
Antal helårsstudenter (hst) på poänggivande utbildningar

Poänggivande utbildningar	Antal helårsstudenter				förändring 2012-2013	förändring % 2012-2013
	2010	2011	2012	2013		
Grundutbildning	7 782	7 582	7 057	6 639	-417	-6%
Sommarkurser	1 470	805	565	316	-249	-44%
Basår	115	104	122	127	5	4%
Summa	9 367	8 492	7 743	7 082	-662	-9%
Särskilda uppdrag						
Läraryftet	44	46	23	42	19	83%
Uppdragsutbildning med poäng	65	70	58	31	-27	-46%
Beställd utbildning	11	12	16	14	-2	-11%
Avgiftsskyldiga studenter		9	25	31	6	24%
Totalt	9 486	8 629	7 865	7 200	-665	-8%
Antal registrerade studenter *	24 451	20 120	18 396	15 518	-2 878	-16%

* inkl. upptr.utb

Inom distansutbildningen minskade antalet hst på fristående kurser med 26 procent under året. Den har sedan 2010 mer än halverats. Distansutbildning på program ökade vilket varit en trend sedan 2010. Mer om utbildningsutbudets struktur och distansutbildning följer i avsnitten 2.3 och 2.4.

Mittuniversitetets utbildningsuppdrag

Universitet och högskolor får ersättning för grundutbildningen beroende på hur många studenter som registreras och examineras. Anslaget ges som ett takbelopp vilket tillsammans med eventuellt anslagssparande är den maximala ersättningen för respektive högskola under ett år. Anslagssparande uppstår när värdet av produktionen ett enskilt år understiger takbeloppet. Ej utnyttjat utrymme kan då föras över till nästkommande år.

Värdet av produktionen 2013, det vill säga antalet helårsstudenter och helårsprestationer, var cirka 520 miljoner kronor, ungefär 7 miljoner kronor mindre än 2012. Takbeloppet 2013 var omkring 514 miljoner kronor. Eftersom det inte fanns utnyttjat anslag från året före (anslagssparande) blev den faktiska intäkten densamma som takbeloppet.

Vid årets början hade Mittuniversitetet cirka 51 miljoner kronor i sparade prestationer. Sparade prestationer är produktion över takbeloppet, en sorts villkorad fordran som kan växlas in i

faktiska intäkter om produktionen något år i framtiden inte skulle nå upp till takbeloppet. Överproduktionen 2013, totalt cirka 6 miljoner kronor, kommer inte fullt ut att kunna utnyttjas, eftersom gränsen för sparande är satt vid 10 procent av takbeloppet.

Antalet hst minskade 2013 främst inom utbildningsområdet samhällsvetenskap, minus 307 hst, naturvetenskap minus 121 hst och juridik minus 115 hst. Se också avsnitt 2.3.

Utbildningsområdet *verksamhetsförlagd utbildning* är nytt från 2013 och det har medfört omklassificering av kurser inom lärarutbildningen vilket påverkat områdena *undervisning*, som har ett minskat antal hst respektive *övrigt* där antalet hst ökat.

TABELL 2

Uppföljning av helårsstudenter (hst) och helårsprestationer (hpr)

Utbildningsområde	Antal helårsstudenter				Antal helårsprestationer			
	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013
Humaniora	842	747	743	654	460	446	449	402
Juridik	254	202	264	149	170	157	183	125
Samhällsvetenskap	2 814	2 327	2 114	1 807	1 945	1 823	1 688	1 548
Naturvetenskap	834	816	829	708	508	535	569	524
Teknik	1 830	1 658	1 297	1 291	1 069	1 091	924	962
Vård	1 242	1 220	1 099	1 135	1 136	1 151	1 013	1 061
Medicin	455	400	366	316	350	358	316	316
Undervisning	571	598	535	331	482	508	495	347
Verksamhetsförlagd utbildning				76				45
Övrigt	281	272	267	374	251	252	239	330
Design	197	200	177	176	156	178	162	184
Idrott	46	51	53	64	32	46	49	54
Summa	9 367	8 492	7 743	7 082	6 559	6 547	6 088	5 899
Därav naturvetenskap och teknik	2 664	2 474	2 126	1 999				

Regeringen ger ersättning för 65 helårsstudenter och 65 helårsprestationer inom utbildningsområdet design. Utöver detta uppnåddes ytterligare 111 helårsstudenter och 119 helårsprestationer i design. Undervisningen på dessa utbildningsplatser genomfördes med den lägre teknikprisappen.

Ökad genomströmning

Genomströmning är ett mått, i procent, som visar hur stor andel av helårsstudenterna som både registrerats och slutfört påbörjad kurs under året. Ett annat begrepp för detta är prestationsgrad. Genomströmningen mätt på detta sätt fortsatte att öka, en trend sedan 2010.

TABELL 3

Genomströmning, 2010-2013

	2010	2011	2012	prel. 2013
Campusutbildning	86%	89%	89%	93%
Distans total	57%	65%	68%	72%
Totalt	70%	77%	79%	83%

Den ökade genomströmningen hänger bland annat samman med att antalet studenter på Mittuniversitetet sjunker. Det innebär att ett lägre antal helårsstudenter relateras till helårsprestationer som följer av en tidigare större volym. Under perioden 2007 till 2010 minskade istället prestationsgraden som en följd av en stor ökning av antalet studenter.

I *kapitel 7* diskuteras alternativa sätt att mäta och illustrera genomströmning.

Studenter som inte tar poäng

ÅRK

Ett återrapporteringskrav i regleringsbrevet för 2013 är *antalet helårsstudenter registrerade på kurser under höstterminen 2012 och som inte tagit några poäng under höstterminen och vårterminen 2013.*

Mittuniversitetet har valt att redovisa beräkningar för höstterminerna 2011 och 2012 och har kompletterat analysen på totalnivå med analys av studenter som har registrerat sig på en enda kurs, högst 7,5 högskolepoäng på höstterminen.

Hypotesen att enkursstudenter hoppar av studierna i större utsträckning än de som registrerat sig på flera kurser eller på ett program verkar stämma. På kursnivå var genomströmningen läsåret 2012/13 hela 77 procent medan den för enkursstudenterna endast var 50 procent.

Utbildningsprogram är uppbyggda av kurser enligt en utbildningsplan. Fristående kurser ligger utanför programmen. I tabellen redovisas studenter som inte tagit poäng dels som ickepresterare på kursnivå, dels som inaktiva. *Ickepresterare på kursnivå* är helårsstudenter som ej presterat på en eller flera av de kurser de varit registrerade på. Det kan till exempel vara en programstudent som missat två av åtta kurser. Samma individ kan således vara ickepresterare och presterare under samma termin.

Inaktiva har inte presterat på någon kurs de varit registrerade på aktuell starttermin.

TABELL 4			
Studenter som inte tar poäng			
Läsår	2011/2012 (per 30/6 2012)	2012/2013 (per 30/6 2013)	
Antal HST totalt	3 888	3 868	
Genomströmning	75%	77%	
Antal individer	9 513	9 989	
Ickepresterare på kursnivå, HST	771	702	
Inaktiva totalt, HST	529	450	
Inaktiva individer	2 009	1 962	
Antal enkursstudenter, HST total	182	245	
Genomströmning	48%	50%	
Antal individer	1 508	2 025	
Inaktiva enkursstudenter, HST	91	114	

Lika många studenter registrerades på de två startterminerna. Ickepresterare på kursnivå blev färre mellan 2011/12 och 2012/13 och det gällde även inaktiva. Antalet enkursstudenter ökade kraftigt höstterminen 2012 efter en överantagning till två fristående kurser. Inaktiva enkursstudenter svarade läsåret 2012/13 för 25 procent av inaktiva hst totalt.

I kapitel 7, *Verksamhetens resultat*, introduceras och diskuteras alternativa sätt att räkna studenter som inte tar poäng, inaktiva och nollpresterare.

Åtgärder för att minska antalet inaktiva studenter

Rektor beslutade i januari 2012 att ett försök med rapportering av tidigt avbrott för inaktiva studenter skulle göras på sommarkurserna (dnr MIUN 2012/199). Ett obligatoriskt prov infördes, där studenterna inom tre veckor måste visa aktivitet för att inte avdelningen skulle registrerade tidigt avbrott. Studenten meddelades och kunde vid ett felaktigt beslut enkelt återregistrera sig. Motsvarande rutin infördes under höstterminen 2012 (dnr MIUN 2012/1470) och är permanent från och med verksamhetsåret 2013 (dnr MIUN 2012/1991).

Resultatet av den förändrade rutinen kan avläsas i minskad andel totalt inaktiva såväl på totalnivå som bland enkursstudenter.

2.2 Söktryck och rekrytering

Fortsatt högt söktryck

Söktrycket till Mittuniversitetets utbildningar har ökat under flera år i rad. Inför höstterminen 2013 ökade antalet sökande med 36 procent jämfört med 2012. Antalet förstahandssökande till Mittuniversitetet ökade med 20 procent jämfört med året innan. Även antalet sökande till sommarkurser ökade stort, liksom antalet sökande inför vårterminen 2014 som ökat med 37 procent.

TABELL 5

Antal förstahandssökande vid sista anmälningdag

Inför	2011	2012	2013	2014
Vårtermin	4 721	4 707	5 200	6 179
Hösttermin	9 191	9 103	10 952	
Sommar	7 545	7 022	10 393	

Program- och kurstillfällena har minskat under 2013, ändå fortsatte antalet sökande öka. Det är tydligt att Mittuniversitetet blivit etablerat som ett seriöst alternativ för högre studier både i och utanför regionen. Vissa program är särskilt eftertraktade och står för ett stort antal sökande (se vidare avsnitt 2.3).

Ett mått på attraktivitet som regeringen lanserat är antalet förstahandssökande per antagen. För program ligger Mittuniversitetet på nivån 1,4 (se vidare avsnitt 7).

Breddad rekrytering

Mittuniversitetet verkar i en region med en låg andel akademiker. Många studenter saknar akademisk tradition och studievana och Mittuniversitetets mål för breddad rekrytering har varit att öka övergångsfrekvensen i regionen, minska avhopp från studierna och behålla en hög andel studenter från hem utan akademisk tradition. Under året har universitetet bland annat jobbat med fortsatt utveckling av regional gymnasiesamverkan, se mer i nedanstående avsnitt.

Universitetets utveckling av e-lärande ger möjlighet att bedriva akademiska studier även för de studenter som av olika skäl inte kan läsa på campus.

Ett nytt projekt, *KompetensArenan*, som ägs av Regionförbundet i Jämtlands län, syftar till att bland annat öka samverkan kring kompetensförsörjning och utbildningsplanering i länen samt öka utbud och efterfrågan av utbildningsformer. Universitetet fyller en viktig funktion i projektet när det gäller att få människor att studera och undvika en framtida kompetensbrist i länet.

Regional gymnasiesamverkan

Mittuniversitetets projekt *Regional gymnasiesamverkan* har sedan hösten 2011 arbetat för att utveckla en uthållig, systematisk samverkan med regionens gymnasieskolor.

Under 2013 har projektet fortsatt utveckla både nya och mer beprövade former för samverkan. Projektgruppen har haft ett nära samarbete med både universitetets avdelningar och med regionens skolledare och gymnasielärare. I stort sett alla gymnasieskolor har fått besök från universitetets representanter under året. Det har bland annat lett till att 25 skolor utsett samverkanssamordnare inom naturvetenskap samt inom samhälle och humaniora. Detta nätverk av samordnare har träffats vid två tillfällen under året. Målet med nätverket är att skapa en informationska-

nal mellan universitetet och regionens gymnasieskolor. Ambitionen är att samtliga gymnasieskolor ska ingå i liknande nätverk.

Det övergripande målet är att Mittuniversitetets modell för samverkan ska verka långsiktigt för att höja regionens låga övergångsfrekvens till högre studier men också att stärka Mittuniversitetets position som regionens universitet.

Studentrekrytering

Den viktigaste kanalen för att nå potentiella studenter är universitetets webbplats. För att kunna erbjuda en enklare väg in till Mittuniversitetets hela utbud utarbetades två kampanjsidor där potentiella studenter kan besöka universitetet digitalt och ta del av utbildningsutbudet via filmer, bloggar, intervjuer med studenter, lärare och alumner. Ambitionen med kampanjsidorna var att etablera och förmedla den närhet mellan studenter och personal Mittuniversitetet mår om samt att ge relevant och inspirerande information.

En av kampanjsidorna ersatte den ordinarie startsidan inför studentrekryteringskampanjen våren 2013. Den blev senare nominerad till Svenska Publishing-Priset 2013 i kategorin utbildning. Även inför studentrekryteringskampanjen hösten 2013 ersattes ordinarie startsida under en månad av en kampanjsida.

Mittuniversitetet ser nyantagna studenter som en grupp med specifikt informationsbehov. Nyantagna studenter är de studenter som tackat ja till en studieplats, men som inte hunnit få de inloggningsuppgifter som krävs för att få tillgång till riktad information via Studentportalen, till exempel schema och kurslitteratur. Innan första antagningsbeskedet gick ut för utbildningar med start våren 2014, utarbetades därför en specifik kampanjsida för denna målgrupp.

Övergångsfrekvenser

I både Jämtlands och Västernorrlands län ligger övergångsfrekvenserna, andelen elever som slutför gymnasieskolan och påbörjar högre utbildning, under riksgenomsnittet. Statistik från SCB visar att andelen gymnasiestudenter som påbörjar högskoleutbildning inom tre år, minskade i båda länen, vilket den även gjorde på riksnivå. Särskilt låg är övergångsfrekvensen i Jämtlands län. Kvinnor har en betydligt högre övergångsfrekvens än män både på riksnivå och i Mittuniversitetets två län.

TABELL 6				
Övergångsfrekvenser				
Studentexamen angivet läsår				
Påbörjat högre studier efter tre år, totalt				
	06/07	07/08	08/09	09/10
Riket	42,9	43,9	45,1	43
Y län	41,6	42,1	42,6	40,3
Z län	32,5	30,9	31,0	29,5

Antagna (nybörjare) på Mittuniversitetet

Nybörjare nationell nivå

Antalet nybörjare, i detta fall studenter som för första gången registrerade sig på Mittuniversitetet, var färre läsåret 2012/13 än de föregående läsåren. Merparten av nybörjarna kom från Stockholm, Västra Götaland och Skåne. Minskningen var procentuellt sett ungefär lika stor för de olika områdena.

Endast 15 procent av Mittuniversitetets nya studenter kom från Västernorrlands eller Jämtlands län. Regionens nybörjare minskade totalt med 144 personer och de som sökte sig till Mittuniversitetet minskade med 970. Antalet nybörjare har nästan halverats jämfört med läsåret 2009/10. Ungdomskullarna minskar, men antalet antagna påverkas självklart också av att Mittuniversitetets kursutbud har minskat. Många nybörjare från storstadsområdena är sannolikt distansstudenter.

TABELL 7**Nationell rekrytering till Mittuniversitetet**

Nybörjare	Läsår och antal individer			
	09/10	10/11	11/12	12/13
Rekryteringslän				
Jämtlands län	687	658	442	421
Västernorrlands län	1 095	971	768	645
Summa regionen	1 782	1 629	1 210	1 066
Stockholms län	2 609	2 243	1 735	1 497
Skåne län	1 534	1 163	853	773
Västra Götaland	1 929	1 536	1 097	974
Övriga län	5 389	4 542	3 240	2 855
Antal nybörjare (individer)	13 243	11 113	8 135	7 165
Andel från regionen	13%	15%	15%	15%

Nybörjare från regionen

Antalet högskolenybörjare i regionen, det vill säga de som för första gången börjar studera vid en högskola, minskade från 2447 till 2313 mellan 2012 och 2013. Av dessa valde 35 procent att söka sig till Mittuniversitetet läsåret 2012/2013, en minskning från 36 procent föregående läsår. Av högskolenybörjarna från Jämtland valde 41 procent att studera vid Mittuniversitetet och från Västernorrland 32 procent.

Behörighetsgivande förutbildning

Basåret och behörighetsgivande kurser ger blivande studenter möjlighet att komplettera sin behörighet för att sedan kunna läsa tekniska eller naturvetenskapliga utbildningar. Basåret ger platsgaranti och är en alternativ rekryteringsväg. Av dem som var registrerade på basåret 2011, totalt 191 individer, läste 41 personer eller 22 procent på olika utbildningsprogram 2013. Majoriteten av dessa valde att läsa naturvetenskapliga eller tekniska utbildningar.

Under 2013 minskade antalet helårsstudenter jämfört med tidigare år. Det beror på en planerad neddragning av antalet platser på förberedande kurser. Antalet studenter på basåret ökade.

TABELL 8**Behörighetsgivande förutbildning**

	2010	2011	2012	2013
Helårsstudenter	150	184	228	133
<i>Därav</i>				
basåret	93	90	104	110
förberedande kurser	57	94	124	23
Andel kvinnor av hst	48%	46%	43%	42%

Modellprojekt för utveckling av YH-utbildning

Inom ramen för utbildningsstrategin har universitetet utvecklat ett antal förslag till yrkeshögskoleutbildningar. Målet är att finna en form för utbildning som fungerar som fristående utbildnings-

ternativ och som är en väg in till yrkeslivet. Ett syfte är också att via kontakter med näringsliv och organisationer utveckla andra behovsmotiverade utbildningar.

Universitetet har ännu inte drivit någon YH-utbildning, men däremot ansökt om framtida utbildningar. Arbetet med YH-ansökningar har gett värdefulla kontakter med näringslivet och visat att Mittuniversitetet som varumärke är betydelsefullt för företag och andra intressenter. Det är tydligt att universitetet har stor betydelse för att skapa engagemang, tilltro och vilja att medverka hos olika aktörer med kompetensutvecklingsbehov. Samtal kring YH leder ofta till att utomstående aktörer definierar andra former av utvecklingsbehov och utbildningsverksamhet. Erfarenheterna från projektet har också gett insikt och kunskap om hur universitetet internt ska organisera arbetet med YH-ansökningar.

2.3 Utveckling av utbildningen

Utbildningsutbud och återrapporteringskrav

ÅRK

Enligt regleringsbrevet ska Mittuniversitetet redovisa bedömningar, prioriteringar och behovsanalyser som ligger till grund för beslut om utbildningsutbudet.

Processen för att anpassa utbildningsutbudet till ett sänkt takbelopp som inleddes 2011 fortsatte under 2013. *Mittuniversitetets utbildningsstrategi 2011-2015* är vägledande. Utvecklingen av utbildningsportföljen följs upp dels i dialoger, dels genom index och indikatorer för attraktivitet, lärarindikatorer, nöjd studentindex och prestationsindikatorer, se kapitel 7.

Fakulteternas översyn av utbildningsutbudet utgår från ett helhetsperspektiv där kvalitet, attraktivitet och ekonomi är grundbultarna. Med hög kvalitet avses den kvalitet studenten upplever, kvalitet i förhållande till lärandemål och examensbeskrivningar samt vilken relevans utbildningen har för arbetslivet. Hög attraktivitet avser studenters efterfrågan på utbildningar och arbetsmarknadens behov.

Fakulteten för humanvetenskap, HUV, har fastställt ett ramverk för utbildningsutbudet perioden 2012-2015. Det ska möjliggöra en stabil bas av utbildningsprogram och professionsutbildningar liksom friare studiegångar med varierande undervisningsformer. Fakultetens målsättning är att värna om utbildning både på campus och på distans.

Under perioden ska, enligt ramverket, utbildning på avancerad nivå öka. Program och fristående kurser som leder till examen och progression i utbildningen ska prioriteras. Det gäller även magisterutbildningar. Masterutbildningar bör endast ges inom ämnen med gott söktryck och god arbetsmarknad.

Tre nya utbildningsprogram inrättades under 2013, två på avancerad nivå och ett som leder till högskoleexamen.

Utbudet av programutbildningar vid **fakulteten för naturvetenskap, teknik och medier, NMT** omfattar civil- och högskoleingenjörutbildning, naturvetenskaplig utbildning, medieutbildning, designutbildning och IT-utbildning. Programutbildningarna har en tydlig yrkesidentitet eller anknyter till kompetensbehov på arbetsmarknaden, något som ligger väl i linje med den arbetslivsanknytning som prioriteras i utbildningsstrategin.

Utbildningsportföljen innehåller både längre och kortare program. Flera av programutbildningarna går att följa på distans, något som gör dem attraktiva även för äldre och yrkesverksamma studenter. De svarar därmed mot behov på arbetsmarknaden. Det finns också en basårutbildning,

där målsättningen är att öka övergången av studenter från basåret till utbildningar inom naturvetenskap och teknik.

Inga nya utbildningar startade vid NMT under 2013. Däremot inrättades ett nytt högskoleingenjörsprogram.

I det följande redovisas detaljer rörande utvecklingen av utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Utvecklingen av distansutbildning redovisas i avsnitt 2.4 och kvalitetsbedömningar i avsnitt 2.6.

Programnybörjare på sjuksköterske- och högskoleingenjörutbildningar

ÅRK

Antalet platser på **sjuksköterskeutbildningen** och antalet programnybörjare minskade mellan 2011 och 2012. Det var dels ett led i processen att klara ett sänkt takbelopp, dels en följd av utfasningen av den utlokaliserade utbildningen i Sollefteå.

År 2012 antogs inga nya studenter på utbildningen i Sollefteå vilket innebar såväl färre programnybörjare som hst. Åren 2013 och 2014 kommer dock utbildningen att generera hst för de årskullar som avslutar sin utbildning.

Mellan 2012 och 2013 ökade åter antalet programnybörjare som ett resultat av regeringens uppdrag. Mittuniversitetet har valt att också redovisa utbildningarna till specialistsjuksköterska, där antalet programnybörjare ökat mycket under den redovisade perioden. Ett nytt program, barnmorska, har startat men antalet programnybörjare påverkas också av vilken/vilka specialistutbildning som ges under året. Alla ges inte varje år. Distriktsköterskeutbildningen tar in fler än till exempel utbildningen till anestesijuksköterska.

TABELL 9

Sjuksköterskeutbildning

Sjuksköterskeutbildning	2011	2012	2013
Programnybörjare	261	226	248
Hst	660	599	592
Examina	193	184	181
Specialistsjuksköterskeutbildning			
Programnybörjare	74	91	129
Hst	86	82	99
Examina	82	64	69

Högskoleingenjörprogram

ÅRK

Universitetet har medvetet arbetat för att öka utbildningen av högskole- och civilingenjörer. Antalet nybörjare på högskoleutbildningen ökade kraftigt året före regeringens beslut om utökade platser och antalet hst ökade under året. Antalet programnybörjare på civilingenjörutbildningen har nästintill fördubblats sedan 2011.

År 2013 erbjöds fem högskoleingenjörprogram, *Byggingenjör – hållbart byggande* som anpassats till formatet *blended learning*, där utbildning ges både på campus och distans, *Elkraftingenjör* som ges på distans i samarbete med Umeå universitetet och Luleå tekniska universitet, *Sportteknologi – innovativ produktutveckling med inriktning sport och upplevelser*, *Ekoingenjör* samt *Energiingenjör*. Ett nytt program, *Automationsingenjör*, inrättades under hösten.

TABELL 10

Ingenjörsutbildning			
Högskoleingenjörsutbildning	2011	2012	2013
Programnybörjare	87	121	115
Hst	129	163	188
Examina	44	39	37
Civilingenjörsutbildning			
Programnybörjare	54	80	101
Hst	146	173	217
Examina	7	6	12

NMT genomförde under året projektet *SamHing - En samlad högskoleingenjörsutbildning*, vilket hade som mål att skapa en sammanhållen högskoleingenjörsutbildning och öka samverkan med omgivande samhälle. Projektet ska stärka campusmiljöerna och utnyttja distansformat eller blended learning i undervisningen.

Läro- och förskolläroarutbildning

Mittuniversitetet följer de bedömningar som bland andra Sverige Kommuner och Landsting, SKL, gör av det nationella behovet av förskolläroare, grundläroare med inriktning mot fritidshem, årskurserna F-3 och 4-6 samt behovet av ämnesläroare för årskurserna 7-9 och gymnasiet. Statistisk information från Skolverket, SKL och SCB tjänar också som underlag för analys av framtida läroarbehov. Såväl på nationell som på regional nivå finns tydliga signaler om att behovet av förskolläroare, grundläroare och vissa kategorier av ämnesläroare ökar, bland annat till följd av kommande pensionsavgångar.

Universitetet har en nära samverkan med skolhuvudmännen i Västernorrland, Jämtland och norra Hälsingland och diskuterar regionala behov med dem, inom ramen för det regionala utvecklingsnätverket, RUN.

Med denna information som bas fattar Mittuniversitetet beslut om de olika läroarprogrammens dimensionering utifrån det utrymme läroarutbildningen har av universitetets totala takbelopp för utbildning.

Studievägledare för läroarutbildningen informerar och vägleder studenterna när det gäller olika inriktningar inom läroarprogrammen och behovet på arbetsmarknaden. Vid generella rekryteringsåtgärder får de som läser läroarprogrammen också information om arbetsmarknaden.

Programutbildningar

Programutbildningar på grundnivå och avancerad nivå minskade med 100 helårsstudenter. Trots det utgjorde programutbildningar, mätt i helårsstudenter 69 procent av den totala utbildningsvolymen under 2013, en ökning med fem procentenheter. Andelen programutbildning har ökat under flera år, en konsekvens av att det minskade utbildningsutbudet främst inneburit neddragningar på fristående kurser.

TABELL 11**Programutbildningar 2010 - 2013, hstk**

	2010	2011	2012	2013
Yrkesprogram	2 324	2 377	2 391	2 387
Generella program	2 376	2 600	2 480	2 384
Summa	4 700	4 977	4 871	4 771

Volymen på yrkesprogrammen var oförändrad medan de generella programmen minskade. Volymmässigt dominerar vårdutbildningar, där sjuksköterske- och specialistsjuksköterskeprogram ingår, samt beteendevetenskapliga utbildningar, där bland annat psykologprogram och socionomutbildning ingår.

Läroutbildningen låg stabilt på ungefär samma antal helårsstudenter som 2012. Civilingenjörsutbildningar ökade, genom att universitetet nu har fyra etablerade program. Samtidigt minskade området tekniska utbildningar. Det är bland annat en följd av att flera tvååriga teknikutbildningar, liksom ett internationellt kandidatprogram, är under utfasning. En utbildning flyttades till området naturvetenskapliga programutbildningar.

Ett internationellt masterprogram i elektronikkonstruktion rekryterar sämre efter att studieavgifter införts.

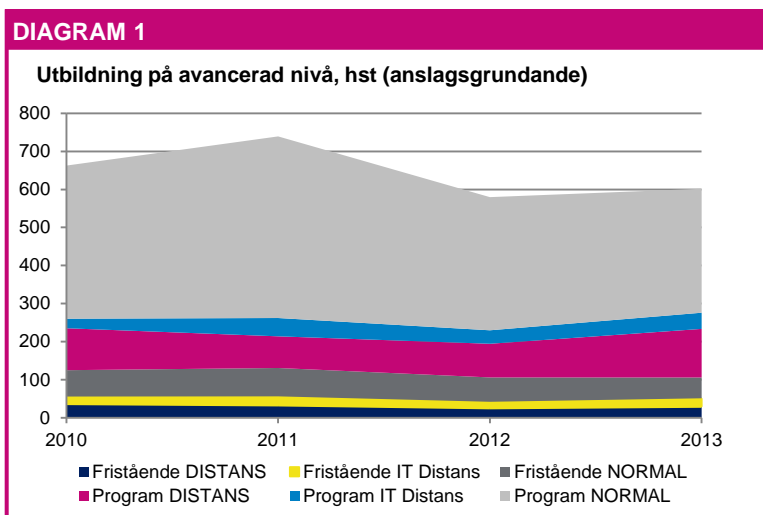
TABELL 12**Programutbildningar vid Mittuniversitetet**

Programutbildningar	Antal helårsstudenter				Förändring 2012-2013
	2010	2011	2012	2013	
Humanistiska utbildningar	8	6	6	7	1
Beteendevetare och socionomer	1 004	1 031	1 018	946	-72
Medieutbildningar	352	373	374	360	-14
Samhällsvetenskapliga utbildningar	617	711	698	707	9
Vårdutbildningar	1 030	1 025	955	934	-21
Utbildningar med inr. sport och idrott	58	59	73	84	12
Civilingenjörsutbildningar	124	146	173	217	44
Ingenjörsutbildningar	95	129	163	189 ¹	25
Tekniska utbildningar	244	265	155	61	-94
IT-utbildningar (ej ingenjör)	375	422	382	395	13
Naturvetenskapliga utbildningar	99	88	69	72	3
Utbildningar med konstnärliga inslag	52	87	125	130	4
Läroutbildning	643	637	681	669	-12
Mittuniversitetet totalt	4 700	4 977	4 871	4 771	-100
Därav program på avancerad nivå	538	609	474	496	22

Avancerad nivå

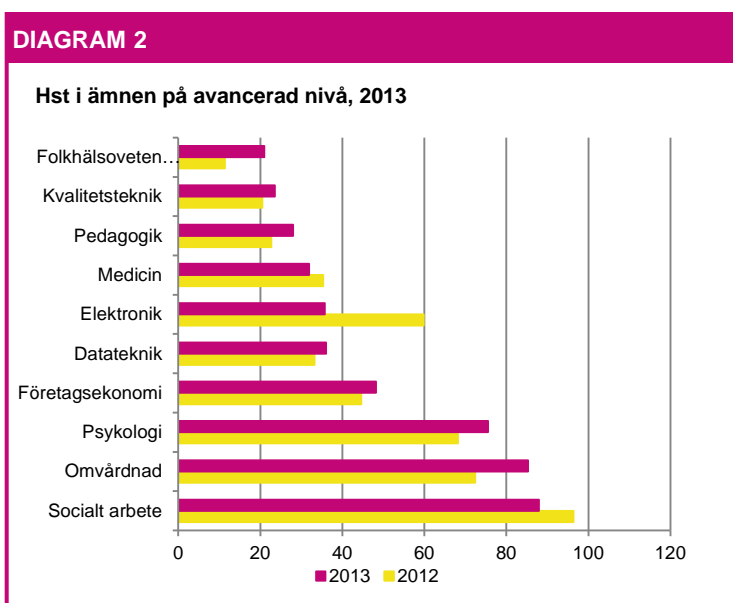
Utbildning på avancerad nivå ökade med 23 helårsstudenter eller fyra procent under året. Avancerad utbildning på distans har ökat jämfört med 2012, både på fristående kurser och i program. Samtidigt har utbildning på avancerad nivå minskat något som campusutbildning.

¹ På grund av ändrad märkning av ett program har det flyttats 20 hst år 2011 och 55 hst år 2012 från ingenjörsutbildningar till IT-utbildningar.

Av drygt 601 helårsstudenter avsåg 82 procent studier på program. De största var specialistutbildning till distriktssköterska, magisterprogram i kvalitets- och ledarskapsutveckling samt magisterprogram i företagsekonomi med inriktning på marknadsföring och management.

Det största ämnet på avancerad nivå var socialt arbete, vilket speglar socionomprogrammets uppbyggnad med avslutning på avancerad nivå. År 2013 minskade antalet helårsstudenter något. Avancerad nivå i ämnet omvårdnad omfattar specialistsjuksköterskor, en utbildning som ökade jämfört med 2012. Psykologiämnet ökning är bland annat en följd av att allt fler studenter på psykologprogrammet, som startade 2008, nått avancerad nivå.

Utveckling av fristående kurser

Trots ett stort söktryck studenter har Mittuniversitetet dragit ned på antalet kurser för att anpassa volymen till det minskade takbeloppet. Antalet helårsstudenter minskade mest inom samhällsvetenskap och naturvetenskap. Endast inom teknik, design och idrott ökade antalet helårsstudenter svagt. Totalt sjönk antalet helårsstudenter med 567, en betydande del av volymminskningen inom utbildning.

TABELL 13

Antal helårsstudenter på fristående kurser

Utbildningsområde	Helårsstudenter				Förändring 2012-2013
	2010	2011	2012	2013	
Humaniora	791	691	663	586	-77
Juridik	184	143	192	78	-114
Samhällsvetenskap	1 561	1 016	872	647	-225
Naturvetenskap	400	388	387	213	-174
Teknik	1 049	734	455	473	18
Undervisning	44	72	35	32	-3
Vård	181	110	52	88	36
Medicin	180	134	65	34	-31
Övrigt*	63	58	31	29	-2
Design	112	73	13	17	4
Idrott	11	6	3	4	1
Summa	4 574	3 425	2 768	2 201	-567

* Här ingår AU60, se lärarytningen

Sommarkurser

I fristående kurser ingår sommarkurser. Intresset för sommarkurser är stort och 2013 fanns över 10 000 förstahandssökande till sommarkurserna trots ett kraftigt minskat antal kurstillfällen. Antalet helårsstudenter sommaren 2013 utgjorde ungefär en femtedel av den volym sommarkurserna hade tre år tidigare. Sommarkurserna gavs nästan uteslutande som nätbaserad distansutbildning.

TABELL 14

Antal helårsstudenter, sommarkurser

	Antal helårsstudenter			
	2010	2011	2012	2013
Humanistiskt	199	127	143	62
Juridik	81	68	68	42
Naturvetenskap	84	113	116	17
Samhällsvetenskap	620	293	195	94
Teknik	430	170	37	85
Andra utbildningsområden*	57	34	6	15
Totalt	1 470	806	565	316
Genomströmning	45%	53%	63%	64%

* här ingår utbildningsområdena medicin, undervisning, vård, design och övrigt

Universitetskanslersämbetet gjorde under året en studie av effektiviteten i sommarkurserna. Analysen visar att sommarkurserna fyller flera behov. De utgör bland annat en del i den successiva fördjupningen mot generell examen på kandidatnivå eller fungerar som fortbildningskurser för yrkesverksamma. Bilden av sommarkurser som "hobbykurser" är inte rättvisande, enligt Universitetskanslersämbetets analys.

Utbildningssamarbete med lärosäten och branscher

Mittuniversitetet samarbetar med andra lärosäten inom utbildningar och med företag, organisationer och delar av offentlig sektor när det gäller exempelvis praktik, studiebesök och gästföreläsningar.

Ett exempel på samarbete är programmet *Vård av äldre*. Där samverkar Mittuniversitetet med Högskolan i Gävle, Umeå universitet, Luleå tekniska universitet och Sophiahemmet Högskola i ett nationellt nätbaserat specialistsjuksköterskeprogram med en gemensam utbildningsplan. I sam-

arbetet ingår regelbundna möten mellan lärarna vid de deltagande lärosätena där bland annat bedömnings- och betygskriterier diskuterats.

Ett annat exempel är *Svensk/ norsk förskollärarytbildning med fokus på barnkultur och kulturarv*. Detta är en utbildning med både svenska och norska studenter som Mittuniversitetet driver tillsammans med Högskolan i Nord-Trøndelag och Dronning Mauds Minne Högskole. Sverreborgs museum och Jamtli har medverkat som kulturinstitutioner och arenor för undervisning och praktik. Utbildningen, som har att förhålla sig till två olika nationella utbildningssystem, har gett studenter, lärare och projektledning möjligheten att diskutera det egna sättet att arbeta med kollegor och kulturinstitutioner i det andra landet.

Inom civilingenjörsutbildningarna samarbetar Mittuniversitetet med KTH och Stockholms universitet. Samarbetet med KTH innebär att studenterna på inriktningarna *Datateknik*, *Elektroniksystem* samt *Teknisk design* kan välja mellan att avsluta sin utbildning vid antingen Mittuniversitetet eller KTH. Samarbetet med Stockholms universitet avser *Industriell ekonomi* och innebär att Mittuniversitetets civilingenjörstudenter kan läsa kurser inom masterprogram i data- och systemvetenskap vid Stockholms universitet år fem. Studenter i Stockholm kan i sin tur välja att läsa kurser med inriktning mot *förändringsledning* vid Mittuniversitetet.

Utbildningen *Elkraftingenjör* är en distansutbildning där Mittuniversitetet, Umeå universitetet, Luleå tekniska universitet och energibranschen samarbetar. Representanter för branschen har engagerat sig i programutvecklingen och bistår med bland annat laborativa inslag och studiebesök på elkraftanläggningar. Mittuniversitetet ansvarar för sex av dryga tjugotalet kurser.

Ytterligare exempel på samarbeten inom utbildningar är programmet *Biomedicinsk analytiker*, där Mittuniversitetet samarbetar med Uppsala universitetet och Landstinget i Västernorrland. Tillsammans med Linnéuniversitetet och Högskolan Dalarna ger Mittuniversitetet utbildningen *Musik- och ljuddesign*. *Möbel och byggnadshantverk* är en utbildning som universitetet ger tillsammans med Träakademin i Kramfors.

Under hösten gavs för första gången kursen *Projektbaserad produktutveckling*. Det är en kurs som drivs enligt Demola-konceptet. Studenter från minst två olika utbildningsprogram samarbetar i projektgrupper som ska lösa ett problem som presenteras av arbetsgivare. Det kan till exempel vara att utveckla en prototyp eller ta fram en affärs- och marknadsplan för en produktidé. Under den första omgången deltog studenter från olika civilingenjörsprogram.

Inom ramen för utbildningsstrategin har en rad projekt genomförts. Ett av dessa är användningen av referensarbetsplatser, som *Programmet för hälsa och rehabilitering i arbetslivet* har utvecklat. Alla studenter har kontakt med arbetsplatser där hälsorelaterade problem uppkommer och kan där få perspektiv på sina studier och bättre förstå och kritiskt granska den teori de tar del av under utbildningen (läs mer under avsnitt 2.5).

Nyckeltal

Mittuniversitetet följer varje år upp nyckeltal för utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Nyckeltalen visar bland annat att andelen helårsstudenter på program fortsatte att öka under 2013 och att antalet studenter på grundnivå och förberedande nivå minskade, medan antalet studenter på avancerad nivå ökade marginellt.

Andelen män är 38 procent, vilket är ungefär samma nivå som de föregående åren. Åldersstrukturen har inte förändrats nämnvärt.

TABELL 15

Nyckeltal, anslagsgrundande

Utbildningsvolym och genomströmning	2010	2011	2012	2013
Totalt antal hst	9 367	8 492	7 743	7 082
Totalt antal hpr	6 559	6 547	6 088	5 899
Genomströmning	70%	77%	79%	83%
Andel hst inom program	51%	60%	64%	69%
Nivåer, hst:				
Förberedande nivå*	219	232	265	167
Grundnivå	8 476	7 497	6 877	6 298
Avancerad nivå	663	739	580	602
Studenter:				
Antal studenter (individer)	23 891	19 594	17 836	15 009
Därav andel män	39%	38%	37%	38%
Åldersstruktur, andel av hst				
- 25 år	40%	41%	43%	43%
25-34 år	39%	39%	38%	39%
35 år -	21%	20%	19%	18%

* Basår, preparandkurser i matematik och svenska för utbytesstudenter

2.4 Distansutbildning och e-lärande

Distansutbildning är ett samlingsbegrepp för flera olika typer av utbildning som genomförs helt eller delvis utanför campus. Det finns nätbaserad utbildning utan träffar och distansutbildning med samlingsstillfällen. Den senare formen kan vara delvis nätbaserad med allt från enstaka samlingsstillfällen till regelbundna samlingsveckor på någon av campusorterna eller på annan studieort.

Distansundervisningen är en växande distributionsform, såväl nationellt som internationellt. Möjligheten att läsa på distans genom flexibla utbildningsformer och med hög kvalitet är viktig, inte minst för dem som söker fort- och vidareutbildning. I stora delar av världen växer högskoleutbildningen snabbast på nätet. I Sverige utgör distansstudenter cirka 14 procent av det totala antalet helårsstudenter, vid Mittuniversitetet är andelen cirka 48 procent.

Mittuniversitetet har en lång tradition av distansutbildning och är ett av landets volymmässigt ledande lärosäten inom distributionsformen. Distansutbildning och därmed e-lärande är en profil för universitetet.

Ambitionen är att på ett medvetet sätt utveckla e-lärandet i utbildningarna vare sig programmen ges på distans eller på campus. E-lärandeformatet är viktigt både ur ett tillgänglighets- och ett effektivitetsperspektiv. Digitala format öppnar dörren för ett mer systematiskt och strukturerat sätt att utveckla och tillgängliggöra undervisningsmaterial vilket på sikt bör leda till bättre kvalitet och produktivitet i den högre utbildningen. Utbildningsstrategin lyfter e-lärandet och tydliggör den ambition som finns för kvalitetsutveckling av distributionsformer, lärplattformar och undervisningsmaterial.

E-lärande prioriterat område i utbildningsstrategin

E-lärande (av engelskans e-learning) är en metod för att med hjälp av datorer och kommunikationsteknik förstärka inläring. Den är basen för nätbaserad utbildning.

I utbildningsstrategin är ett av målen att Mittuniversitetet ska vara *erkänt framgångsrikt* inom e-lärande, såväl bland studenter och arbetsliv som i jämförelser med andra lärosäten. E-lärande ska omfatta utbildning både på distans och på campus.

Arbetet med att implementera utbildningsstrategin fortsatte under 2013. Flera projekt som drivits för att stärka kvaliteten i distansutbildning och e-lärande avslutades under året. Bland dessa fanns *Frontdesk*, en första ingång till universitetet för studenter och presumtiva studenter samt *Blended Learning*, en kombination av campus- och nätbaserat lärande. Frontdeskprojektet har under året integrerats i Mittuniversitetets servicecenter, och utgör idag en del av ordinarie verksamhet. Projektet Blended Learning har gett goda erfarenheter för fortsatt teknikstöd i lärosalarna. Sammanlagt tio salar är nu förberedda för att samtidigt erbjuda undervisning både i rummet och via nätet.

Ett pågående modellprojekt har prövat formerna för att utöka inslagen av mobilt lärande, något som även inkluderar ökad kompetens på området för lärarna. Genom att universitetet under 2014 kommer att färdigställa två stora föreläsningssalar för inspelning och redigering har Mittuniversitetets arbete för att säkra infrastruktur och tekniskt och pedagogiskt stöd för e-lärande tagit flera steg framåt.

Under året har Mittuniversitetet också arbetat vidare med digital närvaro i termer av ett så kallat e-campus. Detta samordnas med utvecklingen av universitetets webb som helhet och kommer att slutföras under 2014.

Andelen distansstudenter sjönk 2013

Distansutbildningen vid Mittuniversitetet minskade totalt med 385 helårsstudenter, en följd av planerade neddragningar. Hela minskningen utgjordes av fristående kurser. Distansstudier på program fortsatte däremot att öka även 2013. Bland de program som ökat utmärker sig forskolläraryrket, ett program med samlingsveckor på campus.

TABELL 16

Antal helårsstudenter i distansutbildning

	Antal helårsstudenter			
	2010	2011	2012	2013
Distansutbildning, program	1 280	1 353	1 436	1 527
Distansutbildning, frist kurs	3 816	2 795	2 291	1 815
Distansutbildning totalt	5 096	4 149	3 726	3 341
Varav helt nätbaserat	3 392	2 637	2 406	1 917
nätbaserat, program	246	452	427	415
nätbaserat, frist kurs	3 146	2 185	1 979	1 502
Andel av distansutbildning totalt	67%	64%	65%	57%

Prestationer och genomströmning ökade

Genomströmningen på program i distansform var ungefär densamma år 2013 som 2012. För fristående kurser på helt nätbaserad distans samt på campus ökade genomströmningen med några procentenheter.

Genomströmningen för fristående kurser som ges på distans med träffar hade en ökad genomströmning under 2012 för att sedan sjunka igen till 2011 års nivå under 2013. Det är svårt att hitta en entydig förklaring till detta. Svängningar i antalet helårsstudenter kan vara en förklaring. En längre diskussion om genomströmning följer i kapitel 7.

TABELL 17

Genomströmning %, anslagsfinansierat						
	2011		2012		2013	
	program	fristående kurser	Program	fristående kurser	program	fristående kurser
Distans med träffar	89%	70%	87%	84%	86%	71%
Nätbaserad distans	56%	57%	65%	57%	68%	64%
Campus	89%	84%	90%	79%	95%	81%
Totalt	86%	64%	87%	64%	90%	68%

Tre campus med olika profiler

Mittuniversitetets tre campus har olika utbildningsprofiler och olika tyngdpunkter vad gäller dominerande distributionssätt. Vid Campus Härnösand är tyngdpunkten lärarutbildning, även om där också finns utbildningar inom humaniora, beteendevetenskap, viss teknik samt arkiv- och informationsvetenskap. Här läste 93 procent av studenterna på distans under året. Campus Sundsvall kännetecknas av utbildningar inom naturvetenskap, teknik och medier. Där finns även samhällsvetenskapliga utbildningar och vårdutbildningar. Vid Campus Östersund finns samhällsvetenskapliga och beteendevetenskapliga utbildningar samt utbildningar inom vård, sport och idrott, teknik, ekoteknik och kvalitetsteknik.

I tabell 18 redovisas antalet registrerade studenter (individer) per campus. I detta ingår även studenter som läser på IT-distans och som aldrig besöker sin campusort.

TABELL 18

Studenter vid Mittuniversitetet och på olika campus – läsår (anslag)				
Campus	Antal individer per läsår			
	09/10	10/11	11/12	12/13
Mittuniversitetet	21 138	20 031	16 202	14 582
<i>Varav</i>				
Härnösand	4 697	4 615	4 797	3 285
Sundsvall	8 746	7 531	5 631	5 636
Östersund	10 057	9 296	6 543	6 466

* Eftersom samma individ kan läsa på mer än ett campus kan den sammanlagda summan för campusorterna vara högre än för Mittuniversitetet totalt.

På universitetsnivå minskade antalet helårsstudenter på distans med nära 300, medan andelen som läste på distans var densamma som året innan. På Campus Härnösand ökade andelen distansutbildning med någon procentenhet och i Sundsvall med flera procentenheter. I Östersund minskade andelen distansstudenter.

TABELL 19

Antal helårsstudenter per campus, anslagsfinansierat									
Studieort	Total	Därav distans	Total	Därav distans	Total	Därav distans	Total	Därav distans	Andel distans 2013
	2010		2011		2012		2013		
Härnösand	1 890	1 691	1 851	1 666	1 807	1 666	1 621	1 511	93%
Sundsvall	3 445	1 470	3 044	1 078	2 666	889	2 562	899	35%
Östersund	3 793	1 821	3 321	1 307	3 048	1 135	2 717	907	33%
Övriga orter	239	115	277	97	222	35	181	24	13%
	9 367	5 096	8 492	4 148	7 743	3 726	7 082	3 341	
Andel distans		54%		49%		48%		47%	

2.5 Arbetslivsanknytning

Samverkan

Mittuniversitetet samverkar med organisationer, företag, offentlig sektor och med andra lärosäten (se avsnitt 2.3) på en rad olika sätt. Samverkan omfattar allt från att ha extern representation i styrelse och programråd till att erbjuda praktik och ha gästföreläsare. Samverkan är utgångspunkt i universitetets olika nätverk.

Samverkansprojekt stärker Mittuniversitetets förankring i regionen och profilerar verksamheten på olika campus. Det öppnar möjligheter till praktikplatser, examensarbeten och jobb för studenter. Att samverka med skolor och kommuner i regionen har betydelse för skolutvecklingen och ökar även universitetets kunskap om aktuella frågor inom kommuner och skolverksamhet.

Arbetslivsanknytningen ska också bidra till att öka antalet affärsidéer och studentdrivna företag. I utbildningsstrategin för 2011-2015 lyfts arbetslivsanknytningen som ett prioriterat område. *Målet är att Mittuniversitetet ska vara erkänt framgångsrikt för arbetslivsanknytning inom grundutbildningen, såväl bland studenter och arbetsgivare som i nationella jämförelser med andra lärosäten. Arbetslivsanknytningen ska bedrivas systematiskt och vara kvalitetssäkrad.*

Universitetsövergripande aktiviteter

Under året genomfördes en rad aktiviteter för att rusta studenterna för arbetslivet:

- *Miun Karriär* erbjöd ett stort antal karriäraktiviteter. Ett trettiotal studenter fick individuell karriärcoachning och *Miun Karriär* anordnade en exjobbssdag för teknikstudenter liksom riktade karriärföreläsningar. Under året utvecklades ett verktyg för inventering av kompetens för att få fram vilken typ av arbetsgivare som passar studenten. Delar av materialet finns tillgängligt på webben, bland annat för distansstudenter.
- *Miun Alumni* är ett webbaserat nätverk för alumner och en mötesplats för studenter, tidigare studenter och personal vid Mittuniversitetet. I nätverket finns platsannonserfunktion, diskussionsforum och möjlighet att skapa programspecifika grupper. Alumner och studenter bjuds in till nätverket genom information i bland annat nyhetsbrev och sociala medier samt vid avslutningshögtider och introduktionsdagar.
- *Karriärsök* är en databas där arbetsgivare annonserar ut lediga jobb, extrajobb, trainee- och praktikplatser samt exjobb för studenter. Under 2013 annonserades omkring 600 olika erbjudanden till studenterna.
- Tillsammans med Östersunds kommun genomfördes tredje omgången av ett universitetsövergripande *mentorprogram*. Ett tjugotal mentorer och lika många studenter deltar i programmet som avslutas våren 2014. En utvärdering bland studenter från det första mentorprogrammet 2011–2012 visade att hälften av dem fortfarande hade kontakt med sin mentor. Fler än hälften ansåg att mentorprogrammet ökat möjligheterna till jobb eller varit bra stöd inför start av eget företag.
- *Kompetenskontraktet* drivs tillsammans med Handelskammaren Mittsverige och flera kommuner i Västernorrland med målet att säkerställa ett långsiktigt och strategiskt samarbete för tillväxt i regionen. Kontrakt tecknas med arbetsgivare som redovisar hur de vill samarbeta med Mittuniversitetets studenter. Det handlar om examensarbeten, praktik-/traineeplatser, extrajobb, gästföreläsningar, jobb, mentorskap och studiebesök. År 2013 tecknades 20 kompetenskontrakt. Projektet pågår under 2014 och därefter ska Kompetenskontrakt finnas inom alla universitetets utbildningsprogram. Inom ramen för Kompetenskontraktet startade ett universitetsövergripande mentorprogram med nitton studenter och mentorer.
- Studenter som vill utveckla affärsidéer och starta företag kan få stöd av projektet *MIUN Innovation* (se även avsnitt 4.4), ett EU-projekt för forsknings- och kunskapsbaserad tillväxt

i Mittregionen. Verksamheten erbjuder såväl individuell coachning som aktiviteter för stöd i produkt- och affärsutvecklingsprocessen.

- I samarbete med Sundsvalls, Östersunds och Trondheims kommuner genomfördes två omgångar av eventet *Kreativ24* där studenterna bland annat arbetade med affärsutveckling för FSCN, Fibre Science and Communication Network, och för SCA R&D Center AB.

Alla aktiviteterna utgör delar i det systematiserade arbetet med arbetslivsanknytning med målet att Mittuniversitetet ska vara *erkänt framgångsrikt för arbetslivsanknytning*. Coachning ökar studenternas medvetenhet om arbetsmarknaden och ger dem ökat självförtroende. Mentorsprogrammet ger fler kontakter samtidigt som mentorerna får bättre kunskap om universitetet och om studenternas kompetens. Alumner från universitetet utgör en länk till arbetsmarknaden och har god kännedom om studenternas kunskaper efter utbildningen.

Arbetslivsanknytning i utbildningen

Basen för arbetslivsanknytning finns inom universitetets utbildningar. De flesta utbildningar arbetar med någon typ av arbetslivsanknytning. Några exempel är:

- Universitetet arbetade under året bland annat tillsammans med Östersunds kommun i en regional satsning för att stärka arbetslivsanknytningen inom *distansutbildningar med inriktning mot IT*. Syftet var att bidra till ökad rekrytering av IT-kompetens i regionen. Ett femtontal företag och organisationer deltog i projektet.
- *Programmet för hälsa och rehabilitering i arbetslivet*, använder sig av referensarbetsplatser, arbetsplatser där hälsorelaterade problem uppkommer och som studenterna kan använda för både studier och examinationsuppgifter.
- Inom vårdutbildningarna används *simuleringsdockor*, som ger studenterna möjlighet att träna kliniska beslut i komplexa sammanhang, utan att riskera att skada en patient. Ytterligare ett exempel är användningen av simuleringsprogrammet *SIM-Child* inom socionomutbildningen. Studenterna kan simulera utredningar och bedömningar kring barn som misstänks fara illa. De kan förena teori och praktik utan risk för att felbedömningar drabbar verkliga personer.
- Kursen *Projektbaserad produktutveckling*, som drivs enligt Demola-konceptet, gavs för första gången. Studenter från minst två utbildningsprogram samarbetar i projektgrupper och ska lösa problem som en arbetsgivare presenterat. Det kan vara att utveckla en prototyp eller ta fram en affärs- och marknadsplan för en produktidé.
- Civilingenjörprogrammen erbjuder studenterna att delta i mentorsprogram under senare delen av utbildningen. De får hjälp att hitta en yrkesverksam mentor och genom det möjlighet att knyta kontakter med näringslivet, få praktisk erfarenhet samt inblickar i en framtid som yrkesverksam civilingenjör.
- Inom professionsprogrammen ingår verksamhetsförlagd utbildning eller praktik vilket självklart ger en god anknytning till arbetsmarknaden.
- *Miun Karriär* anordnade aktiviteter och tar fram kompetensverktyg, som syftar till mer arbetslivsanknytning i utbildningen, se föregående stycke.

Uppdragsutbildning

Uppdragsutbildningens omsättning ökade under 2013. Till största delen berodde ökningen på fler uppdrag inom skolområdet. Den övervägande delen, 92 procent, av den fakturerade omslutningen avser offentliga uppdragsgivare. Utöver uppdrag från Skolverket var ett större uppdrag att utbilda chefer vid Jämtlands Läns landsting i Lean-metodik. Andra exempel på utbildningar är aerob testmetodik, lärstilar och kulturanalys. Hälften av avdelningarna hade uppdragsutbildning under året.

Läraryftet 2013 omfattade kurser som historia för ämneslärare, matematik för lärare åk 4-6, svenska för lärare i mellanstadiet, bild för fritidspedagoger eller motsvarande och samhällsorienterade ämnen för lärare åk. 1- 3. Över 100 lärare sökte kursen samhällsorienterade ämnen för lärare åk 1-3.

Under året slutrapporterades tre utredningsprojekt om uppdragsutbildning. Dessa ska sammanfattas i en konsultrapport med uppgiften att precisera roller och ansvar inom uppdragsutbildningen.

TABELL 20				
Uppdragsutbildning				
Helårsstudenter och intäkter				
	2010	2011	2012	2013
Antal hst i poänggivande uppdragsutbildning	109	116	81	73
Intäkter av all uppdragsutbildning (tkr)	7 913	11 952	9 869	11 277

2.6 Kvalitetsarbete inom utbildningen

Främsta fokus under året var Universitetskanslersämbetets kvalitetsutvärderingar av utbildningar på grundnivå och avancerad nivå.

Universitetskanslerämbetets granskningar

Universitetskanslersämbetets granskning av utbildningar hade vid årsskiftet resulterat i besked för 34 utbildningsprogram på Mittuniversitetet. De tre första granskningsomgångarna omfattade 17 utbildningar varav nio bedömdes ha bristande kvalitet. Åtta av dessa har efter åtgärder bedömts ha hög kvalitet. Under 2013 utvärderades 17 ämnen i den fjärde omgången. Åtta av dessa fick omdömet bristande kvalitet och åtgärder vidtas under 2014. Även den femte granskningsomgången genomfördes under 2013. Där har tre besked kommit i början av 2014.

Humaniora, samhällsvetenskap och naturvetenskap

I de tre första granskningsomgångarna, som omfattade humaniora och samhällsvetenskap, bedömdes kandidatexamen i kulturgeografi respektive litteraturvetenskap ha *mycket hög kvalitet*. Sex examina fick omdömet *hög kvalitet*. Nio examina fick omdömet *bristande kvalitet*, nämligen kandidat- och magisterexamen i nationalekonomi, statsvetenskap och företagsekonomi, folkhälsovetenskap (kandidat) och sociologi (magister) samt kandidatexamen i engelska. Kritiken avsåg bland annat att utbildningarna gav för låg kunskap om områdets vetenskapliga grund, otillräcklig kunskap om tillämpliga metoder inom området och dålig orientering om aktuella forskningsfrågor. Bristerna skulle vara åtgärdade till våren 2013, förutom engelska som skulle redovisa åtgärder i december.

Arbetsgrupper tillsattes för ämnen med examen som fått omdömet bristande kvalitet. Uppgiften var att vidta åtgärder som säkrade att examensmålen uppfylls. Några exempel: En kursöversyn ledde till ökade inslag av metod och analys, vetenskapligt skrivande och muntlig framställning. Metodkurser och vetenskapligt skrivande tidigareläggs i utbildningsprogrammen och nya kurser ska stärka teoretisk fördjupning. Anknypningen till aktuell forskning stärks genom att forskare och forskningsprojekt presenteras och genom att studenterna ges möjlighet att delta vid högre seminarier. Kraven på examensarbetet har tydliggjorts vad gäller vetenskapliga artiklar som referens

och att arbetet ska redovisa etiska aspekter. Möjligheterna att ha externa handledare har utökats.Handledningsprocessen har förtydligats och en mer styrande seminarieordning har införts med bland annat ett obligatoriskt mittseminarium där studenterna får öva problemformulering i analyser av eget och andra studenters arbeten.

Det intensiva arbetet med åtgärder gav resultat och de utbildningar som hade brister i de första utvärderingsomgångarna bedömdes vid Universitetskanslersämbetets uppföljning hålla hög kvalitet.

Tekniska utbildningar

Under 2013 utvärderades 17 tekniska och naturvetenskapliga utbildningar i den fjärde omgången. Nio av dem bedömdes ha *hög kvalitet* och åtta fick omdömet *bristande kvalitet*. De sistnämnda var kandidatexamina i byggnadsteknik och elektronik, masterexamina i datateknik och elektronik samt civilingenjörsexamen i teknisk design. Kandidatexamen i industriell organisation och ekonomi samt magisterexamina i kvalitets- och ledarskaputbildning respektive kvalitetsteknik bedömdes också ha bristande kvalitet. De är tvärvetenskapliga, men utvärderades med tekniska utbildningar. De självständiga arbetena i kvalitets- och ledarskapsutveckling samt kvalitetsteknik bedömdes hålla hög kvalitet och kritiken avsåg att utbildningarna innehöll för lite teknik.

Den femte granskningsomgången som på Mittuniversitetet omfattar fem utbildningar, genomfördes också under året.

För de tekniska ämnen som ingår i utbildningar med omdömet bristande kvalitet arbetar ämneskollegierna enligt liknande upplägg som beskrivs ovan. Många ämnen påbörjar dock arbetet med åtgärder redan vid förberedelserna inför universitetskanslersämbetets granskning. När självvärderingen och genomgången av de självständiga arbetena görs inleds en process med kritisk granskning av ämnen och utbildningar. Tanken är att de åtgärder som sätts in vid omdömet bristande kvalitet ska gagna alla utbildningar, inte enbart de som bedömts ha bristande kvalitet. Det är också tydligt att ämnena lär av varandra när det gäller att åtgärda brister.

Utöver ovanstående utbildningar har även kursen *Projektledning – ledarskap, organisation och grupp* granskats och ifrågasatts för bland annat bristande forskningsanknytning. Åtgärder ska ha vidtagits senast i juni 2014.

Internt kvalitetsarbete

Under 2013 inleddes arbetet med att revidera Mittuniversitetets interna system för kvalitetssäkring av utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Arbetet ska utmynna i en ny plan för perioden 2015-2017.

En översyn av den interna processen kring Universitetskanslersämbetets utvärderingar och vid intern utvärdering gjordes också. Nu omfattar mallen för utvärdering av utbildningsprogram även frågeställningar som ska säkra att examensmålen uppfylls. Utvärdering av ämnen har kompletterats med frågor om ämnets vetenskapliga och kvalitetsmässiga status samt utvecklingspotential.

Ett arbete inleddes för att tillsammans med ämnesföreträdare och programansvariga ta fram en modell för kollegial granskning. Ett försök med kollegial granskning av en kurs har hittills gjorts.

LRC

Lärande- och Resurscentrum, LRC, är sedan 2009 en del av universitetsbiblioteket. LRC fungerar som en didaktisk stödverksamhet med uppgift att samordna och utveckla lärandestöd till universitetets lärare och studenter. Verksamheten har byggts upp successivt och samordnar och interagerar i dag med personer och verksamheter över hela lärosätet. Verksamheten vid LRC är samordnad med Mittuniversitetets strategi för e-lärande.

Under 2013 initierade LRC pedagogiska caféer med utgångspunkt i erfarenheterna från genomförda modellprojekt inom andra verksamheter för att sprida kunskaper inom organisationen.

Sedan ett par år har LRC studentmentorer tillgängliga vid campusbiblioteken. De är studenter som läser vid universitetet och kan ge andra studenter hjälp med frågor som rör allt från inloggning i studentportal eller lärplattform till frågor om uppsatsskrivning. Studentmentorerna fanns även tillgängliga under sommarens kurser, både fysiskt vid universitetsbiblioteken och via nätet. Studentmentorernas verksamhet kompletterades hösten 2013 med språkhandledare, som kan ge studenterna stöd i skrivprocessen. De har drop-in-verksamhet vid vissa tider och kan också nås via nätet och via e-post.

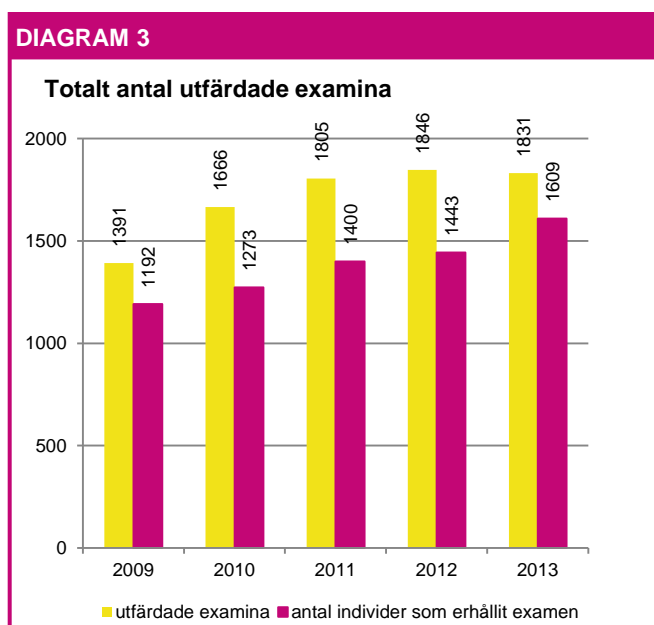
LRC har sedan 2011 erbjudit matematikstöd i Sundsvall i samarbete med studenter och lärare, en verksamhet som fortsatte 2013.

I LRC:s uppdrag ingår att samordna introduktions- och avslutningsaktiviteter, en uppgift som genomförs tillsammans med studentkårerna och övriga verksamheter vid universitetet. Under 2013 gavs, som en del av introduktionen, även stöd för studieteknik vid campus i Östersund och Sundsvall.

I arbetet med en introduktionskurs i e-didaktik för lärare tillkom ett antal moduler och workshops. Nu kan lärare själva kombinera önskvärda och relevanta delar ur utbudet till en hel kurs.

2.7 Examina

År 2013 utfärdade Mittuniversitetet 1 831 examensbevis på grundnivå och avancerad nivå till 1 609 personer. Liksom tidigare år utgjorde kvinnor drygt 70 procent av totalantalet och 79 procent av kategorin yrkesexamina. Antalet generella examina minskade något medan antalet yrkesexamina ökade.

Drygt 200 individer tog ut dubbla examina, vilket är en minskning i jämförelse med de tre tidigare åren. Dubbla examina innebär oftast en kandidatexamen tillsammans med en yrkesexamen, men ett antal studenter tar också ut två kandidatexamina men i skilda huvudområden. Minskningen av

dubbla examina innebär att cirka 200 fler studenter har erhållit examen än år 2012, trots att det totala antalet utfärdade examina i stort sett är detsamma.

Skälet till minskningen tros i första hand bero på i vilken omfattning studenterna diskuterar frågan med varandra. Det kan också bero på det elektroniska ansökningsförfarande, som infördes i slutet av år 2011, där studenten kanske inte uppmärksammar möjligheten att ansöka om flera examina på samma vis som på den tidigare pappersblanketten. Ungefär 70 procent av examensansökningar kommer in elektroniskt.

TABELL 21

Totalt antal utfärdade examina				
Examina	2010	2011	2012	2013
Generella examina				
Högskoleexamen	61	91	116	148
Kandidatexamen	637	721	828	721
Magisterexamen med ämnesdjup	207	216	179	177
Magisterexamen med ämnesbredd	7	7	3	5
Masterexamen	15	60	68	98
Summa generella examina	927	1 095	1 194	1 149
Yrkesexamina	739	710	652	682
Totalt	1 666	1 805	1 846	1 831
Andel kvinnor	75%	72%	72%	71%
Andel internationella studenter	3%	8%	6%	7%

Fler internationella studenter tog examen 2013 jämfört med 2012, se tabell 33 i avsnitt 5.2. Huvuddelen av dessa examina låg på avancerad nivå.

Generella examina

Bland generella examina ökade antalet högskole- och masterexamina.

Antalet kandidatexamina minskade och det är huvudområdena omvårdnad samt socialt arbete som står för minskningen, vilket betyder att det även är här vi finner minskningen av antalet dubbla examina.

Inom huvudområdena företagsekonomi, medie- och kommunikationsvetenskap samt rehabiliteringsvetenskap skedde de största ökningarna bland kandidatexamina. Flest kandidatexamina utfärdades inom företagsekonomi.

På avancerad nivå är det masterexamen som ökat inom en rad huvudområden men särskilt inom industridesign, medie- och kommunikationsvetenskap samt miljövetenskap. Flest masterexamina utfärdas dock inom elektronik och därefter datateknik.

Yrkesexamina

Under 2013 utfärdades Mittuniversitetets första psykologexamina och i kategorin övriga yrkesexamina var det enbart barnmorskeexamina som utfärdades. Antalet utfärdade civilingenjörsexamina fördubblades, om än från en låg nivå. Socionomexamen ökade även detta år, medan antalet lärarexamina fortsatte att minska.

TABELL 22

Yrkesexamina

Examensbenämning	2010	2011	2012	2013
Civilingenjörsexamen	19	7	6	12
Högskoleingenjörsexamen	34	44	39	37
Lärarexamen	236	231	188	168
varav förskola, förskoleklass, grundskolans tidigare år, fritidshem	164	155	144	135
varav senare år, gymnasiet	72	76	44	33
Psykologexamen				27
Sjuksköterskeexamen	190	193	184	181
Socionomexamen	168	145	167	180
Specialistsjuksköterskeexamen	91	83	65	69
Övriga yrkesexamina*	1	7	3	8
Total	739	710	652	682
Andel kvinnor	77%	84%	88%	79%

* Här ingår, barnmorskeexamen, biomedicinsk analytikerexamen, social omsorgsexamen, yrkeshögskoleexamen samt yrkesteknisk högskoleexamen

Examensbevis eller inte

Statistiska Centralbyrån genomförde 2013 en undersökning av kopplingen mellan utbildning och arbetsmarknad. Undersökningen vände sig till nybörjare vid universitet och högskolor läsåret 2005/2006, med minst 150 högskolepoäng avklarade och inkluderade dels individer som tagit ut examen, dels de som inte gjort det, men som ändå läst alla – eller i stort sett alla – högskolepoäng som krävdes (Temarapport 2013:3 Utbildning).

Mittuniversitetet beställde ett utökat urval för att möjliggöra särredovisning. Det totala urvalet för hela riket bestod av 12 396 individer, varav 616 från Mittuniversitetet. Svarsandelen i hela urvalet var totalt 50 procent och för Mittuniversitetet 48 procent.

I undersökningen ställdes bland annat frågan om vad som saknades i utbildningen för att det skulle vara möjligt att ta ut en examen. Av samtliga nybörjare på Mittuniversitetet svarade 37 procent att ingenting saknades i deras utbildning, utan de hade bara inte tagit ut examensbeviset. Motsvarande siffra för riket var 20 procent. Det var större andel (40 procent) av de som läst generell/konstnärlig utbildning än andelen som läst yrkesprogram (29 procent) som var helt klara med utbildningen utan att ta ut examen. Motsvarande siffror för riket var 28 procent respektive 9 procent.

Mittuniversitetets studenter hade således i större utsträckning än rikets tagit alla sina poäng på utbildningen, utan att ta ut examensbeviset. Den största anledningen uppgavs vara att man fått ett arbete som matchade utbildningen.

Från universitetets sida vidtas för närvarande inga åtgärder för att öka andelen studenter med avslutade studier att ansöka om examensbevis, men en diskussion har initierats.

3 Utbildning på forskarnivå

3.1 Utveckling och kvalitetssäkring

Forskningsstrategin för 2012-2016 lyfter fram utbildning på forskarnivå som en viktig komponent för framgångsrik forskning. Målet är i första hand att utbilda självständiga forskare. Utbildningen är en viktig del av forskningsverksamheten i och med att mycket av forskningen bedrivs inom ramen för utbildning på forskarnivå. För att utbildningen ska hålla hög kvalitet krävs en god forskningsmiljö och att doktoranderna under utbildningstiden får de resurser som krävs i form av kurser, handledning och annat stöd.

Forskningsstrategin betonar också att utbildningen bör bli mer internationellt orienterad, bland annat genom fler doktorandkurser på engelska och genom fler och längre utbyten med universitet i andra länder. Utländska doktorander bidrar till att öka mångfalden, bredda kompetensen och stärka kvaliteten i Mittuniversitetets utbildningar.

Universitetet arbetar årligen med att genomföra aktiviteter och vidta åtgärder för att höja kvaliteten på utbildning på forskarnivå. I detta ingår att:

- utarbeta rutiner för att uppnå hög kvalitet i utbildningen på forskarnivå
- systematisera och höja kvaliteten på handledarutbildning
- stödja initiativ till samverkan med andra universitet
- stärka doktorandernas internationella kontakter under forskarutbildningen
- erbjuda fler forskarutbildningskurser på engelska och utbyte på forskarutbildningsnivå

En viktig del för kvalitetsutvecklingen för forskning och utbildning på forskarnivå under 2013 var ARC13, *Assessment of Research and Coproduction* (se avsnitt 4.1). Frågor ställdes till både forskarutbildningsämnen och till de forskarstuderande. Analys av materialet har inletts och åtgärder tar vid under 2014. Åtgärderna syftar till att ytterligare stärka forskarutbildningen. Förhoppningen är att kunna lyfta fram "goda exempel" inom universitetet och sprida det vidare.

Modeller och rutiner för att uppnå hög utbildningskvalitet

Arbetet med att kvalitetssäkra forskarutbildningen har pågått sedan början av 2000-talet. I dag finns en väl fungerande struktur med etablerade regelverk för disputationer, licentiatseminarier, individuella studieplaner, allmänna studieplaner och kurser på forskarnivå.

Under 2013 arbetade universitetets två fakulteter med att ta fram en kravspecifikation för att kunna hantera forskarutbildningskurser i utbildningsdatabasen ATLAS, där även kurser på grundnivå och avancerad nivå hanteras. Ökade möjligheter till sökbarhet, versionshantering och uppföljning ska kvalitetssäkra hanteringen.

Mittuniversitetet har en forskningsdatabas som används för att hantera doktorandernas individuella studieplaner, deras deltagande i konferenser, CV mm. De individuella studieplanerna fungerar som huvudsaklig kvalitetssäkring av utbildning på forskarnivå. I forskningsdatabasen kan fakulteterna på ett strukturerat och systematiskt sätt granska, bedöma och jämföra studieplaner.

Varje år görs en genomgång av samtliga studieplaner med uppföljning av föregående år och planering inför kommande år. I genomgången 2013 granskades särskilt de forskarstuderandes sjukskrivningar. Inga tydliga mönster framkom. Även doktorandernas konferensdeltagande granskades.

Uppföljning av utbildningar på forskarnivå

Kraven har skärpts för hur avhandlingspoäng ska redovisas i de individuella studieplanerna och det finns tydliga modeller för hur avhandlingspoäng ska hanteras.

Under året gjordes en översyn av de obligatoriska kurserna. Fokus låg på lärandemålen, som även var temat för en workshop med handledare. Instruktioner till granskare, opponent och betygsnämnd har reviderats för att tydliggöra att examination sker i förhållande till hur lärandemålen uppfylls.

I samband med omorganisationen av verksamheten aktualiserade fakulteterna frågan om översyn av ämnena. Arbete inleddes för att se över forskarutbildningsämnenas storlek och områdesstruktur. Såväl ämnet som de undergrupperingar som i praktiken utgör den enskilda doktorandens miljö ses över.

En översyn av forskarutbildningsämnenas koppling till utbildning på grundnivå och avancerad nivå påbörjades under året.

Handledning och handledarutbildning

Väl utbildade handledare är viktigt för att forskarutbildningen ska få hög kvalitet. Mittuniversitetet har som krav att alla huvudhandledare ska ha handledarutbildning och i vissa ämnen krävs det också för den biträdande handledaren.

Handledarutbildningen har normalt genomförts varje år dock inte 2013 då en ny handledarutbildning utarbetades. Den nya utbildningen genomförs första gången 2014.

Samarbete i nationella och internationella nätverk

Samarbeten i nätverk, såväl nationella som internationella, är viktiga för att säkerställa en stabil bas av doktorander och handledare i de 22 forskarutbildningsämnena. Under året omfattade samarbetena allt från att ta emot och göra kortare besök för att vidga doktorandernas nätverk till mer strukturerade samarbeten. Exempel på det senare är det samarbete som finns mellan Mittuniversitetet och högskolorna i Nord- och Sör-Tröndelag, avseende sjuksköterskor. Doktoranderna är anställda vid högskolorna i Norge, men antagna till utbildning på forskarnivå vid Mittuniversitetet. Handledarna kommer från alla tre lärosäten. Andra exempel är *Finlandssvenska forskarskolan* samt *Mittnordisk forskarskola i omvårdnadsvetenskap och omsorg*, se nedan.

Forskarskolor

Forskarskolor är viktiga för att utveckla kontakter med andra lärosäten, ta del av och dela med sig av kompetens. De ger ökade möjligheter för forskarstuderande inom ett avgränsat område och bidrar på så sätt till att utveckla kvaliteten i forskarutbildningen.

Mittuniversitetet deltar i flera forskarskolor, däribland *FPIRC – Forest Products Industri Research College*, som samordnar utbildning och fortbildning med vetenskapligt fokus inom pappers- och massaområdet. Andra är *Forskarskolan i matematik och beräkningsvetenskap* samt *Forskarskolan avancerade material för 2000-talet*, båda med Uppsala universitet som värd, *Nationella forskarskolan i socialt arbete* vid Göteborgs universitet, *Nationella forskarskolan i vård och omsorg* vid Karolinska Institutet samt *Nationella forskarskolan i matematikens, naturvetenskapens och teknikens didaktik*, *LicFontD*, med *Linköpings universitet* som värd.

Inom statsvetenskap finns samarbete med Åbo Akademi i Åbo, Åbo Akademi i Vasa och Helsingfors Universitet inom ramen för *Finlandssvenska forskarskolan*. Samarbetet innebär att forskarstuderande från Mittuniversitetet kan presentera resultat och lägga fram artiklar vid återkommande seminarier och delta i forskarutbildningskurser.

Under 2013 inrättades en ny forskarskola med Mittuniversitetet som värd, *Mittnordisk forskarskola i omvårdnadsvetenskap/sykepleje och omsorg*. Högskolen i Molde och högskolorna i Sör- respektive Nord-Tröndelag ingår som partnerlärosäten. De första doktoranderna ska antas hösten 2014.

Internationalisering av forskarutbildningen

Internationalisering ska utveckla och stärka utbildningen på forskarnivå. Att delta i internationella forskningskonferenser och därmed få internationella kontakter är delar av detta. Publicering i internationella tidskrifter är den form där man med störst genomslag kan nå ut med sin forskning. De flesta forskarstuderande publicerar redan i dag på engelska.

Många forskarstuderande förlägger en del av sin forskarutbildning till ett utländskt lärosäte där de läser kurser. Några samlar empiri i andra delar av världen och många deltar i seminarier och i internationella konferenser.

Många kurser inom forskarutbildningen ges helt eller delvis på engelska. För de fakultetsgemensamma kurserna är det ett krav att de skall hållas på engelska om det finns ett behov bland deltagarna.

3.2 Forskarstuderande och examina

Utveckling av antalet forskarstuderande

År 2013 antogs 36 nya forskarstuderande vid Mittuniversitetet, vilket var samma nivå som året innan. Hälften av dem som antogs var kvinnor.

Antalet nyantagna doktorander varierar dels med tillgången till medel, dels med tidpunkten för större utlysningar. Endast sökande för vilka det finns beviljad finansiering för hela studietiden antas.

NMT finansierar flertalet doktorander med externa medel. På HUV finansieras forskarstuderande i högre grad av anslagsmedel och variationerna i antalet antagna mellan åren blir därför mindre.

TABELL 23

Antal personer som antagits till forskarutbildning vid Mittuniversitetet 2010 - 2013

Nämndområde	2010	2011	2012	2013	Därav lic.
Humanvetenskap*	25***	15	15	18	3
<i>därav kvinnor</i>	15	12	7	14	2
Naturvetenskap, teknik och medier**	29	37	24	18	6
<i>därav kvinnor</i>	12	15	6	4	1
TOTALT	52	52	39	36	9
<i>därav kvinnor</i>	27	27	13	18	3

* inkl. vårdämnena
 ** inkl. teknik
 *** inkl. lärarutbildning, kvinna

Antalet aktiva forskarstuderande sjönk markant 2013 jämfört med åren 2010 - 2012. Många i den rekordstora kull, 71 personer, som antogs 2009 avslutade studierna 2013. Senare årskullar har varit mindre.

Antalet företagsdoktorander var oförändrat. Dessa är anställda vid till exempel företag, sjukhus, kommuner eller organisationer och bedriver forskarstudier i tjänsten. De ingår i en forskningsmiljö på Mittuniversitetet där de handleds.

TABELL 24

Antal forskarstuderande antagna vid Mittuniversitetet

Nämndområde	2010	2011	2012	2013	Därav	
					Företagsdoktorander	finansierade av andra lärosäten
Humanvetenskap	110	110	118	104	14	7
Naturvetenskap, teknik och medier	129	131	125	112	17	1
Lärarytelse	14					
Totalt	240	242	243	216	31	8
Därav kvinnor	131	134	131	113	13	7
Medelaktivitet*	73%	72%	71%	69%		

fr.o.m 2011 ingår Lärarytelsen i Humanvetenskap
* genomsnittlig aktivitetsgrad för aktiva forskarstuderande

Andelen kvinnor bland aktiva doktorander var fortsatt drygt hälften, 52 procent.

Medelaktiviteten (medelaktivitetsgrad under aktiva terminer) sjönk jämfört med tidigare år. Detta kan bland annat bero på föräldradigheter och större inslag av utbildning i anställningarna är föregående år. Ett antal doktorander rapporterade in aktivitet efter Ladoks stängning och ingår inte i medelvärdet.

Examina inom forskarutbildningen

Totalt utfärdades under året 54 examina på forskarnivå, 15 licentiatexamina och 39 doktorsexamina. Det är det största antalet hittills under ett år. Av de examinerade var 30 kvinnor.

Flertalet examina, 34 stycken, utfärdades inom NMT, de flesta inom ämnet elektronik. NMT har ett högre antal licentiatexamina än HUV, vilket är knutet till finansieringsmöjligheterna. Externa bidragsgivare beviljar ofta medel för kortare perioder än de fyra år som krävs för en doktorsexamen.

Inom HUV mer än tredubblades antalet examina mellan 2012 och 2013. Uppbyggnaden av forskarutbildningen, som inleddes 2005 märks således i examensstatistiken.

TABELL 25

Examina inom forskarutbildningen, antagna vid Mittuniversitetet

Nämndområde	2010		2011		2012		2013	
	Lic	Dr	Lic	Dr	Lic	Dr	Lic	Dr
Humanvetenskap*	1	8	1	9	1	6	1	19
Naturvetenskap, teknik och medier	6	12	16	15	20	8	14	20
Totalt	7	20	17	24	21	14	15	39
andel kvinnor	43%	40%	47%	33%	10%	64%	47%	59%

* inkl. pedagogik och ämnesdidaktik

Breddad rekrytering till forskarutbildningen

Enligt högskolelagen har universitetet i uppdrag att bredda rekryteringen till forskarutbildningen. Alla anställningar som doktorand/forskarstuderande vid Mittuniversitetet utlyses.

Mittuniversitetet antar färre än 100 forskarstuderande per år och ingår därför inte i den nationella statistiken rörande studenters sociala bakgrund. Inför årsredovisningen 2008 gjorde SCB en uppföljning som visade att Mittuniversitetets forskarstuderande i högre utsträckning än riket kom från studieovana miljöer. En bidragande orsak var kanske ett beslut att satsa på doktorandanställ-

ningar och att inte ha utbildningsbidrag. Det innebar bättre levnadsvillkor för de som studerar på forskarnivå, något som sannolikt vidgar gruppen sökande.

En uppföljning gjordes 2011 av doktorandnybörjare under 35 år läsåren 2004/05-2008/09, exklusive utländska doktorander. De hade då i lika stor utsträckning som i riket föräldrar med eftergymnasial utbildning, men i lägre utsträckning föräldrar med forskarutbildning.

En ny undersökning ska göras under 2014.

Den internationella rekryteringen till forskarutbildning är en annan aspekt på breddad rekrytering. Mittuniversitetet har, som de flesta andra svenska lärosäten, en ökad andel forskarstuderande som kommer från andra länder.

4 Forskning

4.1 Kvalitetssäkring

Mittuniversitetets forskning ska ha hög akademisk kvalitet och vara relevant för samhället. Förutom vetenskaplig excellens ska forskningen präglas av profilering, internationalisering och samverkan. Universitetet arbetar kontinuerligt med att kvalitetssäkra förutsättningar för att dessa mål ska kunna uppnås. Sedan 2008 pågår arbete med att utveckla interna kvalitetsindex för utbildning, forskning och biblioteksverksamhet. Indikatorer för forskning är bland annat publicering och volymen extern finansiering, se vidare i kapitel 7, *Verksamhetens resultat*.

Som ett mindre universitet behöver Mittuniversitetet koncentrera resurserna och samarbeta med andra forskningsaktörer. Universitetet har nio profilmråden till vilka sju forskningscentra är knutna. De fungerar som arenor för samverkan med företag, organisationer och myndigheter och är samtidigt spjutspetsar inom respektive forskningsområde. Riktlinjer för dessa centra definierar ansvar och verksamhetsmål. En referensgrupp med anställda vid universitetet samt representanter från näringsliv och offentlig sektor ska garantera att centrats forskning är till nytta för omgivande samhälle.

Implementering av forskningsstrategin

Ett led i att implementera forskningsstrategin var ARC 13. Det omfattar bland annat den kollegiala granskningen av de självvärderingar som utvärderingsenheterna gjort liksom bibliotekets arbete med att ta fram och presentera publiceringsanalyser för ämnesgrupper och forskningscentra. En planerad uppdatering av forskningsindex sköts på framtiden eftersom en analys av ARC krävs som input i processen.

ARC 13 – Assessment of Research and Coproduction

Under 2013 genomförde universitetet *Assessment of Research and Coproduction*, ARC, en omfattande granskning av all forskning vid universitetet perioden 2007-2012. Det var första gången som Mittuniversitetet gjorde en så omfattande utvärdering. Utöver den arbetstid som lades ned avsattes närmare 5 miljoner kronor för genomförandet, varav KK-stiftelsen bidrog med 2 miljoner kronor. Utvärderingen ska ligga till grund för strategiska beslut gällande framtida profilering av lärosätet liksom för kvalitetsutveckling av ämnesforskning särskilt i avseende på forskarutbildningen.

Ett femtiotal internationella experter deltog i granskningen och besökte Mittuniversitetet under hösten. Experterna var indelade i tio grupper, varav nio avsåg forskningsfält som granskade närliggande ämnen och forskningscentra. Den tionde gruppen hade ett helhetsperspektiv på all forskningsverksamhet och tittade bland annat på kompetensförsörjning, externfinansiering och kommersialisering samt på typ av och antal forskningscentra.

Expertbesöken föregicks av ett intensivt arbete. Varje utvärderingsenhet, det vill säga varje ämne eller forskningscentrum, gjorde en självvärdering och sammanställde uppgifter om bland annat citeringar, publikationer, finansiering och personal samt beskrev två case där aktörer utanför universitetet varit involverade. För att ytterligare stärka kvaliteteten gav utvärderingsenheterna varandra feedback.

Resultaten från utvärderingen kommer att publiceras i en rapport i slutet av februari.

KK-miljön

Mittuniversitetet har sedan december 2011 en KK-miljö, som ingår i KK-stiftelsens program för samproduktion mellan näringsliv och lärosäten. Miljön omfattar två forskningscentra, *Fibre Science and Communication Network* (FSCN) och *Sensible Things that Communicate* (STC). Utnämningen innebär för universitetet en närmare relation till en nyckelfinansiär med uttalad vilja att långsiktigt stödja forskning och fortsatt profilering.

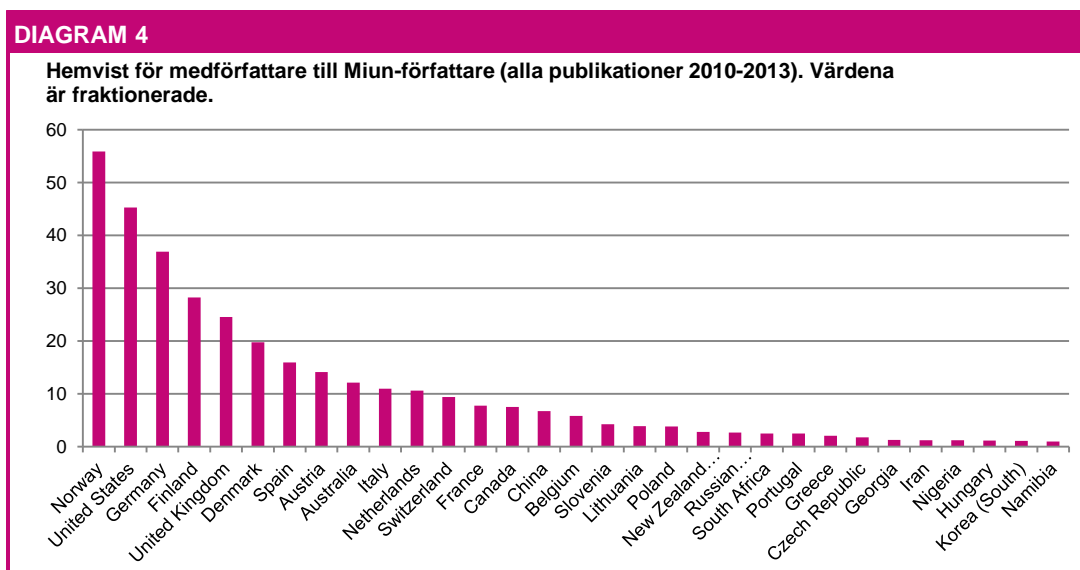
Universitetets motprestation är att formulera långsiktiga strategier för profilering samt att bedriva forskning av hög kvalitet. KK-miljön finns inom NMT, fakulteten för naturvetenskap, teknik och medier, som har utformat ett kvalitetssystem för arbetet med forskningsansökningar till KK-stiftelsen. Systemet började tillämpas 2012 och har under 2013 formaliserats ytterligare.

Förslag till forskningsprojekt sällas inom KK-miljön, i nära dialog med externa samarbetspartners. De projekt som bedöms vara intressanta och ligga i linje med KK-miljöns långsiktiga strategier vidareutvecklas och projektplaner utarbetas. KK-miljön anmäler därefter till fakultetskansliet vilka ansökningar de valt varpå kansliet engagerar internationella experter som bedömer det vetenskapliga innehållet och lämnar förslag på förbättringar. På motsvarande sätt görs även en granskning med avseende på samproduktion. KK-miljöns ledning prioriterar ansökningarna varpå dekanen fattar beslut om vilka ansökningar som går vidare till rektor. Efter diskussion i ledningsgruppen fattar rektor beslut om vilka ansökningar som ska lämnas till KK-stiftelsen.

Arbetsgången för kvalitetsstöd till ansökningar från forskargrupper som inte tillhör KK-miljön har i huvudsak samma upplägg som processen för kvalitetsgranskning av KK-miljöns ansökningar. Vicedekanerna beslutar om vilka ansökningar som ska kvalitetsgranskas. Forskargrupperna ansvarar själva för att stämma av att alla krav på formalia är uppfyllda. Rektor fattar det slutliga beslutet att skicka in ansökningarna.

Forskningens internationalisering

Forskningen är till sin natur internationell och forskare har kontakter över hela världen. Nedanstående diagram ger en bild av var de internationella kontakterna är täta. Materialet bygger på material i databasen DiVa.

Mittuniversitetets forskare sampublicerar mest frekvent med USA och med länder i Europa.

Sampublicering med universiteten i Tröndelag är vanligast, enligt sampubliceringslistan för perioden 2010-2013. Norges teknisk-naturvetenskapelige universitet, NTNU och högskolorna i

Nord- respektive Sör-Tröndelag ligger geografiskt nära och det finns samarbeten inom flera områden. Samproduktionen med Norge kan ses som en effekt av regional samverkan.

4.2 Vetenskaplig produktion

I tabell 26 redovisas utvecklingen av refereegranskade vetenskapliga publikationer åren 2010–2013. Se också *Väsentliga uppgifter*.

I vetenskapliga publikationer ingår artiklar i tidskrifter enligt ULRICH, refereegranskade forskningsöversikter samt refereegranskade konferensbidrag. Övriga publikationstyper är bland annat vetenskapliga böcker och bokkapitel. De siffror som redovisas är preliminära. Artiklar som publicerats 2013 och tidigare år kommer att registreras också under 2014.

TABELL 26				
Publikationer 2009-2012				
Publikationstyp	2010	2011	2012	2013*
Refereegranskade publikationer				
Vetenskapliga artiklar	212	290	359	296
Forskningsöversikter	4	9	10	8
Konferensbidrag	188	173	164	168
Totalt	404	472	533	472
Andra publikationstyper				
Vetenskaplig bok	6	9	7	4
Bokkapitel i vetenskaplig antologi	47	104	93	97
Övrig vetenskaplig rapport	24	31	34	41
Redaktör vetenskaplig antologi	10	14	9	11
* Preliminära siffror Siffror uttagna ur LISA, 2014-02-03				

Antalet refereegranskade artiklar minskade märkbart under 2013.

Fakulteten för humanvetenskap, HUV och Fakulteten för naturvetenskap, teknik och medier, NMT, har olika publiceringsmönster. NMT hade fler refereegranskade konferensbidrag än HUV 2013, 104 jämfört med 65 medan det motsatta gällde för bokkapitel, 7 respektive 34.

HUV publicerade 217 refereegranskade vetenskapliga artiklar och forskningsöversikter och NMT 108. Se också kapitel 7.

Vetenskaplig produktion och citeringar

Vetenskapsrådet har regeringens uppdrag att ta fram underlag för beräkning av indikatorn vetenskaplig produktion och citering. Underlaget används för tilldelning av en viss del (just nu 5 procent) av det totala statliga anslaget för forskning och forskarutbildning.

Vetenskapsrådet räknar fram varje lärosätes bibliometriska index. Detta tal byggs på antalet articles, reviews och letters med minst en författare från lärosätet som indexerats i databasen Web of Science och antalet citeringar dessa publikationer har fått under en fyraårsperiod.

Till sist beräknas varje lärosätes andel av de totala bibliometriska indexen från alla lärosäten. Den andelen utgör ett lärosätes andel av de avsatta resurserna.

Mittuniversitetets bibliometriska index ökade från 344 i fördelningsunderlaget för budgetåret 2013 till 393 i underlaget för budgetåret 2014. Mittuniversitetets andel av de totala bibliometriska indexen för alla lärosäten är i denna beräkning 0,82 procent vilket innebär plats 14 bland de 29 lärosäten som ingår i materialet, ett steg ned jämfört med året innan.

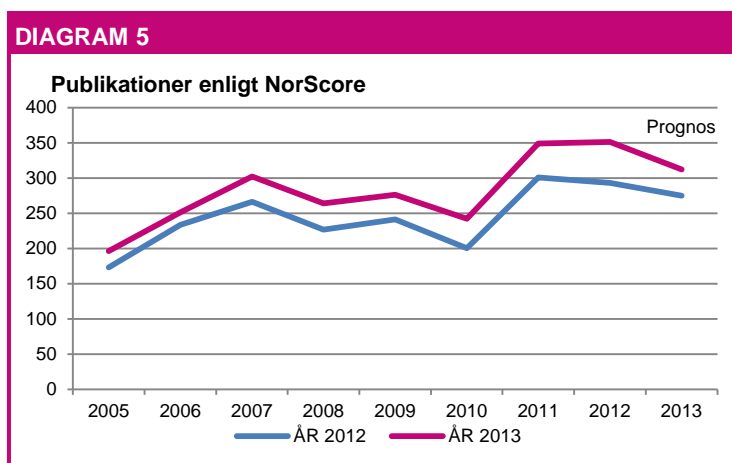
Den norska modellen

I utredningen *Prestationsbaserad resurstilldelning för universitet och högskolor* beskrivs Norges resultatindikator, vilken bygger på publiceringsdata. Alla publikationer från lärosätena registreras i en nationell databas, och poängsätts beroende på nivå, där nivå 1 omfattar "det normala" och tilldelas 0,7, 1 eller 5 poäng beroende på publikationsform. Nivå 2 avser de ledande och mest betydelsefulla tidskrifterna och akademiska bokförlagen inom området där sätts 1, 5 eller 8 poäng. Poängen summeras och publiceras i databasen. Systemet upplevs som transparent och ger också de norska lärosätena en överblick över den forskning som bedrivs i landet.

I diagram 5 redovisas Mittuniversitetets publikationer åren 2005-2013 poängsatta enligt den norska modellen. En nackdel är att vissa svenska tidskrifter inte finns med i det norska systemet. Modellen används dock vid några svenska lärosäten och upplevs ge en bättre bild av lärosätets publicering än mätningar i Web of Science.

Publikationer från ett visst år kan läggas in i DiVa med flera års fördröjning, vilket innebär att siffermaterialet för olika år ändras bakåt. I diagrammet redovisas serien för NorScore i årsredovisningen 2012 respektive 2013. Differensen mellan mätningarna är mellan 30 och 40 poäng. Det sista året i den övre kurvan är en prognos baserad på tidigare differenser.

Kurvorna har en uppåtgående tendens och varierar i huvudsak med antalet forskarstuderande, vilket diskuterats i avsnitt 3.2.

4.3 Forskningskompetens och forskningsresurser

Forskningskompetens

Antalet professorer vid Mittuniversitetet ökade åter, mätt i personår, och utgjorde 2013 tillsammans 18 procent av lärarkategorin mot 17 procent året innan.

TABELL 27

Antal professorer, personår

Nämndområde	2010	2011	2012	2013
Humanvetenskap	21	31	31	35
Naturvetenskap, teknik och medier	41	39	41	40
Läroarbildning	2			
Summa personår	64	70	72	75
Antal individer	80	86	93	95
Därav antal kvinnor	12	20	23	27
Andel kvinnor %	15%	23%	25%	27%

Vid årsskiftet 2013/2014 var 27 av 95 professorer kvinnor, en ökning jämfört med föregående år.

Docenter är en handledarresurs i forskarutbildningen och de är också presumtiva professorer. Mittuniversitetet hade vid utgången av året 57 docenter varav 44 inom fakulteten för humanvetenskap, HUV, och 13 inom fakulteten för naturvetenskap, teknik och medier, NMT. Nära 40 procent av docenterna är kvinnor, huvuddelen av dem verksamma inom HUV.

Nämnderna avsätter medel för forskande kvinnors meritering, vilket på sikt ökar antalet kvinnor bland professorer och docenter. Se också avsnitt 5.5, kompetensförsörjning.

Andel kvinnor bland nyanställda professorer

ÅRK

Regeringen har satt upp mål för andelen kvinnor bland nyanställda professorer. Målet avser perioden 2012–2015 och är för Mittuniversitetet satt till 32 procent. 2013 uppnåddes 33 procent och sammantaget under de två första åren i mätperioden var andelen 36 procent.

TABELL 28			
Antal nyanställda professorer samt antal kvinnor bland dessa			
	Humanvetenskap	Naturvetenskap teknik och medier	MIUN
Nyanställda professorer 2012	5	5	10
Därav kvinnor	4	-	4
Nyanställda professorer 2013	8	4	12
Därav kvinnor	3	1	4
Andel kvinnor bland nyanställda professorer			
Mål 2012-2015	32%		
Utfall 2012	40%		
Utfall 2013	33%		

Mittuniversitetet har många yngre kvinnor som nått upp till docentnivån vilket pekar mot att regeringens mål bör vara möjligt att nå.

Forskningsresurser

Det statliga forskningsanslaget ökade 2013 endast med pris- och lönekomensationen. Därtill fick Mittuniversitetet ett mindre tillskott genom den årliga kvalitativa omfördelningen. Forskningsvolymen ökade också genom att medel ur myndighetskapitalet för forskning sattes i arbete. Ansträngningar görs för att attrahera externa medel.

Universitetens forskning finansieras i huvudsak via statliga anslag och externa bidrag från olika finansiärer, där tillgången på externa medel är störst inom de tekniska och naturvetenskapliga områdena. För Mittuniversitetets del har andelen extern finansiering legat omkring 45 procent under de senaste åren, vilket är högre än för de andra nya universiteten.

TABELL 29

Kostnader för forskning 2012 och 2013

Nämndområde	2012	2013	Andel av total kostnad
Humanvetenskap	tkr	tkr	2013
Anslag	76 864	82 281	
Externfinansiering samt samfinansiering Miun	81 433	78 863	49%
Nämndområde			
Naturvetenskap, teknik och medier			
Anslag	62 392	55 133	
Externfinansiering samt samfinansiering Miun	147 474	138 211	71%
Universitetsövergripande			
Anslag			
Externfinansiering samt samfinansiering Miun	10 131	12 300	100%

För att ge en bild av forskningsvolymen redovisas i tabellen ovan kostnader för forskning, dels anslagsfinansierad forskning, dels forskning som finansieras med externa medel i vilket också ingår samfinansiering från Mittuniversitetet. För båda fakulteterna minskade den externfinansierade och samfinansierade forskningen under året.

I universitetsövergripande externfinansierad forskning ligger finansiering från KK-stiftelsen, finansieringen av ARC samt all finansiering av Miun Innovation.

Som framgår i avsnitt 6 överstiger kostnaderna för anslagsforskning årets anslag eftersom tidigare sparade medel satts i arbete.

Externfinansiering 2013

En förutsättning för en framgångsrik forskningsverksamhet med hög grad av extern finansiering är att forskargrupperna har tydliga strategier för sin verksamhet och långsiktig arbetar mot sina strategiska mål. Under året inleddes ett strategiarbete, inspirerat av det som krävs inom KK-miljön, inom flertalet ämnen och forskargrupper.

EU-medel

Drygt 30 procent av de externa bidragen för forskning kommer från olika EU-program och fonder.

Under 2012 startade förberedelserna inför EU:s budgetperiod 2014 - 2020 och universitetet arbetar långsiktigt för att i programskrivningarna för de regionala programmen tydliggöra förutsättningarna för att driva projekt med fokus på forskningsbaserade innovationer. Forskning av hög vetenskaplig kvalitet som leder till innovationer i regionen ger regional tillväxt och utveckling såväl direkt som indirekt genom den kompetenshöjning som verksamheten innebär.

En betydande del av Mittuniversitetets externa bidrag till forskning utgörs av regionala medel från Europeiska Regionala Utvecklingsfonden (Mål2) samt finansiering från Länsstyrelser och Regionförbund. Detta kan förklaras av att Mittuniversitetets profilområden stämmer väl in med de båda länens regionala utvecklingsstrategier. Det finns också en tradition av forskningsfinansiering via regionala EU-medel i norra Sverige från tidigare Mål1-program.

Under innevarande budgetperiod, 2007 – 2014, har Mittuniversitetet beviljats totalt 312 Mkr från Regionala Fonden, huvuddelen till universitetets profilområden enligt nedanstående tabell. Medel har också beviljats för projekt rörande internationalisering och innovationsstödjande aktiviteter.

TABELL 30

Beviljade medel från regionala fonden 2007-2014

	tkr
Projekt rörande internationalisering och innovationsstödjande aktiviteter	26 240
Skogen som resurs	107 110
Industriell IT och digitala tjänster	62 721
Hälsa, idrott och sportteknologi	46 607
Turism och upplevelser	9 000
Kris och risk	11 887
Bank, pension och försäkringar	25 755
Entreprenörskap och företagsutveckling	13 024
Övrigt	9 812
TOTALT	312 159

Tabellen bygger på uppgifter ur Tillväxtverkets projektdataas.

Projekt som stöds av Regionala Fonden syftar till att skapa regional tillväxt och sysselsättning. Ett medel för att nå detta är forskning. Mittuniversitetets projekt ligger i huvudsak inom åtgärden *Kunskapsdriven näringslivsutveckling och forskning och utveckling*. Denna åtgärd har bland annat målet "Förstärkt forskning i regionens nyckelbranscher och klusterområden". En betydande del av forskningen sker i samverkan med näringsliv och andra organisationer. Såväl publicering som examination i forskarutbildningen är av hög nivå. Som exempel kan nämnas att projekten inom området Industriell IT och digitala tjänster genererat mer än 150 publikationer och 20 doktorsexamina. Många projekt har också implementerats i näringslivet i form av nya produkter och tjänster.

Mittuniversitetet driver tillsammans med Karlstads universitet, Linnéuniversitetet och Örebro universitet innovationskontoret Fyrklövern. Genom bidrag från Regionala Fonden har finansieringen kunnat växlas upp så att stora insatser kunnat genomföras inom innovationsområdet. Hittills har långt över 5000 personer, studenter och anställda, deltagit i dessa insatser. Totalt 79 nya företag har registrerats.

Forskning på Mittuniversitetet finansieras också via Sjunde Ramprogrammet och olika sektorsprogram. Sektorsprogrammen särredovisas inte i statistiken vilket gör det svårt att dra några slutsatser om den totala volymen. Stöd till byggande av internationella nätverk har getts under tidigare år, vilket förväntas ge resultat i form av ökad internationell finansiering i kommande budgetperiod.

Medel från KK-stiftelsen

Mittuniversitetet har sedan år 2012 en KK-miljö innefattande framför allt skogsindustriell verksamhet och industriell IT. Verksamheten bedrivs under verksamhetsplanen *Transforming the industrial ecosystem through augmented products and efficient manufacturing processes*.

Den årliga finansieringen från KK-stiftelsen har genom KK-miljön ökat från cirka 12 Mkr/år till cirka 26 Mkr/år.

Medel från forskningsråden

Finansieringen från forskningsråden är relativt begränsad, omkring 6 Mkr/år. Detta kan förklaras både genom att universitetets profil är mer inriktad mot tillämpad forskning än mot traditionell ämnesbaserad grundforskning och att tillgången på andra medel gjort att ansökningar till forskningsråden inte prioriterats högt.

Under 2013 fick en forskargrupp medel från såväl Vinnova som från Vetenskapsrådet för att bygga upp en nationell plattform för detektorforskning och att påverka kommande utlysningar i *Horisont 2020*.

4.4 Innovation och nyttiggörande

MIUN Innovation

Mittuniversitetets innovationsstödjande och nyttiggörande verksamhet drivs under namnet MIUN Innovation. Uppgiften är att stimulera och stödja studenters och forskares företagande och nyttiggörande av forskning. Verksamheten vid Innovationskontoret Fyrklövern är en del av MIUN Innovation (se vidare nedan).

Sedan starten 2009 har MIUN Innovation stöttat idéinnehavare i utveckling och start av närmare 70 företag. Betydligt fler än så har fått coachning och mer än 4 800 deltagare har deltagit i olika aktiviteter. MIUN Innovation beviljades projektmedel från EU:s Regionala Strukturfond för projektet *MIUN Innovation – för kunskap och forskningsbaserad tillväxt i Mittregionen*. Mittuniversitetet driver även *Mittsvenska innovationsnätverket* som samlar ett femtontal centrala innovationsaktörer i Jämtland och Västernorrland. Basverksamheten för forskare omfattar kunskapsbyggande och coachande insatser.

Under året inventerades immateriella tillgångar i några forskargrupper. De visade att det finns forskningsresultat som kan nyttiggöras. MIUN Innovation deltog även i forskardagar för medarbetare vid ett par av universitetets forskningscentra. Under 2013 fick MIUN Innovation kontakt med drygt 100 nya idéinnehavare, varav de flesta var studenter som tog del av verksamhetens coachningsprocess. Av dessa har hittills nio startat företag.

MIUN Innovation påbörjade under 2013 även ett projekt för att integrera entreprenörskap, affärsmässighet och företagsamhet i utbildningarna. Målet är att ett entreprenöriellt förhållningssätt samt praktiska, inspirerande och kunskapshöjande inslag naturligt och självklart integreras i utbildningsprogram och kurser vid Mittuniversitetet.

Innovationskontoret Fyrklövern

Innovationskontoret Fyrklövern drivs gemensamt av Mittuniversitetet, Karlstads universitet, Linnéuniversitetet och Örebro universitet.

Strategier och mål

Innovationskontorets övergripande mål är att:

- öka den nationella tillväxten
- öka antalet innovationer som nyttiggörs från forskningsmiljöer, samt
- att göra innovationskontoret nationellt ledande avseende stöd runt tjänsteinnovationer.

Målen ska uppnås genom att öka idéflödet från universitetet, stärka idéprocessen och bygga en struktur för arbetet. Konkret innebär det att innovationskontoret stöttar forskare med allmän rådgivning kring innovationer och nyttiggörande. Denna rådgivning erbjuds alla forskare och lärare. Innovationskontoret bistår även med expertstöd kring tjänsteinnovation, immaterialrättsligt skydd och vid tecknande av olika avtal.

Synergieffekter

Innovationsstödsverksamheten vid de fyra universiteterna har gynnats av samarbetet såväl vad gäller kvalitet som effektivitet. En fördel är att den samlade organisationen ger innovationskontoret tillgång till fler spetskompetenser och en större organisation för att genomföra aktiviteter som de "lokala" innovationskontoren har nytta av.

Arbetet med att ta fram en policy för immateriella rättigheter och nyttiggörande av forskning fortsatte under året. Behovet blev tydligt i samband med seminarieserien då en rad frågeställningar i samband med nyttiggörande och kommersialisering av forskningsresultat kom upp. Fyrklövern har aktivt i flera olika erfarenhetsnätverk kring innovation och nyttiggörande under 2013. Bland annat arrangerade Fyrklövern ett seminarium om entreprenörskap på *Innovation By Collaboration* (SNITTS) i september 2013. Vidare genomförde Fyrklövern under 2013 den tredje internationella innovationsstudieresan där rektorer och nyckelpersoner deltar. Resan gick till Barcelona och Katalonien.

En doktorandkurs i nyttiggörande av forskning genomfördes även 2013, med särskilt högt söktryck från humaniora och samhällsvetenskap. Totalt deltog 25 doktorander från innovationskontorets fyra universitet i kursen varav majoriteten från HUM/SAM -området. Det var därför passande att Innovationskontoret Fyrklövern var delfinansiär och medförfattare i den Vinnova-finansierade antologin *Är det nån innovation – att nyttiggöra HUM/SAM-forskning* som lanserades i september 2013. Utvärderingen av kursen visade att alla doktorander tyckte att det var bra att kursen var tvärvetenskaplig, eftersom detta gav deltagarna nya insikter och ett nytt kontaktnät.

Samarbete med andra lärosäten

Fyrklövern har även ett samarbete om avtalsjuridik med Göteborgs universitet samt ingår med representation i FUHS, Föreningen Universitetholdingbolag i samverkan, där flera andra lärosäten också ingår.

Projekt inom ramen för innovationskontorets verksamhet

Under 2013 tilldelades Innovationskontoret Fyrklövern medel från Vinnovas program *Verifiering för tillväxt*. Dessa medel ökade möjligheterna att snabbt kunna verifiera kommersiellt gångbara forskningsresultat. Verifieringsmedlen gav en tydlighet i kommunikationen med universitetets forskare då kopplingen mellan rådgivning och finansiering är uttalad från finansören. Medlen från *Verifiering för tillväxt* gör det möjligt att också stödja studenters idéer. Vid Mittuniversitet görs detta i samarbete med MIUN Innovation.

Inom ramen för Innovationskontoret drevs två projekt. *Idébanken* samlade forskningsresultat, affärsidéer och andra typer av idéer som sedan erbjöds omvärlden via en idébank. Bakgrunden är Easy Access IP, som använts på universitet i Storbritannien sedan 2010. Easy Access IP innebär att licenser är gratis för företag och organisationer utanför universiteten. Förutsättningen är att licenstagaren kan visa vilken samhällsnytta man skapar med hjälp av den licensierade immaterialrätten. I det andra projektet, *Vinnova K3*, utvecklas strategier för nyttiggörande.

Resursanvändning och uppbyggnad av verksamheten

De resurser som tilldelats innovationskontoret har finansierat uppbyggnaden av erfarenhetsutbyte och samverkan. Genom att fyra lärosäten samverkar får Fyrklövern tillgång till spetskompetens och kan testa fler metoder och modeller. Regelbundna erfarenhetsutbyten och gemensam doktorandkurs om nyttiggörande av forskning är exempel på konkreta resultat av detta.

Innovationskontorets styrgrupp, universitetens rektorer, hade tre fysiska möten under året. Den operativa verksamhetens ledningsgrupp bestående av innovationsansvarig vid respektive universitet, hade tio möten. Utöver detta hade man gemensamma arbetsgruppsmöten, både fysiskt och via Skype och telefon, för att utarbeta gemensamma arbetsmetoder och kompetensöverföring.

Flödestal

Fyrklövern har utarbetat indikatorer för att följa verksamhetens utveckling. Exempel är antal utvärderade idéer, antal startade företag, antal sökta IPR/patent och antal erhållna verifieringsmedel. Antalet idéer som fick externa verifieringsmedel 2013 ökade i förhållande till tidigare år (53 st 2013

jämfört med 41 st 2012). Siffrorna avser samtliga lärosäten inom Fyrklövern. Siffror för enbart Mittuniversitetet finns i avsnitt 7.

Fyrklövern har under 2013 hanterat totalt cirka 150 idéer från forskare och ungefär 600 idéer från studenter, varav Mittuniversitetet stod för 15 idéer från forskare och 120 idéer från studenter. Vid årsskiftet hade 56 personer sökt verifieringsmedel och 42 hade beviljats. Tolv av dessa hade studenter som idébärare. Från Mittuniversitetet hade 17 personer sökt och 16 personer beviljats verifieringsmedel. Genomsnittsbeloppet per beslut för Fyrklövern var 50 000 kronor.

Under 2013 togs två idéer samt en kommersiell licens vidare från Innovationskontoret Fyrklövern till Miun Holding AB. Fyrklövern och MIUN Innovation arbetar med idérådgivning och nyttiggörande, värderar och verifierar idéer samt kan slussa vidare till inkubatorsverksamhet, Almi eller andra aktörer. Holdingbolaget väljer självständigt vilka idéer det vill stödja. Fyrklövern kan inte besluta att idéer ska tas eller inte tas vidare.

MIUN Holding AB

Under 2012 beslutade regeringen att skjuta till kapital för att Mittuniversitetet skulle kunna bilda ett holdingbolag. Kammarkollegiet betalade ut 1 000 000 kronor till Mittuniversitetet i kapitaltillskott varav 100 000 avsåg aktiekapital och 900 000 kronor kapitaltillskott i MIUN Holding AB under 2012. Under senare delen av 2012 bildades ett dotterbolag, MIUN Venture AB med ett aktiekapital på 50 000 kronor. Under 2013 tillfördes ytterligare 1 125 000 SEK till MIUN Holding AB. Dessa medel kom från tidigare avsatta medel via Innovationskontoret Fyrklövern. Det ökade kapitalet underlättar för kommande investeringar.

Bildandet av holdingbolaget ökar universitetets möjligheter att stödja kommersiella forskningsresultat. Holdingbolaget gör det möjligt att investera i bolag som bildas för att kommersialisera forskning. I ett bolags tidiga fas är stöd i form av både kompetens och kapital värdefull, bland annat eftersom tillgången på riskvilligt kapital är låg. Utöver detta kan holdingbolagen tillföra affärskompetens.

Under 2013 gjordes de två första investeringarna i bolag, sprungna ur Mittuniversitetets forskning. Bolagen kommer från Mittuniversitetets forskningsmiljöer FSCN och STC i Sundsvall. Det ena, *Collimated Chipping Technologies AB*, arbetar med en ny teknik för flisning av vedråvara och det andra bolaget, *On Top Measurement I Sundsvall AB*, säljer topografimätning i realtid. I båda bolagen har de deltagande forskarna gemensamt bestämt att kommersialisera sina kunskaper.

MIUN Holding AB har samrått med universitetsstyrelsen om att själv eller genom dotterbolaget Miun Venture AB teckna aktier i Mid Sweden Science Park. Syftet för universitetet är att tydliggöra universitetets ambitioner att delta i det regionala samarbetet kring Peak.

Senast den 1 september varje år ska holdingbolaget redovisa bolagets resultat till Utbildningsdepartementet. Redovisningen ska omfatta holdingbolagets verksamhet och hur det uppfyller sina finansiella mål, exempelvis lönsamhet och kapitalstruktur. Av redovisningen ska det framgå på vilket sätt holdingbolaget arbetar tillsammans med lärosätet det är knutet till och hur gränsdragningen ser ut mellan de båda.

Se också not 7 och not 11 i den ekonomiska redovisningen.

5 Gemensamt för utbildning och forskning

5.1 Studentmedverkan

Mittuniversitetet har tre studentkårer, en för varje campus. De tre kårerna hade höstterminen 2013 tillsammans 1048 medlemmar, vilket är något färre än 2012. Mittuniversitetet och studentkårerna tecknade 2013 tecknat ett avtal som löper fram till 2016.

Studentkårerna har två huvudsakliga finansieringskällor. Det är dels det statliga bidrag på 893 tusen kronor som betalas ut via lärosätet, dels det bidrag som därutöver ges av lärosätet och som 2013 var 1 590 tusen kronor. Därutöver finansierar Mittuniversitetet studenthälsovården och studentkårernas fadderverksamhet för internationella studenter.

Sedan kårobligatoriet avskaffades den 1 juli 2010 har kårerna arbetat dels för att finna nya former för medlemsrekrytering till studentkårerna, dels för att kunna fullfölja sina uppgifter. Den mest betydelsefulla uppgiften är utbildningsbevakning, men även mottagning av nya studenter, enskilda studentärenden, studiemiljö och sociala arrangemang är viktiga. Studentkårerna har, jämfört med tiden före reformen, lägre medlemsintäkter och därmed ett mindre ekonomiskt utrymme för sina verksamheter. De har färre anställda och färre arvoderade uppdrag. Kårerna kan därför inte upprätthålla verksamhet i samma omfattning som tidigare.

Enligt Högskolelagen har studenterna rätt att vara representerade i beredande och beslutande organ. I näst intill samtliga relevanta organ fanns 2013 en namngiven studentrepresentant, men det var inte säkert att han eller hon deltog i möten. På central nivå och i vissa fakultetsorgan fungerade studentrepresentationen väl, medan programråd haft svårt att behålla en kontinuerlig representation. Vakanser och avhopp inom ramen för mandatperioden var vanligare på institutionsnivå än central nivå. Hur det fungerar med de nyinrättade avdelningarna är alltför tidigt att analysera.

Studentmedverkan är en viktig komponent i arbetet för att kvalitetssäkra utbildning, såväl på grundnivå och avancerad nivå som på forskarnivå. I arbetet med att implementera utbildningsstrategin deltog studenter i utvecklingen av arbetslivsanknytning och med kursvärderingar och kursplaner.

Det är viktigt att ha engagerade studentrepresentanter i beredande och beslutande organ och att säkerställa studentmedverkan i programråd, ämneskollegier, grundutbildningsråd och fakultetsnämnder. Mittuniversitetet har många distansstudenter, vilka det är en utmaning att attrahera och engagera i kårerna. Även campusstudenterna kan vara svåra för studentkårerna att nå.

Kåernas generella svårigheter att attrahera medlemmar och upprätthålla en bred verksamhet reser frågor kring framtida studentrepresentation. Representation innebär att en person ger en annan person mandat att i dennes namn framföra åsikter och fatta beslut i organisationens namn. Det finns en legitimitet i att "ge" och att "få" rätt att representera. En studentkår med få men aktiva medlemmar kan i viss utsträckning ha större legitimitet än en studentkår med många medlemmar och låg aktivitet. Faran är en utveckling som leder till en studentkår med få medlemmar och låg aktivitet.

5.2 Internationalisering

Internationella inslag i utbildning och forskning är en kvalitetsaspekt för Mittuniversitetet. Ett mål i utbildningsstrategin är att *internationalisering ska vara integrerad i all verksamhet. Den ska vara tydlig och synas på många nivåer internt och externt, offensivt och operativt.*

Insatser 2013

Mittuniversitetet inriktade årets insatser på att etablera och fördjupa strategiska samarbeten med utländska lärosäten och på att effektivisera internationaliseringsarbetet. Till detta kom satsningar på marknadsföring och rekrytering av studenter från fokusländerna Storbritannien, Tyskland, Nederländerna och Kina.

Projektet *Internationalisering – allianser, partnerskap, och rekrytering*, för fördjupade partnerskap med ett antal utländska universitet, fortsatte enligt plan. Alliansarbetet intensifierades med ett antal prioriterade partners. För andra året i rad genomförde Mittuniversitetet ett två veckor långt *Summer University* med 30 studenter och lärare från tre olika partneruniversitet. Denna aktivitet övergår i ordinarie verksamhet 2014. Ambitionen är att den ska bli universitetsövergripande.

Under året gjordes insatser för att öka antalet studenter som deltar i någon form av internationalisering, antingen på hemmaplan eller i kortare och längre utbyten. Ett universitetsgemensamt projekt inleddes med målet att identifiera och åtgärda hinder för mobilitet inom utbildningsprogram genom att finna så kallade mobilitetsfönster. Intresset bland studenterna ökade för att delta i *Intensive Programs*, intensivkurser på ett par veckor med deltagare från olika europeiska universitet. Det, liksom *Summer University*, gav spin-offeffekt genom ökat intresse för att resa ut.

Resultaten från ISB, *International Student Barometer 2012* redovisades under 2013. Servicefunktionen *International Desk* och andra funktioner för mottagandet av internationella studenter uppfattades som mycket bra. Även upplevelsen av lärarnas kunskaper i engelska bidrog till att placera Mittuniversitet i den högsta kvartilen av de 193 lärosäten som ingick i undersökningen.

Elva lärare reste ut på kortare undervisningsuppdrag via Erasmusprogrammet. Under samma period tog Mittuniversitetet emot ett tjugotal lärare för kortare besök. En lärare som beviljats STINT-stipendium undervisade under höstterminen vid ett universitet i USA. Personal besökte partneruniversitet och deltog i utbildningsmässor och internationaliseringskonferenser.

Mittuniversitetet hade bilaterala samarbetsavtal med cirka 150 universitet och ingick också i nätverk för mobilitet av studenter och lärare. Exempel är North2North och Nordlys samt ett antal Nordplussnätverk. Mittuniversitetet har sammanlagt över 200 partneruniversitet.

Studentmobilitet

Under 2013 valde 104 studenter att förlägga en del av sin utbildning utomlands, varav 28 åkte till något av partneruniversitetet och 75 gjorde utlandspraktik. Mittuniversitetet ligger nationellt efter de främsta universitetet när det gäller andelen utresande studenter. En anledning är att många utbildningar och kurser ges på distans. Mittuniversitetet har också en större andel äldre studenter än många andra lärosäten. Utöver det som redovisas i tabellen deltog ett tjugotal studenter i kortare mobilitetsprogram som *Intensive Program*.

Mittuniversitetet tog emot 304 utbytesstudenter från partneruniversitet. De internationella programstudenterna minskade från 336 år 2012 till 219, vilket är en direkt följd av att studieavgifter införts.

Stipendieprogrammet *Minor Field Studies* ger studenter möjlighet att samla material till examensarbete eller uppsats i ett utvecklingsland. Under 2013 delade Mittuniversitetet ut fem stipendier á 25 000 kr.

TABELL 31

Ut- och inresande studenter, individer

Utresande	2010	2011	2012	2013	Inresande	2010	2011	2012	2013
EU-program	9	29	23	18	EU-program	234	243	262	256
Linnaeus	-	-	-	-	Linnaeus	2	2	2	-
Nordplus	2	-	-	-	Nordplus	1	1	2	2
Nordsam	2	-	-	-	Nordsam	-	-	1	-
North2North	-	-	1	-	North2North	2	4	1	1
Övriga bilaterala avtal	6	15	18	10	Övriga bilaterala avtal	72	92	46	48
Praktik	53	53	60	75***	Praktik	-	-	-	-
Freemover*	5	4	2	1	Freemover*	673	625	336	219
Summa	77	101	104	104	Summa	984	955	639	520
<i>Därav kvinnor</i>	<i>60</i>	<i>77</i>	<i>68</i>	<i>76</i>	<i>Därav kvinnor</i>	<i>291</i>	<i>301</i>	<i>226</i>	<i>212</i>

* studenter utanför utbytesprogram

** om samma student finns i flera utbytesprogram räknas den bara en gång i summeringen

*** 26 studenter som inte fångas upp i Ladok som gjort sin praktik utomlands, 8 sjuksköterskestudenter och 18 på Erasmusprogram

Studieavgifter för tredjelandsstudenter

Arbetet med studieavgifter för utomeuropeiska studenter görs i enlighet med förordningen om anmälnings- och studieavgift vid universitet och högskolor, SFS 2010:543.

Nya avgiftsskyldiga studenter 2013

Totalt antogs 76 studieavgiftsskyldiga studenter från tredjeland till internationella program. Inledningsvis betalade 29 studenter studieavgift, varav fem återbetalades. Av de 24 registrerade valde 14 studenter samhällsvetenskapliga och tio tekniskt-naturvetenskapliga utbildningar. Sju fick stipendier med en nedsättning av studieavgiften med mellan 50 och 100 procent, medan 17 studenter betalade hela studieavgiften.

Summering antal betalande tredjelandsstudenter

Sammanlagt 56 tredjelandsstudenter betalade studieavgift för sin utbildning under 2013. I gruppen ingick nya studenter liksom studenter som antagits föregående läsår och fortsatte sina studier. Ungefär en tredjedel (34 procent) var kvinnor.

TABELL 32

Avgiftsstudenter per program, individer

Program	Antal personer
Magisterprogram i Företagsekonomi: Marknadsföring och Management	20
Magister i turismvetenskap	5
Internationellt masterprogram i elektronikkonstruktion	15
Internationellt masterprogram i datateknik	5
Övriga kandidatprogram	7
Övriga masterprogram	4
Totalt	56

Stipendier

Mittuniversitetet hade 1 213 200 kronor att fördela som stipendier hösten 2013 och våren 2014. Tillsammans med outnyttjade medel från läsåret 2012/2013 fanns totalt 1 575 200 kronor.

Åtta studenter beviljades stipendier om vardera 70 000 kronor för studiestart hösten 2013. Sju av dessa stipendier betalades ut. Det åttonde studenten påbörjade aldrig sina studier. Outnyttjade medel läsåret 2013/2014 kommer att överföras till läsåret 2014/2015.

Stipendiaterna rangordnas baserat på akademiska meriter. Sökande som hade Mittuniversitetet som första val vid söktillfället på www.universityadmissions.se gavs förtur. En jämn könsfördelning eftersträvas.

Universitetet anmälde masterprogram till Svenska Institutets (SI) fullstipendier. Dessa omfattar också studenternas levnadskostnader.

Studieavgifternas storlek och sammansättning

Inför läsåret 2013/14 gjordes en översyn av kostnadsnivån. Studieavgifterna för Mittuniversitetets internationella program är 70 000 och 125 000 kronor per läsår. För fristående kurser varierar avgifterna mellan 1 600 och 5 200 kronor per högskolepoäng. Intäkterna uppgick till 2 316 tusen kronor och kostnaderna till 2 340 tusen kronor.

Konsekvenser av införandet av studieavgifter samt det interna arbetet

Införandet av studieavgifter har medfört att färre tredjelandsstudenter sökt sig till Mittuniversitetet, vilket totalt har inneburit färre studenter på avancerad nivå. År 2013 utfärdades 125 av 280 examina på avancerad nivå till internationella studenter.

TABELL 33

Examen, internationella studenter

Examen	2010	2011	2012	2013
Högskoleexamen	3	2	-	-
Kandidatexamen	8	23	16	13
Magister med djup	32	73	34	35
Magister med bredd	-	1	-	-
Masterexamen	11	49	57	77
summa	54	148	107	125

Avgiftsreformen har medfört administrativt merarbete. Mycket arbete fordras för rekrytering, antagning och fakturering i förhållande till det relativt låga antalet som registrerar sig.

Tredjelandsstudenten får ett villkorat antagningsbesked till dess den betalt sin studieavgift och kan först därefter registrera sig. Två tredjedelar av de som antogs 2013 betalade aldrig studieavgift.

Migrationsverket

Erfarenheter under 2013 visar att reglerna för visumhandläggning försvårar för studenterna. Uppehållstillståndskorten (UT-korten) innebär långa resor och höga kostnader för en del studenter vilket fördröjer ankomsten till terminsstart.

Alla tredjelandsstudenter som antogs 2013 och som sökte uppehållstillstånd inom de datum Migrationsverket bestämt beviljades uppehållstillstånd i tid. Studenter som ansökte om förlängt uppehållstillstånd drabbades ofta av långa handläggningstider.

5.3 Jämställdhet och arbetet för lika villkor

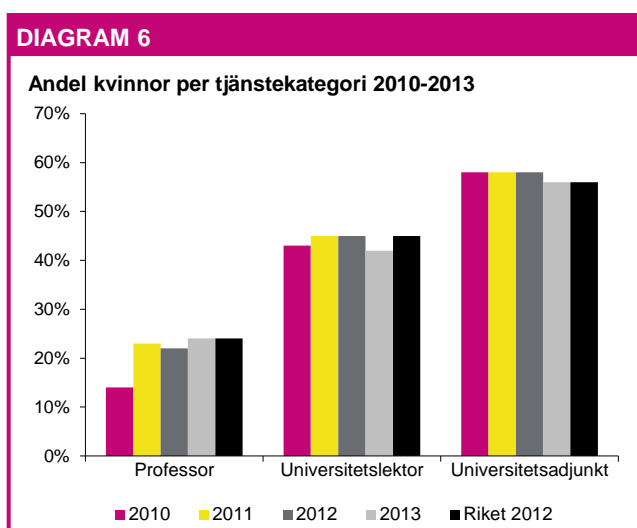
Mittuniversitetets jämställdhetsarbete är en del av det samlade arbetet för lika villkor. Inom lika villkor ryms diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk till-

hörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning samt ålder. Arbetet utgick från Mittuniversitetets *Strategi för lika villkor 2011-2013*. Strategin innehåller både generella och specifika mål.

En stor del av lika villkorsarbetet 2013 ägnades åt organisatoriska förändringar. I den tidigare organisationen hade varje institution ett ombud för lika villkor. I och med omorganisationen kommer det från och med 2014 finnas tre ombud, ett för vardera fakulteten och ett för förvaltning och bibliotek.

Både 2011 och 2012 drev Mittuniversitetet ett ettårigt program, *Ledarutveckling ur ett genusperspektiv*, med mål att skapa nätverk och att öka genusmedvetenheten vid lärosätet. Även under 2013 anordnades programmet, denna gång med både kvinnor och män som deltagare. Ett tjugotal personer deltog.

Mittuniversitetet var värd för 2013 års Nationella konferens om jämställdhet och likabehandling. Under två dagar belystes problematiken med bristande jämställdhet inom högskole- och universitetsvärlden. Temat var *Motstånd och möjligheter*. *Motstånd* stod för den tröghet som universitetsvärlden har i att inse att alla inte behandlas lika. *Möjligheter* handlade om att det med visst mått av insikt går att förändra detta. Konferensen hade cirka 150 deltagare från lärosäten runt om i Sverige och föreläsare från regeringen, Diskrimineringsombudsmannen, Universitets- och högskolerådet samt från olika universitet.

I samband med rekryteringen av avdelningschefer i den nya organisationen var ambitionen att ta fram kandidater av båda könen. Andelen kvinnor på ledande positioner var 41 procent under 2013, en ökning från året innan då andelen kvinnor var 30 procent. Inom högsta ledningen (rektor, prorektor, dekaner, överbibliotekarie och universitetsdirektör) är endast en av sex en kvinna.

TABELL 34

Könsfördelning för ledningspersoner, individer (december)

Ledningspersoner	2010		2011		2012		2013	
	Totalt	Kvinnor	Totalt	Kvinnor	Totalt	Kvinnor	Totalt	Kvinnor
Dekaner	3	-	2	1	2	1	2	1
Prefekter/avdelningschefer	8	2	8	1	8	2	20	8
Andel kvinnor		18%		20%		30%		41%
Övrig ledningspersonal, dvs. rektor, prorektor, överbibliotekarie samt universitetsdirektör							4	0
					Totalt		26	9
								35%

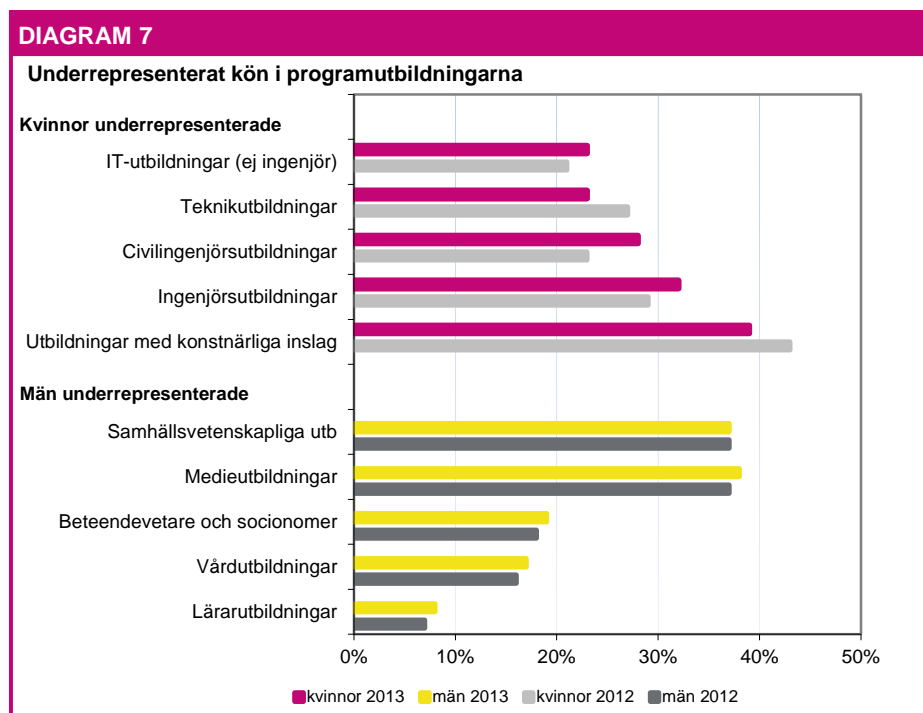
Ett mål i strategin för lika villkor är att andelen kvinnor med professorskompetens ska öka till minst genomsnittet för riket. Andelen kvinnor bland professorerna var 27 procent och bland nya professorer 2013 var 33 procent kvinnor, se avsnitt 4.3. Båda fakulteterna har under flera år satsat medel för att kvinnor ska kunna meritera sig akademiskt och detta börjar ge resultat.

Arbete för att främja lika rättigheter och möjligheter

Ambitionen är att vid all marknadsföring främja lika rättigheter och möjligheter genom val av formuleringar och bilder och i mötet med studenter. Information om lika villkor ges till nya studenter både i samband med terminsstart och under terminerna. Informationen omfattar lagstiftning liksom vägar att gå om studenten upplever sig vara utsatt för diskriminering eller trakasserier.

Könsfördelning i utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Andelen kvinnor ökade på IT-utbildningar, civilingenjörs- och ingenjörutbildningar. Män var underrepresenterade på bland annat vårdutbildningar och lärarutbildningar, även om andelen ökade något. Bilden följer i huvudsak det nationella mönstret.

5.4 Bibliotek

Mittuniversitetet har egna bibliotek i Sundsvall och Östersund. I Härnösand driver universitetet Sambiblioteket tillsammans med Härnösands kommun och Västernorrlands länsbibliotek. Universitetsbiblioteket ger biblioteksservice till Mittuniversitetets studenter, till anställda och till allmänheten.

TABELL 35

Nyckeltal universitetsbiblioteket

Universitetsbiblioteket	2009	2010	2011	2012	2013	Förändring
Besök i bibliotekslokalen	652 219	673 032	674 861	654 749	626 542	-4,3%
Besök på bibliotekets webb	359 000	391 000	406 348	337304*	400 391	19%
Antal frågor (chatt, e-post, infodisk etc)	20 024	22 656	24 228	33 266	28 300	-15%*
Utlån (inkl omlån exkl lån till andra bib)	224 425	209 898	206 758	181 722	171 412	-5,7%
Nedladdningar fulltext	286 564	277 582	309 670	311 334	409 757	31,6%
Deltagare i undervisning/workshops	3 361	3 803	3 338	3 675	3 413	-7,1%***

* 2011 års siffra var för hög. miun.se låg nere under en period och då styrdes trafiken om till bibliotekets webb. Det ledde till uppskattningsvis 14000 för många besökare under 2011. Samtidigt finns fr.o.m. 2012 ingång till biblioteksresurser direkt från Studentportalens sida och biblioteksfilken hade där 81 016 sidvisningar. 2013 kommer statistik från SP-fliken att ingå.

** Minskningen gäller frågor över disk i bibliotekslokalen. Frågor via chatt och e-post ökar.

*** En avdelning har valt att flytta höstens undervisning till kommande vårtermin, ca 100 deltagare

En minskning av utlån av tryckta media var väntad med tanke på att studentantalet sjönk. Användningen av e-medier har däremot ökat under flera år och 2013 ökade nedladdningar av artiklar i digital form markant. Discoveryverktyget Primo har gjort det lättare för studenter att hitta vetenskapliga artiklar. Primo möjliggör en samlad sökning i bibliotekets alla databaser inklusive den traditionella katalogen. Inom biblioteket utvecklas medieutbudet ständigt, både till urval och distributionsform, vilket är ryggraden i ett välfungerande universitetsbibliotek.

UB/LRC anpassade webbplatsen så att den nu är helt *responsiv*. Det innebär att webben automatiskt känner av om en smartphone eller en surfplatta används och leder användaren till en mobilanpassad version. Detta är en viktig funktionalitet för att motsvara i synnerhet yngre generationers förväntningar på webblösningar.

På uppdrag av Biblioteksrådet fortsatte arbetet med att utveckla bibliotekets undervisning för att anpassa den till fakulteternas olika behov. En nätbaserad bibliotekskurs lanserades, vilken finns tillgänglig för lärare och studenter i lärplattformen Moodle. Båda dessa utvecklingsarbeten – bibliotekets undervisning och synliggörande av biblioteket i lärplattformen – har nära koppling till satsningen på e-lärande i utbildningsstrategin. Ett tredje utvecklingsprojekt är bibliotekets chattfunktion. Under året ökade studenternas behov av att kommunicera via chatt och biblioteket besvarade cirka 1500 chattfrågor, en ökning med omkring 9 procent.

Arbetet med att analysera och lämna underlag för beslutet om lärosätets långsiktiga lokalisering präglade slutet av 2012 och början av 2013. I fokus var analysen av biblioteksverksamheten i Härnösand och utarbetande av olika alternativ. Universitetsstyrelsens beslut innebar en verksamhetsflytt från Härnösand till Sundsvall och då fortsatte arbetet med att ta fram underlag och planer för ett nytt samlat bibliotek i Sundsvall år 2016.

Det är ett stort projekt att flytta biblioteksverksamheten. Det handlar inte bara om lokaler utan även om arbetssätt och personalgruppers integrering. Viktigt är också att integrera verksamheten i Östersund i planerna. Det är en framgångsfaktor att universitetsbiblioteket kan fungera som en helhet med allt från utlån av fysiska medier i bibliotekslokalerna via pedagogisk stödverksamhet till bibliometrisk analys.

5.5 Personal och kompetensförsörjning

Utveckling av personalvolymen

Antalet anställda vid Mittuniversitetet minskade från 1070 till 1063 individer mellan 2012 och 2013. Anställningsvolymen minskade med 14 personår, se även nyckeltalstabellen i detta avsnitt.

Professorkategorin ökade med tre personår och universitetslektorer med fem personår. Samtidigt minskade kategorin universitetsadjunkter med 10 personår och doktorandtjänsterna med 15 personår. 2013 var det första året som Mittuniversitetet hade fler lektorer än adjunkter.

Andelen forskarutbildade i lärarkategorin var 60 procent, en ökning med två procentenheter jämfört med föregående år.

TABELL 36**Antal anställda per tjänstekategori, personår**

Tjänstekategori	2010	2011	2012	2013
Professor	64	70	72	75
Universitetslektor	152	164	165	170
Universitetsadjunkt	190	183	175	165
Gäst/timlärare	3	2		
Forskarassistenter	8	7	5	5
Doktorand	130	139	130	115
Annan undervisande/ forskande personal	64	67	66	54
TA-personal	264	297	285	300
Bibliotekspersonal	39	40	38	38
Mittuniversitetet totalt	914	969	936	922

Kompetensförsörjning

I Mittuniversitetets strategiska kompetensförsörjningsplan för åren 2011-2015 definieras åtta strategiska områden. För delar av kompetensförsörjningsplanen kan resultat ses först efter en längre tid, andra har gett resultat redan nu. Till de senare hör ledarskapsutbildningen, som bidrog till en konstruktiv atmosfär i omställningsarbetet. Även utbildning i e-lärande för lärare var viktig för att nå målet om excellens inom e-lärande.

Ledarskap

Omställningsarbetet har i hög grad påverkat vardagen för verksamhetens chefer och ledare. Det har till stor del också styrts de utvecklingsinsatser som prioriterades.

Obligatoriska utvecklingsaktiviteter innefattade arbetsrätt, arbetsmiljö, ekonomistyrning och upphandling, förvaltningsrätt och kommunikation liksom insikter som krävs för att leda i förändring. Aktiviteterna fortsätter under 2014.

Chefsforum, där universitetsledning och alla avdelningschefer inom fakulteter, förvaltning och bibliotek ingår, var en självklar arena för diskussion om ledarkulturen i syfte att utveckla det enskilda ledarskapet.

Utvecklingsprogram för att öka andelen kvinnor på ledande positioner fortsatte under året. Den andra omgången av *Ledarutveckling ur ett genusperspektiv* genomfördes med 14 deltagare, både män och kvinnor.

Det nätverk som bildades som fortsättning på det första utvecklingsprogrammet 2012 vidareutvecklades. Etableringen av nätverket är ett viktigt led i att långsiktigt utveckla ledarskapet och i att bryta könsobalanser inom akademien.

För att utveckla ledarkultur och ledarskap specifikt riktat till forskningsmiljöer deltar fem medarbetare från Mittuniversitetet i en treårig forskningsledarutbildning som genomförs i samarbete med Karlstads universitet. Utbildningen är inne på sitt andra år.

Medarbetarskap

Flera aktiviteter var direkt kopplade till olika aspekter på medarbetarskap. Exempel är workshops kring förändringsprocesser, utbildning i och genomförande av riskanalyser samt arbetsplatsträffar.

Att främja en konstruktiv dialog inom och mellan olika verksamheter och grupper på lärosätet är ett prioriterat utvecklingsområde. Omställningsarbetet och beslutet att omlokalisera campus Härnösand till Sundsvall innebar stora utmaningar när det gäller möjligheterna att skapa delaktighet och dialog.

E-lärande

Flera projekt inom distansutbildning och e-lärande avslutades under året, bland dem *Blended Learning*, som kombinerar campus- och nätbaserat lärande (se avsnitt 2.4). Ett pågående modellprojekt prövade formerna för att utöka inslagen av mobilt lärande, något som även inkluderar ökad kompetens på området för lärarna. I modellprojektet ingick också att utveckla former för lärarnas kompetensutveckling inom såväl det tekniska som det pedagogiska området.

Utveckla lärarnas pedagogiska kompetens

Fokus 2013 för pedagogisk utveckling var insatser kopplade till e-lärande. Den kurs i e-didaktik som ges av Lärande- och Resurscentrum, LRC, omfattade ett antal valbara kursmoduler. Dessa erbjöds också som fristående seminarier och workshops för att öka tillgängligheten. Ett flertal interna utvecklingsseminarier och pedagogiska caféer genomfördes.

Etablera karriärsystem för lärarpersonal

Arbetet med att skapa attraktiva karriärvägar omfattade en fakultetsövergripande översyn av meriteringstjänster, som är viktiga för den långsiktiga kompetensförsörjningen för högre lärarbefattningar. Två nya typer av meriteringsanställningar infördes i anställningsordningen och började tillämpas under 2013.

Effektivitet och professionalism i administrativa processer

De administrativa processerna var under året föremål för översyn och utveckling inom ramen för omställningsarbetet. Syftet var en ökad professionalisering av det administrativa stödet och större möjligheter till gemensam administrativ utveckling:

- Respektive fakultet samlade utbildnings- och forskningsadministrativt stöd centralt.
- Funktionerna ekonomi, personal och kommunikation centraliserades till förvaltningen.

Arbetet med att förbättra service till studenterna under mer effektiva arbetsformer fortsatte, bland annat genom projektet *Frontdesk*, se avsnitt 2.4.

Andelen kvinnliga professorer ska ligga över genomsnittet för övriga lärosäten

För att få en jämnare könsfördelning inom professorskåren har universitetet under flera år utlyst meriteringsstöd, riktade till forskare av underrepresenterat kön med docentkompetens. Stöden ska ge forskarna möjlighet att ägna mer tid åt forskning och publicering och snabbare nå professorskompetens. Två meriteringsstöd om 750 000 kronor vardera beviljades två kvinnor med docentkompetens. Ansökningarna bedömdes av extern sakkunnig inför beslut i fakultetsnämnden.

Utveckla rekryteringsprocessen

En utredning av åtgärder för att effektivisera rekrytering av lärare och forskare initierades 2012 och slutsatserna presenterades 2013. Utredningen ingår i arbetet med att implementera forskningsstrategin med syftet att med bibehållen kvalitet öka såväl snabbhet som precision i rekryteringen. Förslagen innebar att universitetets anställningsordning och relevanta handläggningsordningar revi-

derades. Ett utvecklingsarbete inleddes för att stärka professionalisering och effektivitet i rekryteringsarbetet genom ökad användning av datorstöd.

Samverkan med personalorganisationerna

Samverkansformen har tillämpats under drygt tio år. År 2012 började Mittuniversitetet tillsammans med personalorganisationerna arbeta med att anpassa samverkansavtalet till den nya organisationsstrukturen.

Parterna är överens om att fortsätta att stärka samverkansformerna framförallt på lokal nivå. Under omställningsarbetet har universitetet strävat efter ett nära samarbete i frågor som rör medbestämmande och arbetsmiljö, för att genom dialog nå förståelse och acceptans för förändringsprocessen bland medarbetarna.

För att främja utvecklingsarbetet och underlätta implementeringen i verksamheten har den centrala samverkansgruppen i samarbete med *Partsrådet* genomfört workshops för samtliga lokala samverkansgrupper.

Arbetsmiljö

Förändringsarbete stod i fokus, med anledning av dels beslutet att flytta verksamhet från Campus Härnösand, dels den nya organisation som trädde i kraft den 1 april. Under året genomfördes riskbedömningar av

- administrativa nivåer och avdelningsstruktur för kärnverksamheten,
- lärosätetsgemensam organisering av ekonomi, personal, kommunikation, ledningsstöd,
- lokalutredningen.

För att även i det fortsatta omställningsarbetet säkerställa kvaliteten avsattes resurser för kommande treårsperiod för utveckling av, och kompetenshöjande åtgärder inom, arbetsmiljöområdet.

Centrala skyddskommittén, CSG, höll under året sex möten. Huvudskyddsombuden bjöds in till möten med anledning av det pågående förändringsarbetet. En arbetsgrupp fick i uppdrag att utarbeta rutiner för framtida integrering av skyddskommittén i CSG.

Kompetensförsörjning inom arbetsmiljöområdet

I universitetets ledarskapsutbildning ingick bland annat arbetsmiljö och arbetsrätt.

Utvecklingsdagar för de lokala samverkansgrupperna genomfördes med målet att finna former för en väl fungerande samverkan.

Sjukfrånvaro

Andelen anställda som varit frånvarande på grund av sjukdom var 25 procent vilket var samma nivå som de senaste åren. Den totala sjukfrånvaron i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid minskade jämfört med 2012, till 2,79. Männens sjukfrånvaro sjönk med 0,5 procentenheter till 1,36 procent. Kvinnor hade högre sjukfrånvaro än män och den ökade marginellt till 4,03 procent. Andelen långtidssjukfrånvaro (60 dagar eller mer) av den totala sjukfrånvaron ligger på en oförändrad nivå.

Nyckeltal

TABELL 37

Nyckeltal, personal

Anställda i olika kategorier, personår	2010	2011	2012	2013
Lärare*	481	493	483	469
Doktorander	130	139	130	115
TA-personal	264	297	285	300
Bibliotekspersonal	39	40	38	38
Summa, personår	914	969	936	922
<i>därav kvinnor</i>	<i>497</i>	<i>526</i>	<i>508</i>	<i>493</i>
Ålderstruktur, individer				
-34	19%	20%	21%	19%
35-44	26%	29%	30%	28%
45-54	27%	26%	24%	26%
55-59	13%	12%	13%	14%
60-	14%	13%	13%	13%
summa individer	1 045	1 125	1 070	1 063
<i>därav kvinnor</i>	<i>571</i>	<i>613</i>	<i>583</i>	<i>578</i>
Sjukfrånvaro				
Total sjukfrånvaro i %	2,6%	2,92%	3,02%	2,79%
Långtidssjukfrånvaro ö 60 dgr	70,93	69,63	69,55	69,18
Kvinnors sjukfrånvaro	2,86	3,9	3,96	4,03
Mäns sjukfrånvaro	2,29	1,74	1,91	1,36
Antal anställda med sjukrapportering	269	311	354	317
Sjukfrånvaro -29 år	1,34	2,19	2,41	2,26
Sjukfrånvaro 30-49 år	2,09	2,66	2,61	2,7
Sjukfrånvaro 50 år-	3,44	3,41	3,7	3

* inkl. annan undervisande forskande personal

6 Ekonomisk utveckling 2013

Inledning

Resultatet för 2013 är väsentligt bättre än det som beräknades i lagd budget för verksamhetsåret. Resultatförbättringen är drygt 35 miljoner kronor. Förbättringen beror främst på ökade intäkter. Avgiftsintäkterna har ökat i båda verksamhetsgrenarna. Universitetet fick också ett oförutsett tillägg i vårbudgeten om cirka 5 miljoner kronor. Även bidragsintäkterna ökade något. De ökade intäkterna har inte inneburit att resursförbrukningen ökat totalt sett. Kostnaderna ligger marginellt under lagd budget. Internt har resurser flyttats från anslagsfinansierad verksamhet till externfinansierad verksamhet. Resurser i interna projekt har inte förbrukats i planerad omfattning.

Totala intäkter och kostnader har i reellt värde minskat jämfört med föregående år. Minskningen är störst på kostnadssidan inom både utbildning och forskning. Kostnadsnivån inom den anslagsfinansierade utbildningsverksamheten måste bromsas och reduceras mot bakgrund av de sänkta takbelopp som aviserats för den kommande perioden fram till 2017, vilket också har skett.

Sammantaget uppvisar myndigheten ett eget kapital exklusive statskapital som uppgår till 206 miljoner kronor. Detta är en ökning från föregående år. Vid sidan av det kapital som är intecknat i ordinarie anslagsforskning finns ett positivt eget kapital. Det är en god förutsättning för att klara kommande års ekonomiska utmaningar till följd av reducerade statsanslag inom grundutbildningen samt en temporär nedgång vad gäller EU-finansiering. Dessutom ska de uppstartade verksamhetsutvecklingsprojekten inom utbildnings- och forskningsverksamheten samt inom administrativa stödverksamheten finansieras samtidigt som den planerade förändringen av campusstrukturen genomförs.

TABELL 38

Total omslutning för Mittuniversitetet, tkr						
	2010	2011	2012	2013	Förändring 2012-2013	förändring % 2012-2013
Intäkter						
Grundutbildning	602 062	557 566	556 388	560 539	4 151	1%
Forskning	338 642	351 569	370 811	371 312	501	0%
Summa intäkter	940 705	909 136	927 199	931 851	4 652	1%
Kostnader						
Personal	548 029	603 308	619 391	614 627	-4 764	-1%
Lokaler	112 327	114 608	115 127	113 286	-1 841	-2%
Övriga driftskostnader	171 306	175 810	172 337	168 080	-4 258	-2%
Finansiella kostnader	720	1 681	1 883	1 047	-836	-44%
Avskrivningar	28 782	25 486	36 643	27 830	-8 813	-24%
Summa kostnader	861 163	920 893	945 380	924 868	-20 512	-2%
Verksamhetsutfall	79 542	-11 757	-18 180	6 983	25 163	-138%
Resultat från andelar i hel- och delägda företag	0	0	6	25	19	
Uppbördsverksamhet	0	0	0	0	0	
Transfereringar						
Erhållna medel	20 306	16 492	10 041	8 338	-1 703	
Lämnade bidrag	-20 306	-16 492	-10 041	-8 338	1 703	
Summa transfereringar	0	0	0	0	0	
Årets kapitalförändring	79 542	-11 757	-18 174	7 008	25 183	

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Utbildningsverksamheten visar ett överskott på 12 miljoner kronor. Fakulteternas anslagsfinansierade grundutbildning exklusive interna projekt redovisar totalt ett överskott på cirka 9 miljoner kronor. Inom denna verksamhet har dessutom en överproduktion skett som uppgår till totalt 6,4 miljoner kronor gentemot tilldelat takbelopp. Detta saknar ekonomisk betydelse då universitetet redan vid årsskiftet hade maximalt sparade prestationer i förhållande till vad som tilläts inom regelverket. Årets överproduktion kommer därför inte att kunna användas till att avräkna anslaget i samband med eventuell underproduktion. Kostnaderna inom den anslagsfinansierade grundutbildningen har sjunkit sedan föregående år mätt i reala termer.

TABELL 39

Omslutning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, tkr						
	2010	2011	2012	2013	förändring 2012-2013	förändring % 2012-2013
Intäkter						
STATSANSLAG						
Ersättning hst, hpr	571 910	515 111	509 725	513 510	3 785	1%
Summa	571 910	515 111	509 725	513 510	3 785	1%
ÖVRIGA INTÄKTER						
Övriga avgifter och bidrag	29 882	40 855	44 582	45 612	1 030	2%
Finansiella intäkter	270	1 600	2 082	1 417	-666	-32%
Summa	30 153	42 455	46 664	47 029	365	1%
Totalsumma intäkter	602 063	557 566	556 389	560 539	4 150	1%
Kostnader						
Personal	320 381	346 481	360 682	353 473	-7 209	-2%
Lokaler	75 222	78 215	81 659	81 424	-235	0%
Övriga driftskostnader	98 469	105 994	101 896	100 688	-1 208	-1%
Finansiella kostnader	246	939	1 172	666	-506	-43%
Avskrivningar	10 636	11 429	11 853	12 087	235	2%
Summa kostnader	504 955	543 058	557 261	548 337	-8 924	-2%
Verksamhetsutfall	97 108	14 508	-872	12 202	13 074	-1 499%
Uppbördsverksamhet	0	0	0	0	0	
Transfereringar						
Erhållna medel	517	340 829	465	736	272	
Lämnade bidrag	-517	-340 829	-465	-736	-272	
Summa transfereringar	0	0	0	0	0	
Årets kapitalförändring	97 108	14 508	-872	12 202	13 074	

Omsättningen i den externfinansierade utbildningsverksamheten ökade jämfört med budget men är oförändrad i förhållande till föregående år. Ökningen mot budget återfinns inom samtliga externfinansierade verksamheter, uppdrag som bidrag.

TABELL 40

Redovisning av intäkter och kostnader för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, tkr

	Grundutbildning	Uppdragsverksamhet	
	enl. uppdrag i regleringsbrev	Beställd utbildning	Uppdrags- Utbildning
Verksamhetens intäkter			
Anslag	513 510		
Avgifter	19 086	2 012	11 277
Bidrag	13 238		
Finansiella intäkter	1 417		
Summa intäkter	547 250	2 012	11 277
Verksamhetens kostnader			
Personal	344 101	1 442	7 929
Lokaler	80 125	370	929
Övriga driftkostnader	99 093	199	1 395
Finansiella kostnader	666		
Avskrivningar	12 047	6	35
Summa kostnader	536 032	2 017	10 288
Uppbördsverksamhet	0	0	0
Transfereringar			
Erhållna	736		
Lämnade	-736		
Summa transfereringar	0	0	0
Årets Kapitalförändring	11 218	-5	989

Det ackumulerade överskottet inom utbildningsverksamheten uppgår vid utgången av året till 108 miljoner kronor. En stor del av detta är allokerat till olika utvecklingsprojekt som syftar till att öka kvaliteten inom grundutbildningen. En del beräknas åtgå till engångskostnader i samband med den pågående omställningen av campusstrukturen. Universitetets mål är att myndighetskapitalet ska uppgå till cirka 10 procent av omsättningen i verksamheten. Det bedöms vara en rimlig nivå att stå emot oplanerade och tillfälliga ekonomiska svängningar i verksamheten.

Forskning och forskarutbildning

Forskningsverksamheten uppvisar totalt sett ett negativt resultat på minus 5 miljoner kronor. Det är mindre än vad som bedömdes inför verksamhetsåret i lagd budget. Motsvarande siffra för 2012 var minus 17 miljoner kronor.

Externa intäkter har ökat jämfört med budget med 14 miljoner kronor varav huvuddelen inom avgiftsfinansierad verksamhet. Kostnaderna är totalt sett oförändrade mot budget vilket tyder på en omfördelning av kostnader från anslag till externfinansierad verksamhet. Den planerade förbrukningen av tidigare års oförbrukade anslag är därmed lägre än beräknat. Vid utgången av året finns ett myndighetskapital exklusive statskapital hänförligt till forskningsverksamheten som uppgår till 99 miljoner kronor. Universitetet kan således under ytterligare några år driva den anslagsfinansierade forskningsverksamheten i en omfattning som överstiger årets tilldelade anslag.

TABELL 41

Omslutning forskning och forskarutbildning, tkr

	2010	2011	2012	2013	förändring 2012-2013	förändring % 2012-2013
Intäkter						
STATSANSLAG						
Forskningsanslag not 1)	187 043	190 523	197 172	198 619	1 447	1%
Summa	187 043	190 523	197 172	198 619	1 447	1%
ÖVRIG FINANSIERING						
Forskningsråd not 2)	7 577	5 631	6 788	7 172	384	6%
Myndigheter	51 108	44 964	51 810	57 694	5 884	11%
Kommuner och landsting	6 073	5 256	9 055	7 058	-1 997	-22%
Svenska forskningsstift. o organisationer	20 304	25 023	38 532	37 314	-1 218	-3%
Svenska företag	10 203	13 420	10 167	9 824	-343	-3%
EU-medel	51 730	61 501	54 509	48 286	-6 224	-11%
Utländska företag och organisationer	2 710	1 189	-114	3 291	3 405	-2999%
Övriga intäkter	96	133	133	201	68	51%
Finansiella intäkter	1 798	3 929	2 757	1 852	-905	-33%
Summa	151 599	161 046	173 638	172 693	-945	-1%
Totalsumma intäkter	338 642	351 569	370 810	371 312	502	0%
Kostnader						
Personal	227 647	256 827	258 708	261 154	2 445	1%
Lokaler	37 105	36 393	33 468	31 862	-1 606	-5%
Övriga driftskostnader	72 837	69 816	70 441	67 392	-3 049	-4%
Finansiella kostnader	474	741	711	381	-330	-46%
Avskrivningar	18 145	14 057	24 790	15 742	-9 048	-36%
Summa kostnader	356 208	377 834	388 118	376 531	-11 588	-3%
Verksamhetsutfall	-17 566	-26 265	-17 308	-5 219	12 090	-70%
Resultat från andelar i						
hel- och delägda företag	0	0	6	25	19	
Uppbördsverksamhet	0	0	0	0	0	
Transfereringar						
Erhållna medel	20 306	16 151	9 577	7 602	-1 975	
Lämnade bidrag	-20 306	-16 151	-9 577	-7 602	1 975	
Summa transfereringar	0	0	0	0	0	
Årets kapitalförändring	-17 566	-26 265	-17 302	-5 193	12 109	

not 1) Av årets anslag har 100 tkr transfererats

not 2) 2010 har justerats för enhetlig definition

Den externa finansieringen uppgår i verksamheten till 171 miljoner kronor. Det är en ökning jämfört med budget men i nominella värden oförändrade mot föregående år dvs en minskning i reala termer. Jämfört med föregående år har avgifterna ökat och bidragen minskat.

TABELL 42

Redovisning av intäkter och kostnader forskning och forskarutbildning, tkr		
	Forskning	Uppdragsforskning
Verksamhetens intäkter		
Anslag not 1)	198 619	
Avgifter	1 974	13 901
Bidrag	154 966	
Finansiella intäkter	1 852	
Summa intäkter	357 411	13 901
Verksamhetens kostnader		
Personal	252 891	8 263
Lokaler	31 082	780
Övriga driftkostnader	64 486	2 906
Finansiella kostnader	380	0
Avskrivningar	15 453	289
Summa kostnader	364 293	12 238
Resultat från andelar i hel- och delägda företag	25	0
Transfereringar		
Erhållna	7 602	
Lämnade	-7 602	
Summa transfereringar	0	0
Kapitalförändring	-6 857	1 663

not 1) Av årets anslag har 100 tkr transfererats

Oförbrukade bidrag uppgår 2013 till 84 miljoner kronor varav huvuddelen finns inom forskningsverksamhet. Motsvarande siffra 2012 var 94 miljoner kronor. Oförbrukade bidrag är 50 procent av total bidragsfinansiering 2013 och 54 procent för 2012.

De största enskilda bidragsgivarna är KK-stiftelsen, Vinnova, Energimyndigheten, Vetenskapsrådet samt regionens länsstyrelser. Nivån på oförbrukade bidrag tillsammans med vetenskapen om ny programperiod vad gäller finansiering från EU samt avtalsituationen med övriga finansierare ger sammantaget en bedömning att den externfinansierade verksamheten kommer minska något även 2014. Därefter beräknas forskningsbidragen öka igen under några år.

Avgiftsbelagd verksamhet

I tabellen nedan redovisas myndighetens avgiftsbelagda verksamhet enligt de krav på återrapportering som finns i regleringsbrevet. Avgiftsintäkter enligt §4 Avgiftsförordningen som uppgår till 12 miljoner kronor ingår inte i tabellen. Mittuniversitetet har enligt regleringsbrevet rätt att ta ut och disponera avgifter för verksamhet inom Nationellt Vintersportcentrum.

Enligt myndighetens långsiktiga budget kommer det ackumulerade överskottet att upparbetas under kommande år. Överskottet överstiger tio procent av omsättningen och därmed lämnas även ett förslag till regeringen på hur överskottet ska disponeras.

TABELL 43

Avgiftsbelagd verksamhet, tkr

Verksamhet	Över-/underskott t.o.m. 2011	Över-/underskott 2012	Intäkter 2013	Kostnader 2013	Över-/underskott 2013	Ack. över-/underskott/utgående 2013
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå						
Beställd utbildning	0	0	2 012	2 017	-5	-5
Uppdragsutbildning	2 329	1 160	11 277	10 288	989	4 478
Utbildning av studieavgiftsskyldiga studenter	-24	508	2 316	2 340	-24	460
Summering	2 305	1 667	15 605	14 645	960	4 932
Nationellt Vintersportcentrum not 1]	422	-54	1 243	1 598	-355	13
Summering	422	-54	1 243	1 598	-355	13
Forskning och utbildning på forskarnivå						
Uppdragsforskning	-164	-152	13 901	12 238	1 663	1 346
Summering	-164	-152	13 901	12 238	1 663	1 346
Verksamhet där krav på full kostnadstäckning inte gäller						
Högskoleprovet	-257	-49	697	916	-219	-524
Upplåtande av bostadslägenhet						
- utbytesprogram och gästforskare	0	0	7	7	0	0
Summering	-257	-49	705	923	-219	-524

not 1) Mittuniversitetet får ta ut och disponera avgifter för verksamhet inom centrubildningen Nationellt Vintersportcentrum enligt regleringsbrev

Kapitel 7 Verksamhetens resultat

I kapitel 7 redovisas olika aspekter på resultat i verksamheten, inledningsvis universitetets kvalitetsindex som mäter hur långsiktiga mål uppnås. Därefter kommer en diskussion av genomströmning respektive inaktiva studenter vilken är ett förtydligande av det som presenteras i avsnitt 2.1.

För att svara mot kraven i Förordningen om årsredovisning och budgetunderlag, FÅB, redovisas kostnader per prestation för helårsstudenter och helårsprestationer, per publikation och per doktorand. Avslutningsvis finns ett avsnitt med prestationsmått för samverkan.

Kvalitetsindex och kvalitetsindikatorer

Mittuniversitetet har valt att utveckla kvalitetsindex för att mäta uppfyllelsen av de långsiktiga mål som formulerats inom olika verksamhetsområden. Kvalitetsindex ska på sikt omfatta utbildning, forskning samt verksamhetens grundförutsättningar, vilket omfattar ledarskap, administrativ verksamhet och bibliotek. Index ska ge en sammanfattande bild av verksamheten och spegla ambitioner i olika strategiska dokument och Mittuniversitetets syn på kvalitet. De ska användas internt. Som underlag för index tas en rad indikatorer fram.

Utbildnings- och forskningsindikatorerna används som underlag i den interna verksamhetsuppföljningen. De avspeglar aktivitet och resultat inom respektive område. För de flesta indikatorerna finns nationella jämförelsedata såväl som tidsserier vilket ger möjligheter till fördjupad analys.

Utbildningsindikatorn för attraktivitet visar en minskning för programutbildningarna, medan indikatorn för kurser ökar kraftigt. Det beror bland annat på att det antogs ett mycket stort antal studenter till fristående kurser 2012. Under året var det rekordmånga studenter som sökte utbildningar vid Mittuniversitetet men det var färre som kunde antas än 2012.

TABELL 44

Indikatorer ingående i index för utbildning på grundnivå och avancerad nivå

	2010	2011	2012	2013	Mål 2015
<i>Attraktivitetsindikatorer; VHS statistik</i>					
Antal behöriga förstahandssökande/antal antagna ³⁾					
- Program	1,36	1,43	1,45	1,39	2,00
- Kurser	0,83	1,12	0,66	1,25	1,00
<i>Läraryndikatorer¹⁾</i>					
Andel disputerade bland undervisande och forskande personal (lärare + AUF) (%)	48	46	48	²⁾	52
Antal lärare per hst (indexvärde)	-0,5	-0,39	-0,4	²⁾	0
Andel professorer bland undervisande och forskande personal (lärare + AUF) (%)	13	14	14	²⁾	15
<i>Nöjd Studentindex</i>					
Svenskt kvalitetsindex, på uppdrag av Mittuniversitetet	64	64	65	63	Långsiktigt positiv utveckling
<i>Prestationsindikatorer; Ladok</i>					
Genomströmning (%)	70	77	79	83	80
Andel programstudenter kvar år två (%)	66	66	63	66	73

1/ Uppgifterna är hämtade ur Högskoleverkets/UKÄ:s årsrapport.

2/ UKÄ årsrapport 2013 publiceras under senhösten 2014

3) Från och med hösten 2012 beräknas dessa värden på UHR:s statistik direkt efter urval 2. Siffrorna för tidigare år är korrigerade för att följa denna beräkningsmetod.

Läraryndikatorerna mäts på uppgifter för 2012. Andelen disputerade bland forskande och undervisande personal ökade, medan antal lärare per hst samt andelen professorer var oförändrad.

Nöjd studentindex minskade marginellt jämfört med föregående år och ligger på 63. Riksgenomsnittet var 71, en ökning som innebär att gapet mellan rikets och Mittuniversitetets värden ökade. Mittuniversitetet behöver arbeta med de synpunkter som framkommit i undersökningen för att bättre kunna möta studenternas förväntningar. Genomströmningen ökade och ligger över målvärdet. Se följande diskussion om genomströmning.

Andelen programstudenter kvar i årskurs 2 hade ett bättre värde än 2013. En analys ska göras av i vilket skede av studierna som studenterna avbryter sina studier.

De flesta **forskningsindikatorer** redovisas med värden för 2012. Externfinansieringen fortsatte att öka och andelen låg cirka 6 procentenheter över genomsnittet för de fyra nya universiteten, men fortfarande under riksvärdet som är 54 procent. Andelen intäkter från VR, FAS och Formas ökade men ligger under genomsnittet för de fyra nya universiteten och långt under målvärdet. Andelen intäkter från övriga konkurrensutsatta forskningsmedel minskade något jämfört med 2012 men ligger ändå 10 procentenheter högre än genomsnittet för de fyra nya universiteten.

Produktivitetsindikatorerna för forskarstudier mäts också på värden från 2012. Andelen nybörjare i forskarutbildningen sjönk under 2012 liksom andelen examina. Såväl antalet doktorsexamina som antalet nybörjare minskade under 2012, medan antalet aktiva forskarstuderande var oförändrat. Variationen i antalet examina beror på att doktorandtjänster till stor del finansieras med medel från externa finansörer och bland annat är beroende av tidpunkter för större utlysningar. Se också avsnitt 3.2.

TABELL 45**Indikatorer ingående i index för forskning och forskarutbildning**

	2009	2010	2011	2012	2013	Mål 2015
<i>Indikatorer för externfinansiering¹⁾</i>						
Andel externfinansiering/total fo-finansiering (%)	47	45	46	47	47	52
Andel från FAS, Formas, VR (%)	2,2	2,2	1,6	1,8	1,9	5
Andel övriga konkurrensutsatta fo-medel (%)	17	19	25	22	²⁾	25
<i>Publiceringsindex</i>						
Medelcitering enligt Vetenskapsrådet	0,83	0,88	0,85	0,82	³⁾	1,0
<i>Produktivitetsindikatorer¹⁾</i>						
Antal forskarexamina/antal aktiva fo-stud	0,09	0,10	0,12	0,07	²⁾	0,15
Antal nybörjare/antal aktiva fo-stud	0,38	0,18	0,14	0,13	²⁾	0,22

1/ Uppgifterna är hämtade ur Högskoleverkets årsrapporter.

2/ UKÄ årsrapport 2013 publiceras under senhösten 2014

3/ Ännu ej publicerat

Medelciteringen enligt Vetenskapsrådets beräkning minskade jämfört med 2011. Resultatet för 2013 publiceras under senare delen av 2013.

TABELL 46

Index för biblioteket

	2010	2011	2012	2013	Mål 2015
Forskning	40,8	42,2	37,6*	39,2	50
Tidskriftsbestånd, nöjd med service					
Utbildning	26,9	28,5	33,1	31,6	50
Uppsatsernas referenslistor, deltagare i bib.kurser, nöjd med service					
Allmän bibl.service	34,5	35	33,5**	41,4	50
Fjärrlån, inköp, användning databaser					
Samverkan	20,8	24,1	21,5	23,4	25
Avtal/partners, externa kunder					
Utvecklingsmöjlighet	58,2	59,7	61,4	62,3	75
Måluppfyllelse, kompetensutveckling, arbetsmiljö					
summa index	181,2	189,5	187,1	198	250

Siffrorna är framtagna Q1, året innan redovisat år

* fr.o.m 2013 har vi en 3:e indikator med som tar upp forskningspublikationer i fulltext

** Fr.o.m 2013 har vi en ny indikator som tar upp användningen av e-böcker

På det stora hela visar bibliotekets kvalitetsindex på en positiv utveckling. Forskningsområdet går framåt och biblioteket har en större mängd tidskrifter som citerar Mittuniversitetets forskning. Mittuniversitetets forskare ökar sin Open Access-publicering.

Allmän biblioteksservice ökar starkt. Bakom detta ligger en ökad användning av databaser, från 16/person till nästan 25/person. Bakom den stigande siffran för samverkan ligger bland annat att utlån till externa studenter har ökat och att nästan 14 procent av utlånen går till externa besökare jämfört med 12 procent år 2012. På detta sätt bidrar Mittuniversitetet till kunskapsutvecklingen i samhället.

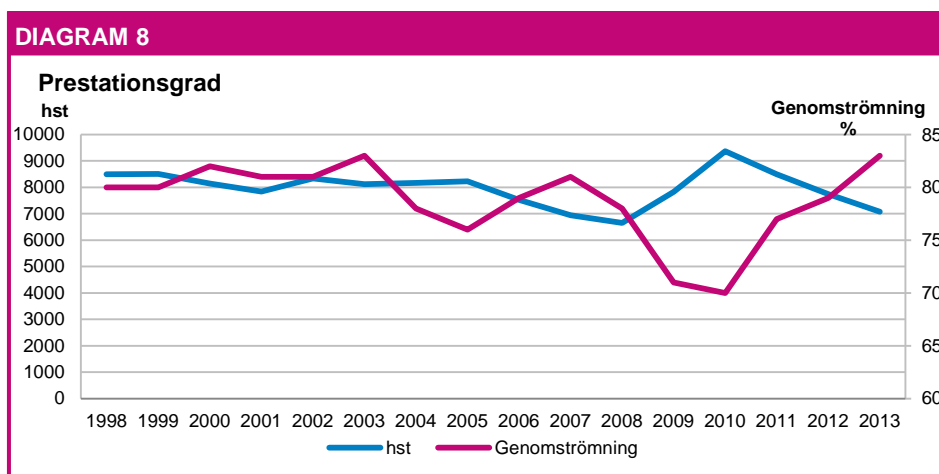
Utbildningsområdet i indexet tappar något. Insatser har påbörjats i syfte att utveckla dialogen med kärnverksamheten och uppnå en mer systematisk användning av bibliotekets resurser

Genomströmning och inaktiva studenter

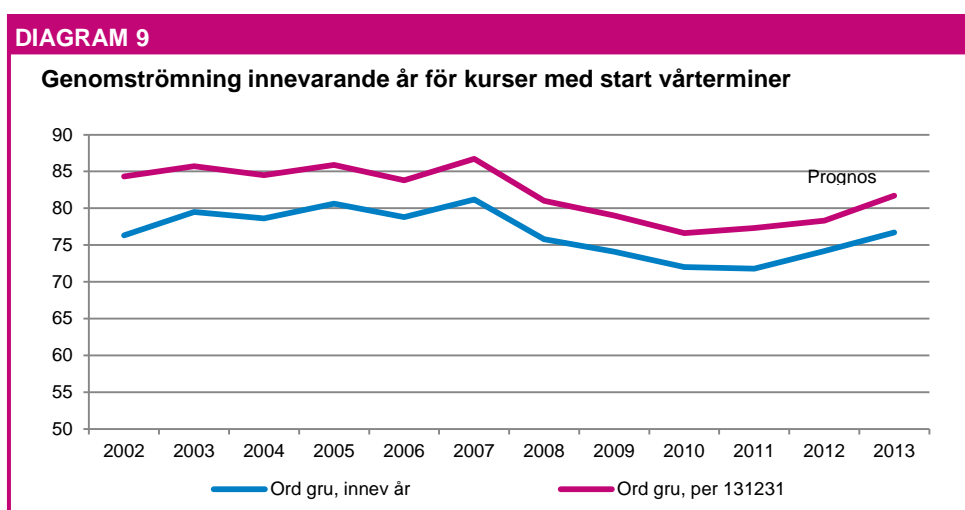
Genomströmning eller prestationsgrad

Genomströmning, antalet helårsprestationer dividerat med antalet helårstudenter, är ett bland flera mått som används för att mäta ett lärosätes kvalitet och hur väl det utnyttjar de resurser som ställs till förfogande. Måttet påverkas av kvalitetshöjande åtgärder inom lärosätet men varierar även med upp- och nedgångar i antalet hst. Analysen vad som påverkar genomströmningen är inte enkel att göra.

När antalet studenter ökar kraftigt blir det en eftersläpning i de prestationer som hör samman med registrerade hst under året. När antalet studenter istället minskar blir förhållandet det motsatta, vilket illustreras i diagrammet som visar utvecklingen sedan 1998. Underlag till diagrammet är hämtat från årsredovisningarna för respektive år.

Ett alternativt sätt att beräkna genomströmningen är att knyta den till de studenter som registrerar sig en bestämd termin. Diagrammet nedan visar prestationerna för registrerade studenter vårterminerna respektive år. Den nedre kurvan visar prestationsgraden under det aktuella året för dessa studenter och den övre den totala prestationsgraden över hela den redovisade perioden.

Differensen mellan prestationsgraden mätt samma år och mätt över en längre period är 5-7 procentenheter. Mättet och diagrammet speglar därigenom bättre utvecklingen av kvalitet, studentservice etc. Det sista året i den övre kurvan är en prognos.

Detta sätt att beräkna genomströmning överensstämmer med den som UKÄ förordar.

Inaktiva studenter, nollpresterare och studenter utan poäng

ÅRK

I budgetpropositionen för 2012 introducerades begreppet inaktiva studenter. Det betecknar studenter som inte tar poäng på de kurser de registrerat sig på. I botten ligger begreppet nollpresterare som användes som argument från regeringen för att dra in och omfördela resurser mellan lärosäten. För Mittuniversitetet innebar det att takbeloppet 2012 sänktes med knappt 17 miljoner kronor.

En svårighet är att *inaktiva studenter* inte är ett entydigt begrepp. En programstudent som missar tentan på en av sina åtta kurser kan knappas anses inaktiv och inte heller den programstudent som anmäler sig till extra kurser i syfte att skynda på sin examen. En student som inte tar poäng på

fristående kurs kan ha tenterat och misslyckats eller kan studera aktivt, men utan att ha för avsikt att ta poäng. En student kan också registrera sig utan att ha för avsikt att studera.

Mittuniversitetet valde att i ÅR 2012 analysera studenter, individer, som registrerat sig på en enda kurs, högst 7,5 högskolepoäng på ett år och utan att det i Ladok registrerats några poäng. Hypotesen var att *enkursstudenter* hoppar av studierna i större utsträckning än de som registrerat sig på flera kurser. Hypotesen visade sig stämma och redovisas i avsnitt 2.1.

Åtterrporteringskravet i regleringsbrevet 2013 är *antalet helårsstudenter som har varit registrerade på kurser under höstterminen 2012 och som inte har tagit poäng under höstterminen 2012 och vårterminen 2013.*

Det finns flera sätt att räkna på detta och i Mittuniversitetets analys har de tolkats på följande sätt.

TABELL 47				
Tre räknesätt, inaktiva studenter				
	Departementet	Ladok	MIUN	Kommentarer
Alla hst alla kurser ht 2012	X	X	X	
Räknar bort tidiga avbrott	X	X	X	
de som har > 0 poäng	X	X	X	Gemensamt för alla tre
sena avbrott		X		De har inte tagit poäng men vi får ersättning
de vars student klarat andra kurser			X	Är inte inaktiva enligt MIUN
tentat men inte klarat		X	X	Aktiva nollpresterare, men de har inte tagit poäng.

Departementsmodellen och Ladoks räknesurra finns som applikationer i Ladok.

I tabell 4 i avsnitt 2.1 redovisar Mittuniversitetet enligt åtterrporteringskravet *Studenter som inte tar poäng*. En jämförelse mellan det resultatet och resultaten från Ladoks båda körningar ger följande bild:

TABELL 48				
Studenter som inte tar poäng				
Antal hst	Läsåret 2011/12	Andel inaktiva 2011/12	Läsåret 2012/13	Andel inaktiva 2012/13
Registrerade ht 2011 respektive ht 2012	3 888		3 868	
Räknesurra i Ladok				
Departementsmodellen	633	16%	561	15%
Ladokmodellen	438		382	
Mittuniversitetets sätt att räkna				
Mittuniversitetets svar på ÅRK *	529	14%	450	12%
Resultat då också de som försökt tenta räknas bort	426	11%	384	10%

* Se avsnitt 2.1

Ladokmodellen och Mittuniversitetets sätt att räkna ger samma slutresultatet vad gäller ickepresterare när de som försökt att tenta har räknats bort. Det går dock inte att avgöra om det är samma hst som räknas som inaktiva i de båda beräkningarna.

En fortsatt analys av de 384 hst med starttermin ht 2012 som vid läsårets slut var helt inaktiva visade att 55 procent var kvinnor, 68 procent var enkursstudenter och 67 procent läste kurser på IT-

distans. Studentgruppen var äldre och andelen ungdomsstudenter endast 35 mot 43 procent i totalpopulationen.

Utbildningsprogram på distans hade högt söktryck ht 2012, vilket innebar volymmässigt stora kurser. Det var primärt de inledande kurserna som hade låg genomströmning. Det är lätt att söka utbildningsprogram på distans men också lätt att avbryta studierna. Studenter som tar beslutet att flytta till en ort och studera på campus är i större utsträckning kvar i utbildningen.

På försök infördes på flera av kurserna ett inledande moment, vilket kräver att studenten är aktiv de första tre kursveckorna. Om de inte gör momentet inom avsatt tid registreras tidigt avbrott i enlighet med Mittuniversitetets interna regelverk. Studenterna får information om aktivitetskravet via antagningsbeskedet och de kan bli återregistrerade utan motivering. Försöken gav ökad aktivitet och ökad genomströmning och kommer att införas på fler kurser.

Kostnad per prestation

Under 2010 bedrevs ett arbete på nationell nivå för att utveckla redovisningen så att den svarar mot kraven i Förordningen om årsredovisning och budgetunderlag, FÅB. Resultatet blev att sammanställningen *Väsentliga uppgifter* kompletterades med uppgifter om

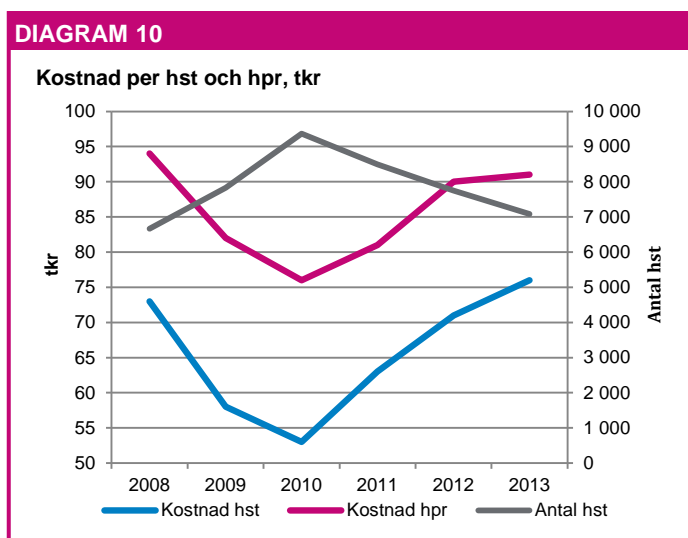
- kostnad per helårsstudent (exklusive uppdragsutbildning och beställd utbildning)
- kostnad per helårsprestation (exklusive uppdragsutbildning och beställd utbildning)
- totalt antal refereegranskade vetenskapliga publikationer
- kostnad per refereegranskad vetenskaplig publikation

Beräkningar av kostnaderna per forskarstuderande kompletterar dessa mått.

Kostnad per helårsstudent och helårsprestation

Kostnaden per helårsstudent, hst, respektive helårsprestation, hpr, beräknas genom att den totala kostnadsmassan för utbildning på grundnivå och avancerad nivå divideras med producerade hst, respektive hpr. Uppgifterna hämtas ur ekonomisystemet och Ladok. De redovisas i *Väsentliga uppgifter*.

För Mittuniversitetet innebar det snabbt ökande studentantalet att kostnaden per hst sjönk 2009 och 2010. Det fanns under denna expansionsperiod en återhållsamhet då det gällde att öka personalkostnaderna. Under 2011, 2012 och 2013 ökade kostnaderna per helårsstudent med sjunkande studentantal och är nu uppe i den nivå som gällde före expansionsperioden.

Även kostnaderna per helårsprestation, vilken kan ses som mått på den prestation som lämnar universitetet, steg 2012. Det är i linje med den beräkning som avser helårsstudenter

Såväl beräkningen av kostnad per hst som kostnad per hpr kan endast användas för universitetens interna bedömningar på övergripande nivå.

Kostnad per prestation inom forskningen

Uppgifter om antalet publikationer hämtas ur DiVa och ur ekonomisystemet och redovisas i *Väsentliga uppgifter*. Inrapporteringen har kontinuerligt kvalitetssäkrats och kompletterats.

Kostnaden per artikel sjönk märkbart fram till 2012 men ökade 2013. Åren 2009 och 2010 antogs ett stort antal forskarstuderande och dessa har nu skrivit artiklar och avslutat sina studier. Den kull som antogs de följande åren var mindre vilket resulterar i färre artiklar under en period.

TABELL 49					
Kostnader per refereegranskad vetenskaplig publikation, tkr					
Publikationstyp	2009	2010	2011	2012	2013*
Artiklar och forskningsöversikter	1 562	1 649	1 264	1 052	1 239
Inklusive refereegranskade konferensbidrag	805	882	800	728	798
Totalt					

* Uppgifter för 2013 är preliminära eftersom det finns en eftersläpning i inrapporteringen

Kostnad per forskarstuderande

Nedan redovisas kostnaden för utbildning beräknad per doktorand, anställd på Mittuniversitetet. Redovisningen följer den modell som utarbetats i det nationella utvecklingsarbetet. Kostnaderna skiljer som väntat mellan fakulteterna.

TABELL 50						
Kostnader för doktorander 2013						
	HUV		Förändring	NMT		Förändring
	2012	2013		2012	2013	
Doktorandkostnad (SEK)						
Lön exkl utb bidrag	354 413	367 288		354 413	369 881	
Lokaler inkl lab	47 540	46 857		78 748	79 869	
Delsumma	401 953	414 145		433 161	449 750	
Handledarkostnader (SEK)						
Lön	43 126	43 748		50 261	53 783	
Lokaler inkl lab	3 107	3 063		6 138	6 469	
Delsumma	46 233	46 811		56 399	60 252	
Indirekta kostnader på lön	210 696	217 849		206 384	216 069	
Lön, lokaler och indirekta kostnader	658 882	678 805	3,0%	695 944	726 071	4,3%
Avskrivningar	11 718	9 538		83 335	46 154	
Drift exkl konsulter	75 927	73 022		104 983	83 958	
Total kostnad (SEK)	746 527	761 365	2,0%	884 262	856 183	-3,2%

I tabellen har posterna *Avskrivningar* och *Drift exkl konsulter* lagts separat. Under 2012 förändrades redovisningsprincip för avskrivningar vilket jämförelser mellan åren. Utvecklingen av posterna

lön, lokaler och indirekta kostnader på lön visar ökade kostnader med tre procent för HUV och 4,3 procent för NMT mellan 2012 och 2013.

Prestationsmått för samverkan

Samverkan med näringsliv, myndigheter och organisationer ingår i utbildning och forskning. I avsnitt 2.3 redovisas utbildningsprogram som har samverkan genom till exempel verksamhetsförlagd utbildning och genom mentorprogram och i avsnitt 2.5 redovisas aktiviteter för att öka utbildningens arbetslivsanknytning. Vissa program är utformade i direkt samarbete med industrin.

Samverkan med företag och organisationer är ett utmärkande drag för Mittuniversitetets forskning vilket bland annat har manifesterats i KK-miljön. Se avsnitt 4.1 och 4.3.

Mittuniversitetet har valt att redovisa resultat för följande prestationsmått för samverkan:

TABELL 51				
Mått på samverkan				
	2010	2011	2012	2013
Adjungerade lärare - professorer	10	11	11	14
Adjungerade lärare - lektorer			2	2
Företagsdoktorander	37	30	27	31
Intäkter uppdragsutbildning, tkr	7 913	11 952	9 869	11 277
Intäkter uppdragsforskning, tkr	13 007	10 143	11 390	13 901
Utvärderade idéer				
från anställda	40	30	16	15
från studenter	125	125	74	120
Personer				
som sökt verifieringsmedel (externa medel)	8	16	18	17
som erhållit verifieringsmedel	4	12	18	16
Antal sökta IPR/patent	6	6	2	0
Antal idéer överlämnade till inkubatorer	13	8	3	0
Nystartade företag				
av anställda	5	2	2	2
av studenter	24	12	12	9

Under perioden ökade antalet adjungerade professorer och lektorer för varje år. Adjungeringarna är kopplade till områden under uppbyggnad eller områden med tydlig industrikoppling.

Antalet företagsdoktorander ökade marginellt 2013 och utgjorde 14 procent av det totala antalet aktiva forskarstuderande. På NMT kommer företagsdoktoranderna huvudsakligen från näringslivet och på HUV till övervägande delen från kommuner och landsting. De är en del i universitetets samverkan med näringsliv, myndigheter och organisationer.

Volymen uppdragsutbildning, mätt i kronor, ökade 2013. Offentliga uppdragsgivare svarar för nästan alla uppdrag. För detaljer se avsnitt 2.5.

Uppdragsforskningen ökade 2013 jämfört med 2012.

MIUN Innovation har till uppgift att främja såväl lärares som studenters företagande. Uppgifter om utvärderade idéer och nya företag är hämtade från innovationskontorets uppföljningsstatistik. Följande kommentarer kan lämnas:

- När MIUN innovation startade fanns ett uppdämt behov av stöd och många idéer bland anställda. Många idéer har hanterats och det kan antas att 15 idéer per år kan vara ett normalläge.

- Då det gäller utvärderade idéer från studenter infördes ett nytt system 2012, vilket innebar ett mer uppstyrt sätt att arbeta. Tidigare noterades studenterna vid första mötet men det görs nu först vid det andra vilket kan förklara det lägre antalet 2012. Från 2013 har kontakter med utbildningarna ökat och antalet idéer likaså.
- Sökta patent hänger samman med nystartade bolag. Är antalet nystartade bolag lågt blir antalet patent litet. Till detta kommer att allt fler företagsstarter görs inom tjänster och service där det inte är självklart att söka patent.
- Mittuniversitetet ligger i framkant vad gäller ansökningar till *Verifiering för Tillväxt*.

Det är svårt att säga om de redovisade flödestalen är höga eller låga. Det finns ännu inga nationella jämförelser inom området. Innovationskontoret får dock många positiva reaktioner på resultatet från externa aktörer och förfrågningar om att dela med sig av utarbetade metoder och erfarenheter på området.

8 Styrning och kontroll

Universitetsstyrelsen ska i anslutning till årsredovisningen redovisa sin bedömning av huruvida myndigheten har en betryggande styrning och kontroll. Utgångspunkten för bedömningen ska vara Mittuniversitetets arbete enligt förordningen (2007:515) om intern styrning och kontroll, FISK. FISK är ledningens verktyg för att förvissa sig om att universitetet utför sina uppgifter på ett rättsenligt och effektivt sätt.

Mittuniversitetets process för riskanalys

Mittuniversitetets riskanalys utgår från lärosätets övergripande mål enligt utvecklingsplan och forsknings- respektive utbildningsstrategier. Grundläggande är kraven i 3§ myndighetsförordningen.

Processen för att göra och presentera riskanalysen innefattar dels uppföljning och bedömning av riskanalysen från föregående år, dels sammanställning av risker som formuleras på avdelningsnivå inom såväl kärnverksamhet som stödverksamhet. Kontrollåtgärder knyts till uppdrag i den årliga verksamhetsplanen och följs upp vid verksamhetsdialoger.

Verksamhetsstyrning

Arbetet med riskbedömningar är en integrerad del av verksamhetsstyrningen och en del i de uppdrag som ges i styrdokumentet *Verksamhetsplan och budget*, vilket fastställs av styrelsen respektive rektor. Styrelsens beslut utgör ett uppdrag till rektor.

Styrningen av förvaltningsorganisationen dokumenteras i *Förvaltningens verksamhetsplan*, vilken följs upp i en verksamhetsberättelse för varje avdelning. Riskanalysen utgör ett underlag för uppdragen till respektive avdelning.

Uppdragen i *Verksamhetsplan och budget* och i *Förvaltningens verksamhetsplan*, följs upp i ledningens budget- och verksamhetsdialoger med respektive enhet. Detsamma gäller för universitetsbiblioteket.

Universitetsledningens kansli arbetar med frågor om verksamhetsstyrning och uppföljning vilket bland annat innefattar aspekter på intern styrning och kontroll. Det samlade ansvaret ligger på universitetsdirektören.

Det pågående omstruktureringsarbetet har inte förändrat principerna för verksamhetsstyrning. Övergången från institutioner till avdelningar inom akademien, dekanernas förändrade och förtydligade uppdrag och de mer samlade administrativa funktionerna har dock påverkat beslutsvägar och beslutsmandat. Under 2013 inrättades ett särskilt forum som har hanterat oklarheter i den nya organisationen.

Arbetet med intern styrning och kontroll under 2013

I slutet av 2012 initierades en granskning av risken för oegentligheter och internrevisionsrapporten pekade på ett behov av att vidta åtgärder för att förstärka den interna styrningen och kontrollen. I universitetsstyrelsens beslut angående Årsredovisning 2012 sägs bland annat:

Vi bedömer (vidare) att brister avseenden den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten föreligger på följande punkter:

- *Brister i kontrollsystem som ska säkerställa revelegteferlevnad inom myndigheten*
- *Brister i kontrollsystem för att förebygga oegentligheter*

Den analys som gjordes med utgångspunkt från revisionsrapporten var att universitetet måste utveckla den interna styrningen och kontrollen genom att förstärka insatserna inom tre delområden:

- A. Utveckling av regelverk och andra styrdokument
- B. Genomgång och komplettering av uppföljnings- och kontrollsystem
- C. Kultur, kontrollmiljö och kompetensutveckling

Utveckling av regelverk och andra styrdokument

För att öka tillgängligheten till universitetets regelverk och övriga styrdokument har en hemsida för samlad publicering utvecklats. Samtliga styrande dokument med bäring på intern styrning och kontroll kommer att revideras med avseende på ändamålsenlighet och tydlighet. Exempelvis har arbetsordningens delegationer utvecklats och nya regler för bisysslor införts. Dokumenten revideras i en prioritetsordning där betydelsen för intern styrning och kontroll ges stor tyngd. I samband med revideringen anges uppföljnings- och kontrollpunkter för respektive dokument.

Genomgång och komplettering av uppföljnings- och kontrollsystem

Internrevisionsrapporten och den efterföljande analysen visade att universitetet i otillräcklig grad utför kontroller och uppföljning för att säkerställa en god intern styrning och kontroll. Åtgärder vidtogs inom följande områden:

Från och med den 1 december 2013 inrättades en funktion med ett helhetsansvar för upphandling av lärarkonsulter. Funktionen ska stödja kärnverksamheten när det finns behov av lärarkonsulter, men också med att säkerställa processen i ett upphandlingsperspektiv

Mittuniversitetet har tillsatt vakanta tjänster av betydelse för intern styrning och kontroll, till exempel internrevisor och upphandlare. Upphandlartjänsten innefattar upphandlingsstöd men ska också driva arbetet med att införa E-beställning på myndigheten. I detta ligger att tillsammans med kärnverksamheten definiera roller och utforma ett system med delegationer och attester i samband med inköp/upphandling. Upphandlingsfunktionen ska stickprovsvis kontrollera att genomförda inköp/upphandlingar följer tillämpliga regelverk.

Kultur, kontrollmiljö och kompetensutveckling

Utveckling av kultur och miljö är ett långsiktigt arbete som handlar om att skapa förtroende för de krav som ställs på universitetet som myndighet. Arbetet förutsätter en dialog mellan ledning och medarbetare för att klargöra uppförandekoder och ansvar.

Under 2013 låg fokus i arbetet med kontrollmiljön på utbildningsinsatser för samtliga linjechefer. Dessa är ledningens företrädare i verksamheten och därigenom centrala aktörer i arbetet med intern styrning och kontroll.

Strategiska förändringar med inverkan på intern styrning och kontroll

Organisatoriska förändringar genomfördes 2013, vilka förbättrar förutsättningarna för arbete med intern styrning och kontroll:

Ekonomihanteringen centraliserades och en samlad ekonomiavdelning svarar nu för regler, rutiner, modeller och operativt arbete såväl på central nivå som i kärnverksamheten. Tidigare hade varje institution sina egna ekonomer och den nya ekonomiavdelningen ger bättre förutsättningar för professionalisering, kompetensuppbyggnad och enhetlig hantering av ärenden.

Personalfrågorna har på samma sätt centraliserats. En samlad personalavdelning förbättrar förutsättningarna för kompetensuppbyggnad och enhetlig hantering av personalrelaterade frågor och en ökad professionalisering.

Verksamhetsstödet, d.v.s. utbildnings- och forskningsadministration, projektadministration m.m. är i den nya organisationen koncentrerad till två fakultetskanslier från att ha funnits på åtta institutioner. Arbetet kan bedrivas på ett enhetligt sätt vilket förbättrar förutsättningarna för kompetensuppbyggnad och minskar risken för personberoenden.

Kontrollsystemen har förstärkts under 2013, men ytterligare insatser krävs. Det återstår bland annat att säkerställa att kontrollerna genomförs som avsett och att utfallet av kontrollerna hanteras.

Riksrevisionens löpande granskningar 2013

Riksrevisionen gick i sin löpande granskning under året igenom ett antal områden och har inom dessa bland annat granskat den interna kontrollen. Revisionens slutsatser har muntligt redovisats för universitetsstyrelsen. Inga väsentliga brister avseende intern styrning och kontroll har påtalats inom de granskade områdena.

Universitetsstyrelsens bedömning

Universitetsstyrelsen bedömer att de åtgärder som Mittuniversitetet på olika nivåer och inom skilda områden vidtagit under 2013, tillsammans med planerade åtgärder 2014 ger en grund för bedömningen att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten är betryggande.

Ekonomisk redovisning

Sammanställning av väsentliga uppgifter

Resultaträkning

Balansräkning

Anslagsredovisning

Noter

Sammanställning av väsentliga uppgifter

	2013	2012	2011	2010	2009
Utbildning och forskning					
Totalt antal helårsstudenter ¹	7 082	7 743	8 492	9 367	7 831
Kostnad per helårsstudent (tkr)	76	71	63	53	58
Totalt antal helårsprestationer ¹	5 899	6 088	6 547	6 559	5 551
Kostnad per helårsprestation (tkr)	91	90	81	76	82
Totalt antal studiavgiftsskyldiga studenter (hst)	31	25	9	-	-
Totalt antal nyantagna doktorander	36	39	52	52	71
– andel kvinnor	50%	33%	52%	52%	51%
– andel män	50%	67%	48%	48%	49%
Totalt antal doktorander med någon aktivitet	216	243	242	240	205
– andel kvinnor	50%	54%	55%	55%	53%
– andel män	50%	66%	45%	45%	47%
Totalt antal doktorander med doktorandanställning (årsarb.)	115	130	139	130	120
Totalt antal doktorander med utbildningsbidrag (årsarb.)	1	1	-	-	-
Genomsnittlig studietid för licentiatexamen (år)	2,5	2,7	2,5	2,2	2,9
Genomsnittlig studietid för doktorsexamen (år)	4,1	3,4	3,8	3,6	3,7
Totalt antal doktorsexamina	39	14	24	20	16
Totalt antal licentiatexamina	15	21	17	7	8
Totalt antal refereegranskade vetenskapliga publikationer	296	359	290	212	198
Kostnad per refereegranskad vetenskaplig publikation	1 239	1 052	1 264	1 649	1 562
Personal					
Totalt antal årsarbetskrafter	922	936	971	914	852
Medelantal anställda	1 058	1 082	1 093	995	929
Totalt antal lärare (årsarb.)	415	417	426	417	381
– andel kvinnor	44%	46%	44%	44%	44%
– andel män	56%	54%	56%	56%	56%
Antal disputerade lärare (årsarb.)	250	242	243	227	204
– andel kvinnor	36%	37%	30%	31%	32%
– andel män	64%	63%	70%	69%	68%
Antal professorer (årsarb.)	75	72	70	64	60
– andel kvinnor	24%	22%	23%	18%	15%
– andel män	76%	78%	77%	82%	85%
Ekonomi					
Intäkter totalt (mnkr), varav	932	927	909	941	846
utb. på grundnivå och avancerad nivå (mnkr)	561	556	558	602	513
– andel anslag (%)	92%	92%	92%	95%	92%
– andel externa intäkter (%)	8%	8%	8%	5%	8%
forskning och utbildning på forskarnivå(mnkr)	371	371	352	339	333
– andel anslag (%)	54%	53%	54%	55%	53%
– andel externa intäkter (%)	47%	47%	46%	45%	47%
Kostnader totalt (mnkr)	925	945	921	861	779
– andel personal	66%	66%	66%	64%	62%
– andel lokaler	12%	12%	12%	13%	15%
Lokalkostnader ² per kvm (kr)	1 614	1 620	1 614	1 606	1 665
Balansomslutning (mnkr)	523	511	549	529	426
– varav oförbrukade bidrag	84	94	102	84	84
– varav årets kapitalförändring	7	-18	-12	79	67
– varav myndighetskapital (inkl. årets kapitalförändring) ³	209	201	218	230	151

¹ Exkl. uppdragsutbildning och beställd utbildning.

² Enligt resultaträkningen.

³ För stiftelsehögskolorna avses eget kapital och årets resultat.

Resultaträkning (tkr)

Verksamhetens intäkter	Not	2013-01-01 2013-12-31	2012-01-01 2012-12-31
Intäkter av anslag		712 129	706 897
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	48 250	41 612
Intäkter av bidrag		168 203	173 851
Finansiella intäkter	2	3 269	4 839
Summa intäkter		931 851	927 199
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	3	-614 627	-619 391
Kostnader för lokaler	4	-113 286	-115 126
Övriga driftskostnader		-168 080	-172 337
Finansiella kostnader	5	-1 047	-1 882
Avskrivningar och nedskrivningar	6	-27 830	-36 643
Summa kostnader		-924 868	-945 379
Verksamhetsutfall		6 983	-18 180
Resultat från andelar i hel- och delägda företag	7	25	6
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten			
Intäkter av uppbörd			
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamheten			
Saldo uppbördsverksamhet		0	0
Transfereringar			
Medel från statsbudgeten för finansiering av bidrag		100	100
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		8 188	9 913
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		50	28
Lämnade bidrag	8	-8 338	-10 041
Saldo transfereringar		0	0
Årets kapitalförändring	9	7 008	-18 174

Balansräkning (tkr)

TILLGÅNGAR	Not	2013-01-01 2013-12-31	2012-01-01 2012-12-31
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling		1 385	1 979
Summa immateriella anläggningstillgångar		1 385	1 979
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet		29 508	27 890
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		57 174	66 484
Pågående nyanläggningar		885	97
Förskott avseende materiella anläggningstillgångar		0	0
Summa materiella anläggningstillgångar	10	87 567	94 471
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i hel- och delägda företag		2 157	1 006
Summa finansiella anläggningstillgångar	11	2 157	1 006
Varulager m m			
Förskott till leverantör		1 266	0
Summa varulager m m		1 266	0
Fordringar			
Kundfordringar		6 329	5 612
Fordringar hos andra myndigheter		16 176	13 556
Övriga fordringar		379	231
Summa fordringar	12	22 884	19 399
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader		28 432	29 221
Upplupna bidragsintäkter		39 596	66 512
Övriga upplupna intäkter		895	1 686
Summa periodavgränsningsposter	13	68 922	97 419
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket		0	0
Summa avräkning med statsverket	14	0	0
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	15	338 788	297 205
Kassa, postgiro och bank		0	0
Summa kassa och bank		338 788	297 205
SUMMA TILLGÅNGAR		522 968	511 480
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Statskapital	16	2 792	1 667
Resultatandelar i hel- och delägda företag		6	0
Donationskapital		0	0
Balanserad kapitalförändring	17	199 480	217 661
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	17	7 008	-18 174
Summa myndighetskapital		209 287	201 154
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	18	13 028	10 337
Summa avsättningar		13 028	10 337
Skulder mm			
Lån i Riksgäldskontoret	19	82 620	79 144
Skulder till andra myndigheter	20	19 512	17 104
Leverantörsskulder	21	28 218	22 705
Övriga skulder	22	11 449	10 559
Summa skulder mm		141 799	129 512
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader		56 002	60 693
Oförbrukade bidrag		84 285	94 092
Övriga förutbetalda intäkter		18 568	15 692
Summa periodavgränsningsposter	23	158 855	170 477
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		522 969	511 480

Anslagsredovisning (kr)

Anslag	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Saldo
Ramanslag						
16 02 027 Grundutbildning (Ramanslag)	0	513 334 000	0	513 334 000	513 334 000	0
16 02 027 001 Takbelopp (ram)1		513 334 000	0	513 334 000	513 334 000	0
16 02 028 Forskning och forskarutbildning (Ramanslag)	0	198 719 000	0	198 719 000	198 719 000	0
16 02 028 004 Basresurs (ram)1		198 719 000		198 719 000	198 719 000	0
16 02 071 Särskilda medel till universitet och högskolor m m	0	176 000	0	176 000	176 000	0
16 02 071 049 Kvalitetsbaserad resursfördelning		176 000		176 000	176 000	0
SUMMA	0	712 229 000	0	712 229 000	712 229 000	0

Not 1: Enligt regeringsbeslut I:16

Noter

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Universitetets redovisning följer förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt god redovisningssed.

För universitet och högskolor görs undantag från bestämmelsen om avräkning i anslagsförordningen (1996:1189). Avräkning mot anslag ska ske i samband med de månatliga inbetalningarna till universitetets räntekonto i Riksgäldskontoret.

Universitet och högskolor medges under 2013 undantag från att upprätta finansieringsanalys samt från att redovisa väsentliga uppgifter enligt förordningen om årsredovisning och budgetunderlag.

Väsentliga uppgifter redovisas i stället enligt uppställning i bilaga 6 i regleringsbrevet.

Värderingsprinciper

Fordringar har värderats till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Utländska fordringar och skulder har inte omräknats till balansdagens kurs p g a att kursförändringen var obetydlig.

Tillgångar med ett inköpspris överstigande 20 tkr och med en livslängd längre än 3 år har aktiverats.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Immateriella anläggningstillgångar	3 år
Datorer	3 år
Kontorsmaskiner, elektriska apparater, bilar	5 år
Inredningsinventarier, maskiner, anläggningar, ny- till- och ombyggnad	10 år

Tillgångar som inte förs över till annan verksamhet betraktas som fullt avskrivna när verksamheten i projekten upphör och tillgångarna därmed ej nyttjas.

Mittuniversitetet tar upp lån i Riksgäldskontoret två gånger per år, i juni och december.

Lånen omfattar anskaffningar gjorda under december till maj, respektive juni till november.

Noter till resultaträkningen (tkr)

Not 1 Intäkter av avgifter och andra ersättningar (tkr)	2013	2012
Intäkter utomstatliga	25 794	23 568
Intäkter från andra myndigheter	22 456	18 043
Summa	48 250	41 612

Intäkter enligt 4 § Avgiftsförordningen uppgår till 11 934 tkr varav hyresintäkter utgör 2 432 tkr. (2012; 9 853 tkr varav hyresintäkter utgör 3 020 tkr).

Not 2 Finansiella intäkter (tkr)	2013	2012
Riksgäldskontoret	3 211	4 427
Övrigt	58	412
Summa finansiella intäkter	3 269	4 839

Not 3 Kostnader för personal (tkr)	2013	2012
Personalens lönekostnader exkl sociala avgifter	405 462	404 379
Arbetsgivaravgifter, pensionspremier o andra avg enl lag o avtal	192 002	193 647
Övriga personalkostnader	17 163	21 365
Summa kostnader för personal	614 627	619 391

Not 4 Kostnader för lokaler (tkr)	2013	2012
Lokalhyra	107 803	109 384
Lokalvård på entreprenad	5 252	5 172

Övriga lokalkostnader	231	571
Summa kostnader	113 286	115 127

Not 5 Finansiella kostnader (tkr) **2013** **2012**

Riksgäldskontoret	846	1 335
Övrigt	201	547
Summa finansiella kostnader	1 047	1 882

Not 6 Avskrivningar och nedskrivningar (tkr)

Av posten avskrivningar och nedskrivningar på totalt 27 830 tkr utgör 6 500 tkr en slutavskrivning på restvärdet av anläggningstillgångar på avslutade externfinansierade projekt.

Not 7 Resultat från andelar i hel- och delägda företag (tkr) **2013** **2012**

Årets preliminära resultat MIUN Holding AB	25	6
---	-----------	----------

Not 8 Transfereringar – lämnade bidrag (tkr)

	2013	2012	2013	2012
	Utb på grundnivå o avancerad nivå	Utb på grundnivå o avancerad nivå	Forskning/ forsk.utb	Forskning/ forsk.utb
Linneuniversitetet			1 650	1 500
Örebro universitetet			1 593	973
Universitetet i Karlstad			1 606	3 476
Umeå universitet			325	1 186
Göteborgs universitet				721
Övriga universitet och högskolor	210		560	1 072
Svenska företag			1 868	650
Övrigt	526	465		
Summa lämnade bidrag	736	465	7 602	9 577

Not 9 Årets kapitalförändring (tkr)

	2013	2012	2013	2012	2013	2012
	Totalt	Totalt	Utb på grundnivå o avancerad nivå	Utb på grundnivå o avancerad nivå	Forskning/ forsk.utb	Forskning/ forsk.utb
Verksamhetens intäkter						
Intäkter av anslag *	712 129	706 897	513 510	509 725	198 619	197 172
Intäkter av avg o andra ers	48 250	41 612	32 375	28 637	15 875	12 975
Intäkter av bidrag	168 203	173 851	13 238	15 945	154 966	157 906
Finansiella intäkter	3 269	4 839	1 417	2 082	1 852	2 757
Summa intäkter	931 851	927 199	560 539	556 389	371 312	370 810
Verksamhetens kostnader						
Kostnader för personal	-614 627	-619 391	-353 473	-360 682	-261 154	-258 708
Kostnader för lokaler	-113 286	-115 127	-81 424	-81 659	-31 862	-33 468
Övriga driftskostnader	-168 080	-172 337	-100 688	-101 896	-67 392	-70 441
Finansiella kostnader	-1 047	-1 883	-666	-1 172	-381	-711
Avskrivningar	-27 830	-36 643	-12 087	-11 853	-15 742	-24 790
Summa kostnader	-924 868	-945 380	-548 337	-557 261	-376 531	-388 118
Verksamhetsutfall	6 983	-18 180	12 202	-872	-5 219	-17 308
Resultat från hel- och delägda dotterbolag	25	6	0	0	25	6
Summa uppbördsverksamhet	0	0	0	0	0	0

Erhållna medel	8 338	10 041	736	465	7 602	9 577
Lämnade bidrag	-8 338	-10 041	-736	-465	-7 602	-9 577
Summa transfereringar	0	0	0	0	0	0
Årets kapitalförändring	7 008	-18 174	12 202	-872	-5 193	-17 302
Varav:						
Anslagsfinansierad verksamhet	3 557	-9 607	11 798	-1 589	-8 240	-8 018
Avgiftsfinansierad verksamhet	2 049	1 413	386	1 565	1 663	-152
Bidragsfinansierad verksamhet	1 402	-9 980	18	-848	1 384	-9 132

* Av årets forskningsanslag har 100 tkr transfererats

Noter till balansräkningen (tkr)

Not 10 Anläggningstillgångar (tkr)	2013	2012
Förbättringsutgifter på annans fastighet		
Anskaffningsvärde IB	68 328	56 900
Årets anskaffningar	5 632	11 428
Utrangeringar	0	0
Ackumulerad avskrivning IB	-40 438	-36 112
Årets avskrivningar	-4 014	-4 326
Utrangeringar	0	0
Summa förbättringsutgifter på annans fastighet	29 508	27 890
Maskiner, inventarier, installationer m m		
Anskaffningsvärde IB	336 462	329 663
Årets anskaffningar	13 074	21 767
Utrangeringar	-6 934	-14 968
Ackumulerad avskrivning IB	-269 978	-30 683
Årets avskrivningar	-22 220	-254 154
Utrangeringar	6 771	14 859
Summa maskiner, inventarier, installationer m m	57 175	66 484
Pågående nyanläggningar		
Anskaffningsvärde IB	97	6 520
Återföringar pågående nyanläggningar	-97	-6 520
Årets anskaffningar	885	97
Summa pågående nyanläggningar	885	97
Förskott materiella anläggningstillgångar		
Anskaffningsvärde IB	0	0
Förskott materiella anläggningstillgångar	0	0
Summa förskott materiella anläggningstillgångar	0	0
Summa materiella anläggningstillgångar	87 567	94 471

Anläggningstillgångar innehåller Kulturtillgångar, icke avskrivningsbara tillgångar, till ett värde av 667 tkr.

I värdet anskaffningar på förbättringsutgifter på annans fastighet ingår i huvudsak investeringar för om- och tillbyggnationer av hyrda lokaler som ska anpassas till Mittuniversitetets verksamhet.

I värdet pågående nyanläggningar avses investeringar i pågående projekt där anläggning ej tagits i drift 2013.

Not 11 Andelar i hel- och delägda företag (tkr)					2013	2012
	Nom.värde	Kapital-	Röst-	Antal		
	(kr)	andel	andel	aktier		
MIUN Holding AB	100	100%	100%	1 000	2 157	1 006
org.nr 556884-4749						

MIUN Venture AB, org.nr 5569-0670 bildades 2012-08-17 och är ett helägt dotterbolag till Miun Holding AB.

Bolaget redovisar en överskott på 25 tkr 2013-12-31.
Mittuniversitetet tillämpar kapitalandelsmetoden.

Not 12 Fordringar (tkr)	2013	2012
Kundfordringar	6 329	5 612
Fordringar hos andra myndigheter	16 176	13 556
Övriga fordringar	379	231
Summa fordringar	22 884	19 399

Av det totala värdet fordringar avser fordringar Inhemskas och utländska kunder	6 329	5 612
--	-------	-------

Av det totala värdet fordringar hos andra myndigheter avser Statliga myndigheter	3 575	2 097
Skatteverket mervärdeskatt	12 601	11 459
Övriga fordringar förskott lön m m	379	231

Not 13 Periodavgränsningsposter tillgångar (tkr)	2013	2012
Förutbetalda hyreskostnader, utomstatliga	25 594	25 518
Övriga förutbetalda kostnader, inomstatliga	81	26
Övriga förutbetalda kostnader, utomstatliga	2 757	3 677
Summa förutbetalda kostnader	28 432	29 221

Förutbetalda hyreskostnader avser Mittuniversitetets hyreskontrakt
med hyresvärdar på resp campusort

Upplupna bidragsintäkter, inomstatliga	34 946	60 223
Upplupna bidragsintäkter, utomstatliga	4 649	6 289
Summa upplupna bidragsintäkter	39 596	66 512

Det totala värdet upplupna bidragsintäkter inomstatliga avser

EU (Tillväxtverket förvaltande myndighet)	24 321	44 971
Tillväxtverket	544	0
Länsstyrelsen Västernorrland	4 157	4 728
EU (Länsstyrelsen förvaltande myndighet)	1 203	1 560
Länsstyrelsen Jämtland	2 463	2 886
Verket för Innovationssystem	484	2 294
Migrationsverket	910	252
Stockholms Universitet	345	1 179
Övriga myndigheter	519	2 353

Minskningen av upplupna bidragsintäkter härrör främst från att ett flertal av EU:s finansierade projekt avslutats
under 2013.

Övriga upplupna intäkter, inomstatliga	280	307
Övriga upplupna intäkter, utomstatliga	615	1 379
Summa övriga upplupna intäkter	895	1 686

Summa periodavgränsningsposter	68 922	97 419
---------------------------------------	---------------	---------------

Not 14 Avräkning med statsverket (tkr)	2013	2012
Ingående balans	0	0
Redovisat mot anslag	712 229	706 997
Anslagsmedel som tillförts räntekontot	-712 229	-706 997
Återbetalning av anslagsmedel	0	0
Summa avräkning med statsverket	0	0

Not 15 Räntekonto i Riksgäldskontoret (tkr)	2013	2012
Beviljad kontokredit hos Riksgäldkontoret	70 000	70 000
Utnyttjad kontokredit hos Riksgäldkontoret	0	0

Tillgodohavandet på räntekontot per 31 december 2013 var 338 788 tkr.

Not 16 Statskapital (tkr)	2013	2012
Investerat av Staten i MIUN Holding AB	2 125	1 000
Kulturtillgångar	667	667
Summa statskapital	2 792	1 667

I regleringsbrev 2:70 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m. budgetår 2013 beslutade regeringen att Mittuniversitetet får genomföra kapitaltillskott om högst 1 125 tkr till MIUN Holding AB.

Not 17 Balanserad och årets kapitalförändring (tkr)	2013	2012
Ingående balans	199 487	217 661
Årets kapitalförändring	6 983	-18 180
Årets förändring av resultatandelar i hel- och delägda företag	25	6
Summa balanserad kapitalförändring	206 495	199 487
A. Ackumulerat överskott (årets och balanserad kapitalförändring)	206 495	199 487
B. Årets totala kostnader	924 868	945 379
A i procent av B	22%	21%

Redovisning av kapitalförändring per verksamhetsgren

Verksamhetsgren	Balanserad kap.för. (A)	Årets kapitalförändring (B)	Summa (A+B)
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå			
Utbildning enligt uppdrag i regleringsbrev	91 845	11 218	103 063
Uppdragsverksamhet	3 489	984	4 473
Forskning och utbildning på forskarnivå			
Forskning och forskarutbildning	104 469	-6 856	97 613
Uppdragsverksamhet	-316	1 663	1 347
Summa kapitalförändring	199 487	7 008	206 495

Not 18 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser (tkr)	2013	2012
Ingående avsättning	10 337	4 594
Årets avsättning	4 100	7 431
Årets pensionsutbetalningar	-1 409	-1 688
Summa utgående avsättningar	13 028	10 337

I årets avsättning ingår 4,9 mkr i uppsägningskostnader för personal (4 mkr 2012).

Not 19 Lån i Riksgäldkontoret (tkr)

För investeringar i anläggningstillgångar disponerar Mittuniversitetet en låneram på 150 000 tkr (2012; 150 000 tkr)

Skuld vid årets början	79 144	91 061
Upptagna lån	28 774	24 456
Årets amorteringar	-25 298	-36 373
Skuld vid årets slut	82 620	79 144

Under december månad har investeringar gjorts till ett värde av 7 430 tkr. Av dessa kommer 7 430 tkr att lånefinansieras i samband med nästkommande upplåningstillfälle.

Not 20 Skulder till andra myndigheter (tkr)	2013	2012
Arbetsgivaravgift	10 821	10 515
Avtalsförsäkringspremie	80	82
Skulder till andra myndigheter	6 407	4 792
Mervärdeskatt	2 204	1 715
Summa skulder till andra myndigheter	19 512	17 104

Not 21 Leverantörsskulder (tkr)	2013	2012
Summa leverantörsskulder	28 218	22 705

Saldoförändring mellan jämförelseåren beror på att större volymer av leverantörsfakturor ligger som skuld på balansdagen då reskontra2013 var öppen för bokföring under längre period. Detta har resulterat i att balansposten övriga upplupna kostnader i not 23 har minskat 2013.

Not 22 Övriga skulder (tkr)	2013	2012
Personalens källskatt	10 990	10 531
Övrigt	459	28
Summa övriga skulder	11 449	10 559

Not 23 Periodavgränsningsposter skulder (tkr)	2013	2012
Upplupna löner och arvoden inklusive sociala avgifter	12 031	16 087
Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	34 536	33 045
Övriga upplupna kostnader	9 434	11 561
Summa upplupna kostnader	56 002	60 693

Övriga upplupna kostnader avser främst periodiserade leverantörsfakturor där varor och tjänster levererats under 2013 men ej fakturerats.

	2013	2012
Oförbrukade bidrag , inomstatliga	51 051	58 849
Oförbrukade bidrag , utomstatliga	33 234	35 243
Externt finansierade anläggningstillgångar	0	0
Avräkning EG-medel	0	0
Summa oförbrukade bidrag	84 285	94 092

Av det totala värdet på oförbrukade bidrag avser 5,7 mkr externa finansierares andel av restvärdet på investeringar i projekt.

Förbrukningstakt oförbrukade bidrag, inomstatliga

Beräkning av oförbrukade bidrags förbrukningstakt är en schablonberäkning av den genomsnittliga omsättningshastigheten/förbrukningstakten.

Förbrukningstakten för bidragsverksamhet med statlig finansiering bedöms sammantaget vara linjär.

Redovisningsrådet inom Högskolornas forum för redovisningsfrågor (HfR) har rekommenderat

en gemensam modell för beräkning av förbrukningstakt.

Denna modell är dock inte tillämplig inom Mittuniversitet då upplupna bidrag överstiger oförbrukade bidrag.

Beräkningsmodell nedan är jämförbar med modell enligt Luleå tekniska Universitet.

Summa oförbrukade bidrag exkl transf, inomstatliga	50 344
Summa upplupna bidragsintäkter aktuella projekt	4 916
Summa intäkter aktuella projekt	28 799
Beräknad omsättningshastighet	0,52
Förbrukning per mån vid antagande om	2 186

rak förbrukning			
	Förbrukas inom 3 månader	6 559	
	Förbrukas inom 4-12 månader	19 678	
	Förbrukas inom 1-3 år	24 107	
	Förbrukas inom 4- år	0	
	S:a förbrukn. oförbrukade bidrag, inomstatliga	50 344	
		2013	2012
	Övriga förutbet hyresintäkter , inomstatliga	0	213
	Övriga förutbet hyresintäkter , utomstatliga	86	0
	Övriga förutbetalda intäkter , inomstatliga	13 302	9 723
	Övriga förutbetalda intäkter , utomstatliga	5 180	5 756
	Summa övriga förutbetalda intäkter	18 568	15 692
	Av det totala värdet förutbetalda intäkter inomstatliga avser		
	Skolverket	8 031	4 774
	Uppsala Universitet	1 856	1 514
	Försäkringskassan	1 400	1 292
	Övriga myndigheter	2 015	2 143
	Av det totala värdet förutbetalda intäkter utomstatliga avser intäkter från		
	Kommuner och landsting	1 319	1 383
	Svenska företag	914	1 354
	Svenska organisationer	1 032	54
	Utlandsstudenter samt utländska företag o organisationer	926	2 697
	Övriga	989	268
	Summa periodavgränsningsposter (skulder)	158 855	170 477

Övriga noter

Not 24

Ledamöterna redovisar följande uppdrag som styrelse- och rådsledamot i andra statliga myndigheter eller uppdrag som Styrelseledamot i aktiebolag.

Böhlin Birgitta	Styrelseordförande, Apoteksgruppen AB Ledamot, Försäkringskassans insynsråd Styrelseordförande, Lernia AB Styrelseordförande, Statens Servicecenter Styrelseordförande, Almi Företagspartner
Peter Nygårds	Styrelseordförande, Svenska Turistföreningen, STF Styrelseordförande, Stiftelsen för Svenska miljöinstitutet, SIVL Styrelseordförande, Enycon AB Styrelseordförande Ecoclimate Comfort Ceilings AB Styrelseordförande, PN Extended Strategies AB Styrelseordförande, Ar Utvecklingsbolag AB
Brühl Thomas	Styrelseledamot, Svedest AB Styrelseledamot, Association of Swedish Fashion Brands Styrelseordförande, VisitSwedens dotterbolag i Norge, Danmark, Finland, Tyskland, Storbritannien, Frankrike, Spanien
Gustafsson Yvonne	Styrelseledamot, Exportkreditnämnden (EKN) Styrelseledamot, Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi (ESO) Ledamot, Livsmedelsverkets insynsråd Ledamot, Folkhälsoinstitutets insynsråd
Larsson Ulf	Styrelseordförande, Föreningen Sveriges Skogsindustrier Styrelseledamot, ARBIO AB Styrelseordförande, SCA Forest Products AB Styrelseordförande, SCA Graphic Sundsvall AB Styrelseordförande, SCA Skog AB Styrelseordförande, SCA Timber AB Styrelseordförande, SCA Transforest AB Styrelseordförande, Scanning Holding AB Styrelseordförande, Gällö Timber AB; Styrelseledamot, Heinzl Holding GmbH Ledamot, Insynsrådet Västernorrlands län Styrelseledamot, Handelsbanken Sundsvall
Lundgren Ulf P	Ledamot, Regionala Etikprövningsnämnden i Uppsala Styrelseledamot, Göteborgs universitet Medlem, Utdanningsvitenskaplige fakultetetsstyre, Oslo universitet
Mattsson Weijber Karin	Styrelseordförande, Peak Innovation AB Styrelseledamot, Visit Sweden AB Styrelseledamot, Astrid Lindgrens Värld AB Styrelseledamot, Institutet för Framtidsstudier Styrelseledamot, SISU Idrottsböcker AB Styrelseledamot, IQ-initiativet AB
Norell Bergendahl Margareta	Styrelseledamot, KK-stiftelsen Styrelseledamot, Hotel Birger Jarl Styrelseledamot, Hotell Tegnérulden Styrelseledamot, Innventia AB
Strömbäck Jesper	Medlem, Överbefälhavarens Strategiska råd Ledamot, Insynsrådet vid Statens mediaråd
Söderholm Anders	Ledamot, Insynsrådet vid Länsstyrelsen i Västernorrlands län Ledamot, Insynsrådet Universitetskanslersämbetet
Sjövall Joachim	Styrelseledamot, Sundsvalls studenters Kårhus AB

Not 25

Ersättningar och andra förmåner för ledamöter i Mittuniversitetets styrelse

Styrelseledamöter anställda vid Mittuniversitetet (kr)		Period i styrelsen
Anders Söderholm	1 147 734	2013-01-01–2013-12-31
Anders Olsson	544 614	2013-01-01–2013-12-31
Yvonne von Friedrichs	688 809	2013-01-01–2013-12-31
Jesper Strömbäck	230 744	2013-01-01–2013-12-31

Ersättningar och andra förmåner utbetalda under räkenskapsperioden till externa ledamöter (kr)

Birgitta Böhlin	22 000	2013-01-01–2013-04-30
Bo Sundqvist	9 335	2013-01-01–2013-04-30
Thomas Brühl	28 000	2013-01-01–2013-12-31
Yvonne Gustafsson	28 000	2013-01-01–2013-12-31
Ulf Larsson	28 000	2013-01-01–2013-12-31
Ulf P Lundgren	9 335	2013-01-01–2013-04-30
Karin Mattsson Weijber	28 000	2013-01-01–2013-12-31
Margareta Norell Bergendahl	28 000	2013-01-01–2013-12-31
Peter Nygårds	44 000	2013-05-01–2013-12-31
Mats Benner	18 665	2013-05-01–2013-12-31
Caroline Sjöberg	18 665	2013-05-01–2013-12-31
Jim Andersson	28 000	2013-07-01–2013-12-31
Joachim Sjövall	28 000	2013-01-01–2013-12-31
Johan Liljeholm	28 000	2013-01-01–2013-12-31

Universitetsstyrelsens beslut

Styrelsen för Mittuniversitetet har den 17 februari 2014 i Östersund beslutat godkänna årsredovisning för verksamhetsåret 2013.

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning. Vi bedömer vidare att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten är betryggande.

Peter Nygårds
Ordförande

Anders Söderholm
Rektor

Margareta Norell Bergendahl
Vice ordförande

Jim Andersson

Thomas Brühl

Mats Benner

Yvonne von Friedrichs

Julia Gienapp

Yvonne Gustafsson

Ulf Larsson

Karin Mattsson Weijber

Anders Olsson

Caroline Sjöberg

Joachim Sjövall

Jesper Strömbäck

Bilaga 1 Redovisning av takbelopp**Tabell 1 Redovisning av antal helårsstudenter (HST) och helårsprestationer (HPR)****Utfall avseende perioden 2013-01-01 – 2013-12-31**

Enligt bilaga 2 Avräkning av helårsstudenter och helårsprestationer m.m.

Summan Utfall total ersättning ska avse den totala ersättningen som lärosätet genomför produktion för,

dvs. oberoende av om den ryms inom tilldelade medel eller inte.

Utb.omr.	Utfall HST	Utfall HPR	HST Ersättn. (tkr)	HPR Ersättn. (tkr)	Utfall total ersättning
Humaniora	654	402	18 554	7 745	26 299
Teologi					0
Juridik	149	125	4 239	2 397	6 636
Samhällsvetenskap	1 807	1 548	51 263	29 808	81 071
Naturvetenskap	708	524	35 666	22 243	57 910
Teknik	1 402	1 082	70 645	45 954	116 599
Farmaci					0
Vård	1 135	1 061	60 769	49 238	110 008
Odontologi					0
Medicin	316	316	18 908	23 020	41 928
Undervisning	331	347	10 579	13 059	23 638
Verksamhetsförlagd utb.	76	45	3 194	2 242	5 436
Övrigt	374	330	15 112	10 852	25 964
Design	65	65	9 279	5 654	14 933
Konst					0
Musik					0
Opera					0
Teater					0
Media					0
Dans					0
Idrott	64	54	6 704	2 598	9 301
Summa	7 082	5 899	304 913	214 809	519 722

Takbelopp (tkr)	513 334
Redovisningen visar att lärosätet kommer över takbeloppet med (tkr)	6 388
Redovisningen visar att lärosätet kommer under takbeloppet med (tkr)	0

Antal helårsstudenter inom vissa konstnärliga områden.Totalt antal utbildade helårsstudenter **176,4** inom **design**. Högst får **65** avräknas inom det aktuella utbildningsområdet.Övriga helårsstudenter inom design har avräknats mot utbildningsområdet **Teknik**.

Bilaga 1**Tabell 2 Beräkning av anslagssparande och överproduktion (tkr)**

<i>A. Tillgängliga medel (inklusive beslutad tilläggsbudget)</i>	
Årets takbelopp	
+ Ev. ingående anslagssparande	
Summa (A)	513 334
<i>B. Utfall totalt för utbildning på grundnivå och avancerad nivå</i>	
Ersättning för HPR från december föregående budgetår	1 109
Utfall total ersättning enligt tabell 1	519 722
+ Ev. ingående överproduktion	50 973
Summa (B)	571 804
Summa (A-B) ¹	-58 470

¹ Positiv summa förs till tabell över anslagssparandet nedan.
Negativ summa förs till tabell över överproduktion nedan.

<i>Tabell. Anslagssparande</i>	
Totalt utgående anslagssparande (A-B)	
- Ev. anslagssparande över 10 % av takbeloppet ²	
Utgående anslagssparande	0

<i>Tabell. Överproduktion</i>	
Total utgående överproduktion	58 470
- Ev. överproduktion över 10 % av takbeloppet ²	7 137
Utgående överproduktion	51 333

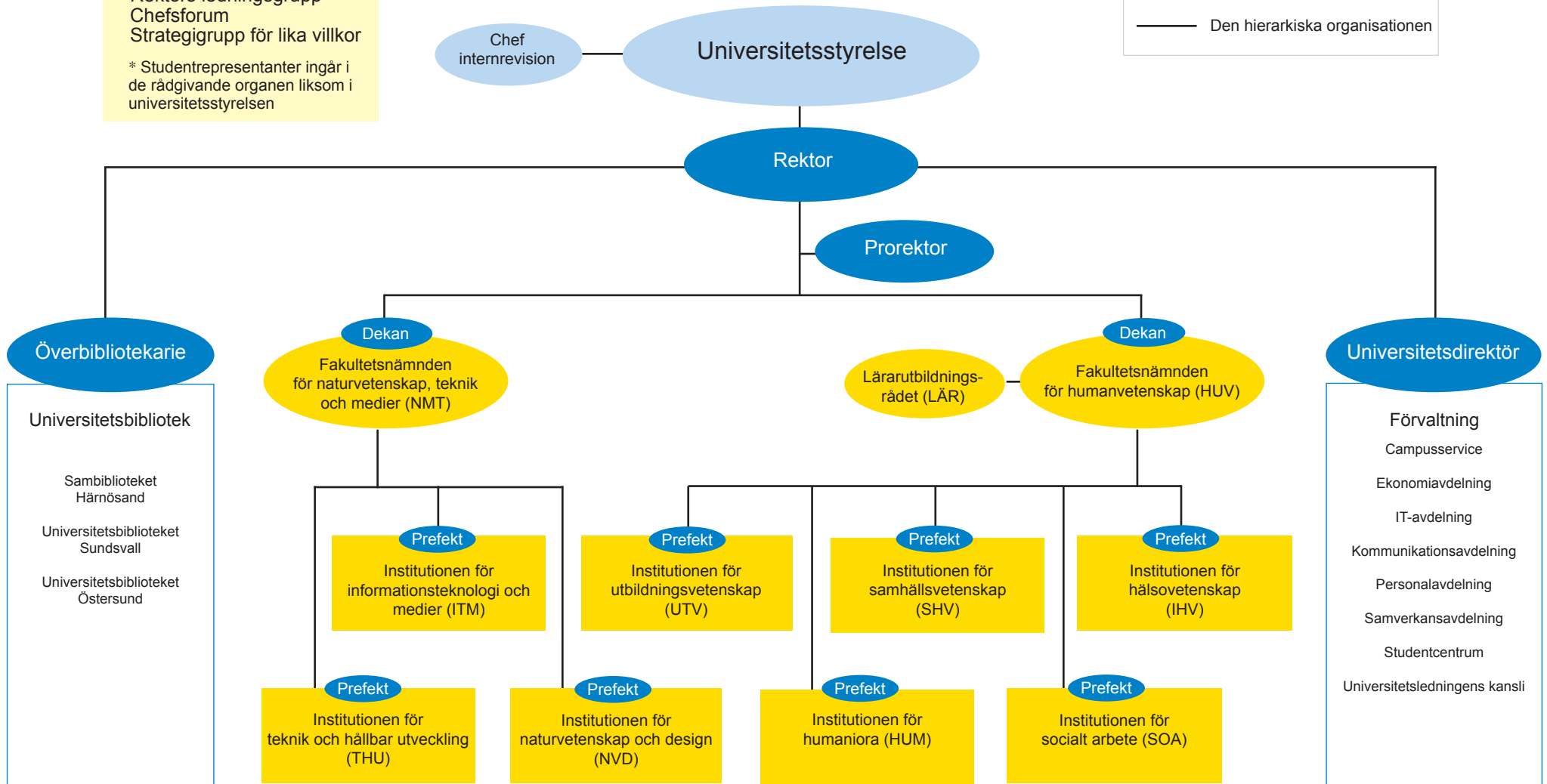
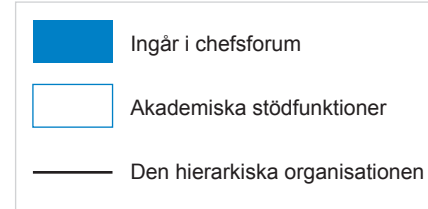
² Den del av anslagssparande respektive överproduktion som lärosätet inte får behålla utan regeringens godkännande.

Mittuniversitetets organisation

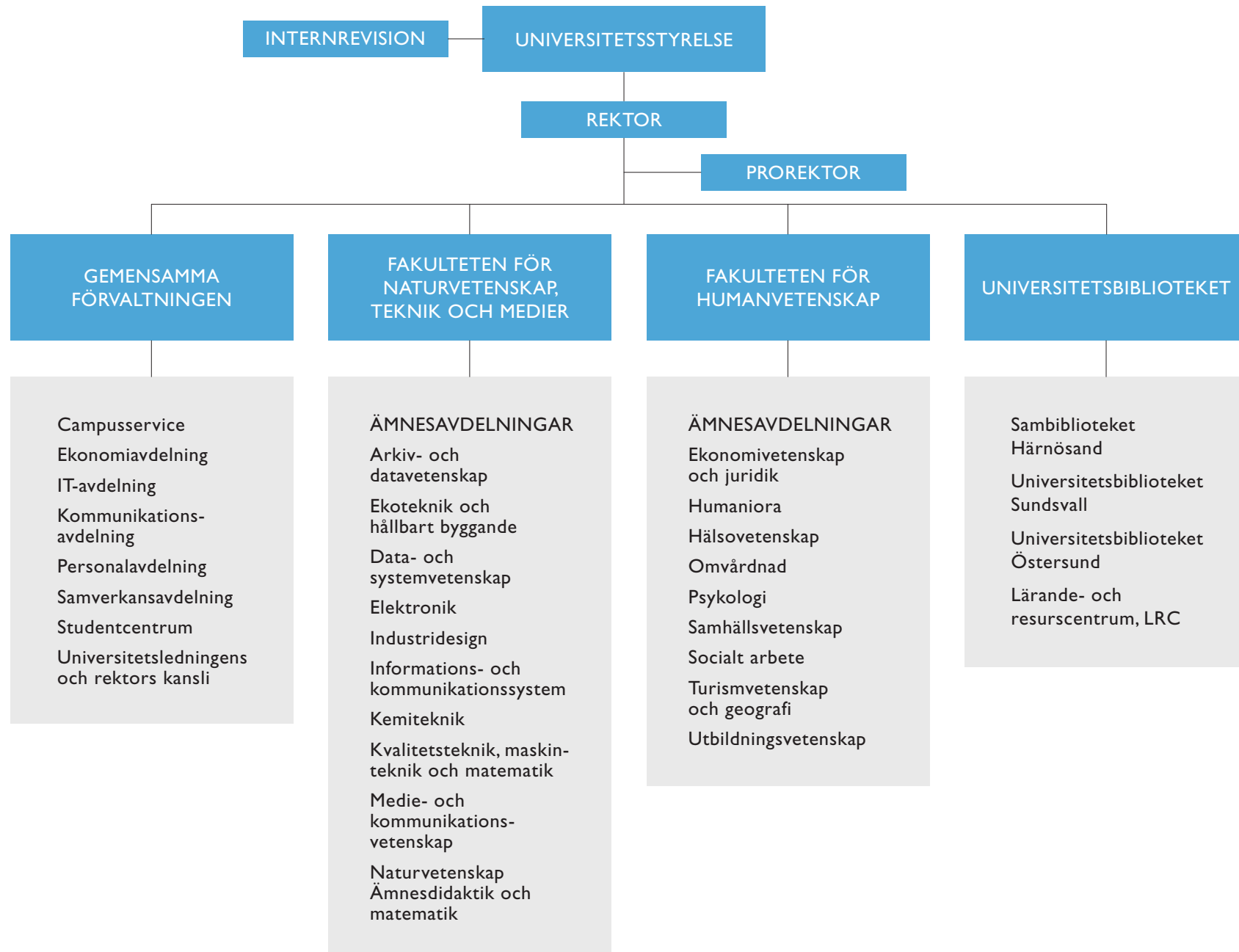
Rådgivande organ*:

Biblioteksråd
 Central samverkansgrupp
 Rektors ledningsgrupp
 Chefsforum
 Strategigrupp för lika villkor

* Studentrepresentanter ingår i de rådgivande organen liksom i universitetsstyrelsen

MITTUNIVERSITETETS ORGANISATIONSSKISS

SAMMANSTÄLLNING ÖVER TABELLER OCH DIAGRAM

1		Antal helårsstudenter (hst) på poänggivande utbildningar	2.1
2		Uppföljning av helårsstudenter (hst) och helårsprestationer (hpr) på anslaget	2.1
3		Genomströmning, 2010-2013	2.1
4		Studenter som inte tar poäng	2.1
5		Antal förstahandssökande vid sista anmälningssdag	2.2
6		Övergångsfrekvenser	2.2
7		Nationell rekrytering till Mittuniversitetet	2.2
8		Behörighetsgivande förutbildning	2.2
9		Sjuksköterskeutbildning	2.3
10		Ingenjörutbildning	2.3
11		Programutbildningar 2010 - 2013, hst	2.3
12		Programutbildningar vid Mittuniversitetet	2.3
	1	Utbildning avancerad nivå, hst	2.3
	2	Hst i ämnen på avancerad nivå	2.3
13		Antal helårsstudenter på fristående kurser	2.3
14		Antal helårsstudenter, sommarkurser	2.3
15		Nyckeltal, anslagsgrundande	2.3
16		Antal helårsstudenter i distansutbildning	2.4
17		Genomströmning %, anslagsfinansierat	2.4
18		Studenter vid Mittuniversitetet och på olika campus	2.3
19		Antal helårsstudenter per campus, anslagsfinansierat	2.4
20		Uppdragsutbildning, helårsstudenter och intäkter	2.5
	3	Totalt antal utfärdade examina	2.7
21		Totalt antal utfärdade examina	2.7
22		Yrkesexamina	2.7
23		Antal personer som antagits till forskarutbildning vid Mittuniversitetet	3.2
24		Antal forskarstuderande antagna vid Mittuniversitetet	3.2
25		Examina inom forskarutbildningen, antagna vid Mittuniversitetet	3.2
	4	Hemvist för medförfattare till Miun-författare (alla publikationer 2011-2012). Värdena är fraktionerade.	4.1
26		Publikationer 2010-2013	4.2
	5	Publikationer enligt NorScore	4.2
27		Antal professorer, personår	4.3
28		Antal nyanställda professorer samt antal kvinnor bland dessa	4.3
29		Kostnader* för forskning 2012 och 2013	4.3
30		Beviljade medel från regionala fonder 2007-2014	4.3
31		Ut- och inresande studenter, individer	5.2
32		Avgiftsstudenter per program, individer	5.2
33		Examen, internationella studenter	5.2
	6	Andel kvinnor i olika tjänstekategorier 2010-2013	5.3
34		Könsfördelning för ledningspersoner vid Mittuniversitetet, individer (december)	5.3
	7	Underrepresenterat kön i programutbildningarna	5.3
35		Nyckeltal universitetsbiblioteket	5.4
36		Antal anställda per tjänstekategori, personår	5.5
37		Nyckeltal, personal	5.5
38		Total omslutning för Mittuniversitetet, tkr	6
39		Omslutning för grundutbildningen, tkr	6
40		Redovisning av intäkter och kostnader för utbildning på grundnivå och avancerad nivå 2012	6
41		Omslutning för forskning och forskarutbildning, tkr	6
42		Redovisning av intäkter och kostnader för forskning och forskarutbildning	6
43		Avgiftsbelagd verksamhet, tkr	6
44		Indikatorer ingående i index för utbildning på grundnivå och avancerad nivå	7
45		Indikatorer ingående i index för forskning och forskarutbildning	7
46		Index för biblioteket	7
	8	Prestationsgrad	7
	9	Genomströmning innevarande år för kurser med start vt	7
47		Tre räknasätt, inaktiva studenter	7
48		Studenter som inte tar poäng	7
	10	Kostnad per hst och hpr, tkr	
49		Kostnader per refereegranskad vetenskaplig publikation, tkr	7
50		Kostnad för doktorander 2012-2013	7
51		Mått på samverkan	7

Bilaga 4 Struktur för rapportering i resultatredovisningen

Rapportering enligt Höskolelagen 1 kap (HL), Höskoleförordningen (HF), Förordningen om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB), Regleringsbrev 2013 (RB), Regleringsbrev för Mittuniversitetet (RB för MIUN), RB 2:70 samt Förordningen om intern styrning och kontroll (FISK).

Kapitel/avsnitt	Rapporteringskrav
1. 2013 – Fortsatt nyorientering	FÅB 1 kap 4§: I årsredovisningen skall även information lämnas om andra förhållanden av väsentlig betydelse för regeringens uppföljning och prövning av verksamheten.
2. Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	HL 2§: Utbildning som vilar på vetenskaplig och konstnärlig grund samt på beprövad erfarenhet.
2.1 Utbildningsuppdraget	RB bil 35: Redovisa helårsstudenter och helårsprestationer. RB: Studenter som inte tar poäng
2.2 Söktryck och rekrytering	HL 5§: Aktivt främja och bredda rekryteringen till högskolan.
2.3 Utveckling av utbildningen	HL 7§: Bedriva utbildning på grundnivå och avancerad nivå. RB: Bedömningar, prioriteringar och behovsanalyser till grund för utbildningsutbudet. RB för Miun: Utökad antal programnybörjare RB: Åtgärder och överväganden för att informera och vägleda studenter i val inom lärarutbildningen.
2.4 Distansutbildning och e-lärande	
2.5 Arbetslivsanknytning	HL2§: Samverka med omgivande samhälle och informera om verksamheten.
2.6 Kvalitetsarbete inom utbildningen	HL 4§: Verksamheten ska avpassas så att hög kvalitet nås. HL 4§: Kvalitetsarbetet är en gemensam angelägenhet för högskolornas personal och studenter.
2.7 Examina	HL 10§: Utfärda examina på grundnivå och avancerad nivå. HL 17§: Utfärda gemensam examen.
3. Utbildning på forskarnivå	HL 7§: Bedriva utbildning på forskarnivå.
3.1 Kvalitetssäkring	HL 4§: Verksamheten ska avpassas så att hög kvalitet nås. HL 4§: Kvalitetsarbetet är en gemensam angelägenhet för högskolornas personal och studenter.
3.2 Forskarstuderande och examina	HL 5§: Aktivt främja och bredda rekryteringen till högskolan HL 10§: Utfärda examina på forskarnivå.
4. Forskning	HL 2§: Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete samt annat utvecklingsarbete.
4.1 Granskning av forskningens kvalitet	HL 3§: Nära samband mellan forskning och utbildning. HL 3a§: Värna vetenskapens trovärdighet och god forskningssed. HL 4§: Verksamheten ska avpassas så att hög kvalitet nås. HL 4§: Kvalitetsarbetet är en gemensam angelägenhet för högskolornas personal och studenter.
4.2 Vetenskaplig produktion	
4.3 Forskningskompetens och forskningsresurser	HL 4§: Tillgängliga resurser ska utnyttjas effektivt. RB för Miun: Rekryteringsmål för professorer
4.4 Innovation och nyttiggörande	RB 2:70: Innovationsverksamhet vid universitet och högskolor HL2§: Samverka med omgivande samhälle och informera om verksamheten.

5. Gemensamt för utbildning och forskning	
5.1 Studentmedverkan	HL 4a§: Studenternas rätt att ha inflytande över utbildningen; högskolan ska verka för att studenterna tar aktiv del i att vidareutveckla utbildningen. RB 2:70 ap. 11: Insatser i samband med avskaffandet av kårobligatoriet
5.2 Internationalisering	HL 5§: Främja förståelsen för andra länder och internationella förhållanden. RB: Studieavgifter för tredjelandsstudenter
5.3 Jämställdhet och arbete för lika villkor	HL5§: Iaktta och främja jämställdhet mellan män och kvinnor.
5.4 Bibliotek	
5.5 Personal och kompetensförsörjning	FÅB 3 kap 3§: Åtgärder för att säkra kompetensförsörjningen.
6. Ekonomisk utveckling 2013	RB bil 34: Redovisning av verksamhetens kostnader.
7. Verksamhetens resultat	FÅB 3 kap 1§: Volym och kostnad per prestation. RB: Studenter som inte tar poäng
8. Styrning och kontroll	FISK

MNS 2014-02-16

Mittuniversitetet

MID SWEDEN UNIVERSITY

871 88 Härnösand | 851 70 Sundsvall | 831 25 Östersund
0771-97 50 00 | miun.se